

poradnik BIBLIOTEKARZA

Styczeń

1/2004

- KATARZYNA MATERSKA: Informacja europejska w bibliotekach publicznych a lokalne środowisko informacyjne
- ANETA FIRLEJ-BUZON: Jak wygląda bibliotekarka?
- ZDZISŁAW GĘBOŁYŚ: O kaucjach i dłużnikach bibliotecznych bez emocji

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

INDEKS 369594

ISSN 0032-4752

Promocja dla bibliotek!

Do każdego zakupionego kompletu „Rynku książki w Polsce 2003”
dodajemy
„Rynek książki w Polsce 2000” i „Rynek książki w Polsce 2001”

Zamówienia:

Biblioteka Analiz Sp. z o.o.
ul. Mazowiecka 2/4 pok. 116, 00-048 Warszawa
tel./fax (022) 828 36 31, e-mail: marketing@rynek-ksiazki.pl

Zamawiam egz. „Rynek Książki w Polsce 2003. Wydawnictwa” w cenie 60 zł

Zamawiam egz. „Rynek Książki w Polsce 2003. Dystrybucja” w cenie 40 zł

Upoważniam Bibliotekę Analiz Sp. z o.o. do wystawienia faktury VAT bez mojego podpisu.

Pieczątka firmowa

Nazwa firmy

Adres

NIP

Data i podpis

„Poradnik Bibliotekarza” – spis treści za rok 2003

(liczba pierwsza oznacza numer, druga stronę)

Od redaktora 1-2, 2-2, 3-2, 4-2, 5-2, 6-2, 7/8-2, 9-2, 10-2, 11-2, 12-2
Razem stwórzmy KANON polskiej literatury XX wieku 7/8-3

PROBLEMY ● DOŚWIADCZENIA ● OPINIE

Biliński Lucjan	
– Biblioteczny akcent 2002 r.	1-3
– W blasku lampy naftowej, czyli co o Ignacym Łukasiewiczu współczesna młodzież wiedzieć powinna?	7/8-17
– Z Internetem na co dzień	12-15
Bilska Grażyna	
– Trudne pola dialogowe	2-3
Burchard Marian	
– Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny NUKAT i jego języki informacyjno- -wyszukiwawcze	10-3
Chrzanowska Anna	
– O przekładach na przykładach	3-13
Czajkowski Franciszek	
– Ku bibliotekom bez barier dla osób z niepełnosprawnościami. Refleksje na marginesie Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych część 1: 6-3, część 2: 11-3	
Dziulka Cezary	
– Obsługa informacyjna użytkownika w dużych bibliotekach miejskich	9-6
Firlej-Buzon Aneta	
– Jak wygląda bibliotekarka?	9-3
Grodzicka Małgorzata	
– Czasopisma w bibliotekach publicznych województwa świętokrzyskiego	5-9
Grygrowska Renata	
– Treści edukacji czytelniczej i medialnej w testach dla gimnazjalistów	3-9
Grygowski Dariusz	
– Komputer w edukacji czytelniczej i medialnej	3-3
Jasiak Elżbieta	
– INTEL® – Nauczanie ku przyszłości w bibliotece szkolnej	1-10
Kacprzak Joanna	
– Biblioteki publiczne w krajach Unii Europejskiej	5-4
Klenczon Wanda	
– Tworzenie języka haseł przedmiotowych w wojewódzkich bibliotekach pedagogicznych – strategie działania	2-6

Klukowski Bogdan	
– Trendy rozwoju książki w świecie	12-9
Kubrak Andrzej	
– Polskie placówki kultury w Chicago	7/8-15
Leśniak Alicja	
– Książka to drogowca na krętych ścieżkach życia – czyli parę słów o biblioterapii	6-10
Lewandowska-Pyż Małgorzata	
– Badanie potrzeb czytelnich użytkowników informacji	10-10
Maj Jerzy	
– Publiczne biblioteki samorządowe w Polsce u progu XXI w.	7/8-4
Maruszczak Elżbieta	
– Program na bibliotekę	2-9
Piórkowska Urszula	
– Płytoteka WiMBP w Łodzi	7/8-12
Raczyńska Ewa	
– Dysleksja jest wszędzie	6-7
Rejmer-Szalla Maria	
– Działania marketingowe w Bibliotece Pedagogicznej w Radomiu	9-8
Stachowska-Musiał Ewa	
– Zawód bibliotekarza dziś i jutro	12-3
Stefańczyk Elżbieta	
– Bibliografie regionalne w bibliotekach publicznych w ostatnich latach	4-3
Stopa Adam	
– Opracowanie rzeczowe literatury pięknej	5-12
– O zmianach symboliki Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej	(1) 10-8; (2) 11-6
Straus Grażyna, Wolff Katarzyna	
– Czytelniczość i zakup książek w Polsce w 2002 r. Komunikat z badań	4-11
Szymorowska Teresa E.	
– INFOBIBnet – szansa czy złudna nadzieja?	1-8
Tanewski Paweł	
– O Dom Bibliotekarza – Seniora	3-10
Trella Violetta, Wojciechowska Katarzyna	
– Metody i formy pracy pedagogicznej z najmłodszymi użytkownikami	7/8-8
Weryho Maciej	
– Dokumenty źródłowe w Internecie	4-8
Zalewska Irena	
– O wielkiej mocy reklamy... Projekt edukacyjny na zajęciach z edukacji czytelniczej i medialnej	9-15
Zybert Elżbieta Barbara	
– Pięćdziesiąt lat działalności Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego	5-16
<i>Człowiek w świecie mediów</i>	
Walczak Marian	
– Internet, czyli „Wszechnica Wiedzy Wszelakiej”	4-13
– Media w edukacji współczesnej człowieka	1-11
– Telefonía komórkowa	9-12
– Wiedza na krążkach	(1) 6-11; (2) 7/8-19
– Wirtualny świat telewizji	2-13
<i>Polemika</i>	
Grodecka Ewa	
– Magia polskich bibliotek	11-11
Kacprzak Bożena	
– Jaka bibliotekarka?	12-17
Zychowicz Małgorzata	
– Jaka bibliotekarka?	11-11

§ *Prawo biblioteczne*

Kuźmińska Krystyna	
– Biblioteki pedagogiczne – nowe uregulowania prawne	12-18
– Nowy statut i regulamin organizacyjny Ministerstwa Kultury	11-13
– O łączeniu bibliotek ciąg dalszy...	9-35
– Promowanie i wspieranie przez ministra kultury zadań z zakresu kultury	10-13
– Wnoszenie opłat za usługi reprograficzne od firm kserograficznych	10-14
– Wypożyczanie materiałów audiowizualnych w bibliotekach	11-13

Wieczorne dywagacje

Drzewiecki Marcin	
– Czy nas na to stać?	9-26
– Na marginesie podnoszenia jakości pracy	3-12

Wywiady „Poradnika”

Kuźmińska Krystyna	
– Zarządzać biblioteką. Wywiad z Janiną Jagielską	12-12

RELACJE

Ambroży Janusz	
– Nagrody im. Andrzeja Wojtkowskiego '2002	3-14
Budyńska Barbara	
– Jubileusz w Cezynie. X Forum Czytelnicze	10-15
Bzdawka Urszula	
– Po informację... do Opola	12-21
Ciechorska Halina	
– Toruńskie warsztaty	10-20
Chruścińska Jadwiga	
– Bibliotekarz – zawód z przyszłością. Ogólnopolska konferencja pt. „Dziś i jutro zawodu bibliotekarza”. Nałęczów 19-20.09.2003 r.	11-16
– Wojewódzkie biblioteki pedagogiczne integrują się. Konferencja dyrektorów wojewódzkich bibliotek pedagogicznych	2-19
Grabowska Dorota	
– IFLA – 2003 – Berlin	11-19
– Ogólnopolska konferencja dyrektorów wojewódzkich bibliotek pedagogicznych	6-14
Jopkiewicz Andrzej	
– V Forum Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Nałęczowie	11-14
Kamińska Sylwia	
– Organizacja i zarządzanie bibliotekami we Francji	7/8-22
Korczyńska Paula	
– Między dzieckiem a książką	2-16
Kulma Tadeusz	
– VII Forum Nauczycieli Bibliotekarzy	3-15
Ochmański Mikołaj	
– Nauka o książce, bibliotece i informacji naukowej we współczesnym świecie. Konferencja naukowa z okazji 50-lecia działalności naukowej i dydaktycznej Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW. 26-28 maja 2003 r.	10-18
Rossienik Katarzyna	
– O czytelnictwie na seminarium bibliotek pedagogicznych	2-18
Stefańczyk Elżbieta	
– Dzień Bibliotekarza i Bibliotek w Bibliotece Narodowej	6-16
Sulimierski Witold	
– Standaryzacja kosztów w bibliotekach publicznych	1-15
Walczak Agata	
– BOBCATSSS '2003	9-18
Walczak Joanna	
– Diagnostyczna i terapeutyczna funkcja biblioteki szkolnej	12-19

Wierny Sebastian	
– Społeczny obieg książki w Polsce	4-16
Zawadzka Grażyna, Niedźwiecka Beata, Drozdowska Józefa	
– Biblioteka szkolna przyklasztornego gimnazjum w Bregencji (Austria - Vorarlberg)	9-17

KSIĄŻKA

Bierczyński Piotr	
– 30 Najbardziej Inspirujących Tekstów	10-24
Jarosz Beata, Mudło Barbara	
– Zabytkowe książki w bibliotece szkolnej	10-23
Kamińska Sylwia	
– Nowy „Biblioterapeuta”	10-27
Koman Dorota	
– Kanon książek dla dzieci i młodzieży	4-18
Kubiak Urszula	
– Ja i mój świat	11-26
Piasecka Anna	
– Miś łączy pokolenia	3-23
Rezmer Urszula	
– Czy Internet to „zamach” na książkę?	10-27
Sadowska Jadwiga	
– Laureaci Nagrody Naukowej SBP im. Adama Łysakowskiego za 2002 r.	6-16
Stępniewska Dominika	
– Finał akcji „Cała Polska czyta dzieciom”	1-21
– Książka pod choinkę. 13. Krajowe Targi Książki	1-21
– 14. Krajowe Targi Książki	11-24
Walendzik Anna	
– Święto książki dziecięcej w Bolonii	7/8-27
 <i>Świat książki dziecięcej</i>	
Błaszczak Lidia	
– Czy Miś żyje? Ależ tak!	9-25
– Czy można rzucić okiem?	1-16
– Inność jako wartość	5-21
– O przyjaźni nie tylko na czas wakacji	4-24
– Przygody pewnej Alicji	11-23
Chruścińska Jadwiga	
– Pacanów – europejska stolica bajki	7/8-31
Gruda Ewa	
– Groźna bogini	11-21
– Jubileusz Ireny Jurgielewiczowej	3-17
– Namaluję Ci szczęśliwego motyla... Opis wystawy	9-23
– O włóczce, co pleść bajki umiała	2-23
Hysińska Jadwiga	
– Harry Potter w świetle informacji prasowych i recenzji	7/8-30
Leszczyński Grzegorz	
– Baśniowe piekło: dom	7/8-29
– Kres mitu niewinności	10-22
– Wigilia pełna baśni	12-21
Poszwa Julita	
– Najbardziej lubiane książki Małgorzaty Musierowicz	6-17
Zasada Anna	
– Jan Marcin Szancer (1902-1973). Zapomniany twórca	5-22

Książka w sieci

Ratajczak Łukasz	
– Witryny internetowe bibliotek. Elektroniczne serwisy	1-30; 2-33; 4-33; 5-31

RECENZJE

- Chruścińska Jadwiga
– Książki, które pomogą w pracy, które warto przeczytać! 1-18; 2-21; 4-22; 5-20; 6-21; 7/8-25;
9-21; 10-25; 12-24

Moje lektury

- Bieńkowska Barbara
– Historia drukarstwa bez koturnów 9-19
- Chruścińska Jadwiga
– Z Mazowsza do sławy paryskiego Panteonu 5-19
- Frołow Jakub
– Jak w Matriksie 11-24
- Gruda Ewa
– Wielogłos o literaturze dla młodego czytelnika 5-17
- Kamińska Sylwia
– Warto czytać „Biblioterapeutę”! 3-19
- Kulik Maria
– O *Słowniku literatury dziecięcej i młodzieżowej* 6-19
- Małyśiak Barbara
– Biblioterapia w środowisku współzależnych 12-19
- Rurowicz Grażyna
– In memoriam Izabeli Nagórskiej 6-20

Kalejdoskop

- Klukowski Bogdan
– Ach, te targi 7/8-26
– Bertelsmann w opałach 1-19
– Biblioteka arabska w Jerozolimie 3-21
– Biblioteki umierają leżąc? 4-21
– Jak żyją inni 2-22
– Książnica Niemiecka w Lipsku 6-22
– Na Krajowych Targach Książki było przyjemnie, ale... 12-25
– Siła i słabość książki 9-22
– Unijne tłumaczenia 10-26

Nowy leksykon czasopism bibliotekarskich

- Marjańska-Czernik Maria
– Guliwer czasopismo o książce dla dzieci 4-23

Salon pisarzy

- Kołodziejczyk Barbara
– Panny, wdowy, czytelniczki 3-22
- Ludian Ewa
– Tadeusz Drewnowski 1-20

BIBLIOTEKA ● ŚRODOWISKO

- Bajcar Krystyna
– Mała biblioteka publiczna na początku XXI w. 12-29
- Barecki Grzegorz
– Książnica Kopernikańska w Toruniu nagrodzona certyfikatem zgodności systemu zarządzania jakością ISO 9001 7/8-37
- Bieleń Zdzisław
– Druga biblioteka w Polsce otrzymała imię Marszałka Józefa Piłsudskiego 7/8-36
– Nagroda Anny Platto przyznana po raz dziewiąty 11-27

Bilińska Krystyna	
– Literatura – kreator postaw i zachowań dziecka	4-28
Bilska Grażyna	
– „Od przedszkolaka do żaka”, czyli o upowszechnianiu czytelnictwa	12-26
Bogacka Regina	
– Jak powstawał koszański kanon książek dla dzieci i młodzieży?	4-25
Chamielec Małgorzata, Kustra Jolanta	
– „Złota Dwudziestka Bestsellerów Nastolatków”, czyli co czytają uczniowie szkół średnich	7/8-35
Chodań Barbara	
– Wojewódzki Dzień Bibliotekarza. Pranie-Karwica-Krzyże 31.05.2003 r.	10-28
Filipkowski Marian	
– Morański zasiew optymizmu	7/8-34
– Środowiskowy opłatek szczytnowskich bibliotekarzy	12-27
Hermanowicz Beata	
– Biblioteki w Zakładach dla Niewidomych w Laskach	6-26
Lew Danuta	
– Biblioteka – dzieciom specjalnej troski	2-25
Lewczak Teresa	
– Trzy koty księdza, czyli jak nie zostałam sekretarką Natalii Rolleczek	9-28
Michałek Mirosława	
– Biblioteka miejscem dla każdego	2-27
Milc Ludmiła	
– Książka na telefon	10-30
Miluśka Jadwiga	
– „Wakacje z ekonomią na ty” w GBP w Opatówku	11-28
Mokrzycka Anna	
– Piaseczyńskie Dni Książki '2003	10-30
Nawrocka Elżbieta	
– Mały ambasador kultury polskiej	9-29
Niedziela Stanisława	
– „Czytelnicy Roku”, czyli o promocji czytelnictwa dzieci i młodzieży	7/8-32
Ochmańska Hanna	
– Aaaaby zostać nowoczesnym bibliotekarzem	7/8-38
Pol-Lubczyńska Elżbieta	
– Jak zachęcam dzieci do czytania książek?	4-28
Przydacz Bożena	
– Działalność kulturalno-edukacyjna Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych	6-23
Rossienik Katarzyna	
– O kobietach nie tylko dla kobiet	5-24
Rurowicz Grażyna	
– Akcja czytania dzieciom z domów dziecka przez bibliotekarzy łódzkich	4-27
Rzepka Elżbieta	
– Morańskie „Spotkania z Zielonym Konstantym”	11-29
Skomro Marian	
– Trzy pozytywki z jednej wystawy	2-24
Stefańczyk Elżbieta	
– Z Biblioteką do Unii Europejskiej	5-23
Tyszka Joanna	
– Podróż do przyszłości, czyli... jak pedagogiczna z pedagogiczną się spotkały	3-23
Urban Anna	
– Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom	4-26
Zych Agnieszka, Tuk Renata	
– „Książka leczy” – biblioterapeutyczne działanie książki	6-25
Żebrońska Halina, Dubiel Ewa	
– Ferie zimowe w bibliotece	2-27

Moja biblioteka	
Cichoń Wiesława	
– Szkolne centrum informacji	9-30
Frydrych Mirosław	
– „Zabytki” w bibliotece szkoły muzycznej (i nie tylko)	4-29
Hajduga-Kwapisz Teresa	
– Sponsoring w bibliotece szkolnej	3-25
Kowalska Anna	
– Biblioteka – serce naszej szkoły!	5-25
Ludian Ewa	
– „Filmowe Poranki Edukacyjne” w Bibliotece Narodowej	3-29
Michnal Władysław	
– Czy mandala jest ciekawsza od książki?	1-23
Morzyńska Maria	
– Współpraca biblioteki szkolnej z muzealną	1-22
Woronka Hanna	
– Książka mówiona dla dyslektyków	6-29
Woźny Grażyna	
– Działalność kulturalno-oświatowa biblioteki na rzecz społeczności lokalnej	3-28
Zwiedzamy biblioteki	
Bekasińska Irena, Magiera Ewa	
– Henryk Sienkiewicz - pisarz – noblista	1-24
Jezierska Małgorzata	
– Zapraszam do Łukowa	1-23

WARSZTATY CZYTELNICZE

Bystrek Ewa, Margiel Bożena, Rejman Zofia	
– Kubuś Puchatek i jego przyjaciele. Konkurs czytelniczy dla klas II	7/8-43
Chłopecka Iwona	
– Jan Paweł II – wiking Pana Boga. Scenariusz słowno-muzyczny	12-33
Chołko Krystyna	
– Gawęda o życiu i twórczości K. I. Gałczyńskiego. Scenariusz imprezy	7/8-38
Chrzanowska Anna	
– Parada postaci historycznych. Konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych	4-30
Cichoń Wiesława	
– Multimedialne źródła informacji. Edukacja czytelnicza i medialna w pracowni komputerowej	10-33
Drygas-Zielińska Elżbieta	
– Konkurs wiedzy o literaturze dla uczniów klas 0 i III	3-30
Dworska Izabela	
– Jan Brzechwa bliski całej rodzinie	2-32
Granosik Jadwiga	
– Komputerowy katalog biblioteczny. Lekcja biblioteczna dla klasy I szkoły ponadgimnazjalnej	1-28
Granosik Jadwiga, Zielińska Anna	
– Co wiesz o Unii Europejskiej? Konkurs dla uczniów szkół gimnazjalnych	5-26
Jarek Maria	
– Pożegnanie maturzystów	6-31
Kramarczyk Renata, Nowak Anna Maria	
– Media jako nośnik informacji. Zajęcia z edukacji medialnej w klasie V	1-27
Lampkowska Joanna, Rejmak-Trzebińska Joanna	
– Jak zapamiętać? Scenariusz zajęć do realizacji ścieżki międzyprzedmiotowej: „Edukacja czytelnicza i medialna” w szkole ponadgimnazjalnej	9-31
Majewska Maria	
– Czy znasz Mistrza Ildefonsa?	11-32

Mordasewicz Elżbieta	
– „Spieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą”. Scenariusz radiowej (inscenizacji) z okazji Święta Zmarłych	11-30
Partyka Beata	
– Prof. J. R. R. Tolkien – naukowiec, pisarz i jego dzieło	10-31
– Przyjemne z pożytecznym. Scenariusz konkursu	7/8-41
Partyka Lucyna	
– Internet w teorii i praktyce. Zestawienie bibliograficzne w wyborze	1-25
Sadlej Barbara	
– Do Henryka S.	3-32
– Fraszki o Henryku Sienkiewiczu	3-32
Szymczak Elżbieta	
– Jakie znamy źródła informacji w bibliotece? Lekcja z Edukacji czytelniczej i medialnej	10-34
Szyszkó Krystyna	
– Edukacja europejska. Zestawienie bibliograficzne	5-28
Śmiech Ewa	
– Książka czy komputer? Scenariusz audycji przez radiowęzeł z cyklu „Spotkania z książką”	4-32
Tymczas Barbara	
– Nauczyciel w zmieniającej się rzeczywistości. Zestawienie bibliograficzne	9-33
Urbanak Danuta, Wiąz Ewa	
– Różne oblicza miłości. Spotkanie z okazji święta zakochanych	2-29
Walczak Beata	
– Niepełnosprawni we współczesnym świecie. Lekcja biblioteczna dla V i VI klasy szkoły podstawowej	6-30
Witoszyńska Dorota, Brodzińska Małgorzata	
– Wieczór kolęd i poezji...	12-30
Wnuk Małgorzata, Godlewska Czesława	
– Nagrody Literackie Nike i Nobla. Scenariusz wystawy	2-31
 Pożegnania	
Burdosz Władysław	
– Maria Zgolińska (1947-2002)	6-33
Gawin-Gostomski Karol	
– Czesław Krolek	5-34
Gębska Anna	
– Jadwiga Anna Makarska (1915-2002)	4-34
Pszczółkowska Z. Lidia	
– Zmarł Ryszard Starczewski	11-34
Warias Marta	
– Swoje życie rozegrała na plus... W dwudziestą rocznicę śmierci Marii Kozaczkowej	3-33
 Z twórczości bibliotekarzy	
Drozdowska Józefa	
– Szkoła	9-27
– Wakacje	7/8-45
Szlązak Roman	
– Filozofowie wszystkich epok łączcie się	9-26

LISTY I OPINIE

B. O.	
– Głos w sprawie „Edukacji czytelniczej i medialnej”	5-36
Camborini Urszula	
– „Cała Polska czyta dzieciom” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kaliszu	1-31
Kwiatkowska Małgorzata	
– Co stanie się z księgozbiorem Biblioteki Zespołu Szkół nr 4 w Stargardzie Szczecińskim?	5-35
Markowiak-Luty Celina	
– Uwagi polemiczne do listu St. Niedzieli	3-34

Niedziela Stanisława	
– Ciąg dalszy polemiki w sprawie „Biblioteczka Poradnika Bibliotekarza”	5-36
Półtorak Krystyna	
– Biblioteka Publiczna w Bukowinie Tatrzańskiej ma swojego patrona	2-32
Turowska Teresa	
– Problemy z UKD	12-35
Wasik Maria	
– „Bibliografia Ziemi Lubuskiej”	6-34
Z. B.	
– O łączeniu bibliotek ciąg dalszy...	9-35

WI@DOMOŚCI

– Biblioteka Narodowa na rzecz rozwoju czytelnictwa najmłodszych	7/8-46
– Biblioteki publiczne i strategie ich rozwoju po rozszerzeniu Unii Europejskiej	10-36
– Biblioterapia w bibliotekach	9-36
– Bielsko-Biała bez „Biblioteki dla młodych klientów”	5-37
– Bierzemy udział w konkursach	4-36
– Centra komunikacji społecznej	3-36
– Czy biblioteki będą płacić podatki?	10-36
– Czytanie bajek w przedszkolach	1-32
– [Dwudziesty trzeci] XXIII Ogólnopolski Konkurs Poetycki „O Laur Jabłoni '2003”	3-36; 10-36
– Dyskusja o SBP na łamach Internetu	3-36
– Dziecko i książka	11-34
– Dzień Bibliotekarza i Bibliotek w Łodzi	7/8-46
– [Dziesiąta] X edycja konkursu literackiego „Krajobrazy słowa”	4-36
– „Expres ZG SBP”	2-35
– „Góry moje góry” – wojewódzki finał konkursu dla dzieci w Bibliotece Śląskiej	3-35
– IFLA-Berlin-2003	9-36
– IKAR 2003	11-35
– Internet w bibliotekach. Łączność, współpraca i digitalizacja	10-36
– Koło seniora w Oddziale SBP w Łodzi	3-35
– Komputery dla niepełnosprawnych	6-34
– Konkurencja dla Instytutu Książki i Czytelnictwa BN	10-37
– Konkurs na ekslibris biblioteki	6-35
– Kurs internetowy dla bibliotekarzy	6-35
– MBP w Tarnowie ma już 95 lat	11-35
– Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu ogłasza XI otwarty konkurs literacki pod hasłem: „Krajobrazy Słowa”	12-36
– Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie	5-38
– Ministerialny pomysł na ratowanie czytelnictwa	7/8-46
– Na rzecz osób niepełnosprawnych	6-34
– Najlepsze witryny internetowe bibliotek polskich	2-35
– Namaluję Ci szczęśliwego motyla	7/8-46
– „Nauka – sztuka – biblioteki” – X Forum Czytelnicze w Cedzynie. 4-37	
– Nowy „Informator MiPBP w Bełchatowie”	6-35
– Nowy Oddział SBP	2-34
– O najdawniejszej drukowanej książce w Poznaniu	9-36
– Obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia	1-32
– Odznaczenia państwowe dla bibliotekarzy	2-35
– Oferta Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu	5-37
– Opracowanie rzeczowe piśmiennictwa	4-35
– Pamięci Żydów z Lubartowa	12-35
– Personalalia	5-38
– Polska Biblioteka Internetowa	1-32
– Potteromanii ciąg dalszy	7/8-47
– Premier w Książnicy Bełchatowskiej	1-31
– Public relations: biblioteki, wydawnictwa, informacja	6-34
– Redakcja „Poradnika Bibliotekarza” w Piotrkowie Trybunalskim	5-37

- Reprint Biblii Gutenberga	9-36
- Rok Gałczyńskiego	3-36
- Samorządy i biblioteki	4-35
- Spotkanie Sekcji Bibliotek Szkolnych i Pedagogicznych ZG SBP	10-36
- Targi Książki Dziecięcej w Bolonii – 2003	5-38
- Targi Książki Edukacyjnej – EDUKACJA XXI – już w marcu	2-34
- Targi książki i bibliotek w Göteborgu	11-35
- Unia Europejska w numerze specjalnym „Pomagamy sobie w Pracy”	10-36
- Unia Europejska – wystawa w Pedagogicznej Bibliotece Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	4-36
- Uroczysta promocja w PBW w Warszawie	7/8-46
- „Wakacje – z ekonomią na ty” – finał konkursu w Bibliotece Narodowej	12-36
- Z biblioteką do Unii Europejskiej	4-35
- „Z ekonomią na ty”	1-32
- Zapraszamy do dyskusji	9-36
- 65 lat MBP w Białej Podlaskiej	12-36
- 75 lat Biblioteki Narodowej	3-35
- 80 lat działalności Książnicy Kopernikańskiej	12-36
- 400-lecie drukarstwa kaliskiego	9-36
- 2003 – Rok literatury dla dzieci i młodzieży	5-38

NASI AUTORZY

Ambroży Janusz 3-14	Drzewiecki Marcin 3-13; 9-26
Bajcar Krystyna 12-29	Dubiel Ewa 2-27
Banacka Marianna 1-dod.	Dworska Izabela 2-32
Barecki Grzegorz 7/8-37	Dziulka Cezary 9-6
Bekasińska Irena 1-24	Filipkowski Marian 7/8-34; 12-27
Bieleń Zdzisław 7/8-36; 11-27	Firlej-Buzon Aneta 9-3
Bieńkowska Barbara 9-19	Frołow Jakub 11-24
Bierczyński Piotr 10-24	Frydrych Mirosław 4-29
Bilińska Krystyna 4-28	Gawin-Gostomski Karol 5-34
Biliński Lucjan 1-3; 7/8-17; 12-15	Gębska Anna 4-34
Bilka Grażyna 2-3; 10-dod.; 12-26	Godlewska Czesława 2-31
Błaszczyk Lidia 1-16; 4-24; 5-21; 9-25; 11-23	Grabowska Dorota 6-14; 11-19
Bogacka Regina 4-25	Granosik Jadwiga 1-28; 5-27
Brodzińska Małgorzata 12-30	Grodecka Ewa 11-11
Budyńska Barbara 10-15	Grodzicka Małgorzata 5-9
Burchard Marian 10-3	Gruda Ewa 2-23; 3-17; 5-17; 9-23; 11-21
Burdosz Władysław 6-33	Grygrowska Renata 3-9
Bystek Ewa 7/8-43	Grygrowski Dariusz 3-3
Bzdawka Urszula 12-21	
Camborini Urszula 1-31	Hajduga-Kwapisz Teresa 3-25
Cichoń Wiesław 9-30; 10-33	Hermanowicz Beata 6-26
Ciechorska Halina 10-20	Hyzińska Jadwiga 7/8-30
Chamielec Małgorzata 7/8-35	
Chłopecka Iwona 12-33	Jarek Maria 6-32
Chodań Barbara 10-28	Jarosińska Beata 11-dod.
Chołko Krystyna 7/8-38	Jaroszewicz Beata 10-23
Chruścińska Jadwiga: 1-18; 2-19, 21, 4-22, 5-19, 20, 6-21, 7/8-25, 31, 9-21, 10-25; 11-16, 12-2, 24	Jasiak Elżbieta 1-10
Chrzanowska Anna 3-13; 4-36	Jezińska Małgorzata 1-23
Czajkowski Franciszek 6-3; 11-3	Jopkiewicz Andrzej 11-14
Drozdowska Józefa 7/8-45; 9-17; 9-27	Kacprzak Joanna 5-4; 12-17
Drygas-Zielińska Elżbieta 3-30	Kamińska Sylwia 3-19; 7/8-22; 10-27
	Klenczon Wanda 2-6

- Klukowski Bogdan 1-19; 2-22; 3-21; 4-21; 6-22;
 7/8-26; 9-22; 10-26; 12-9, 25
 Kołodziejczyk Barbara 3-22
 Koman Dorota 4-18
 Korczyńska Paula 2-16
 Kowalska Anna 5-25
 Kramarczyk Renata 1-27
 Kubiak Urszula 11-26
 Kubrak Andrzej 7/8-15
 Kulik Maria 6-19
 Kulma Tadeusz 3-15
 Kustra Jolanta 7/8-35
 Kuźmińska Krystyna 9-35; 10-13, 14; 11-13; 12-
 12, 18
 Kwiatkowska Małgorzata 5-35

 Lampkowska Joanna 9-31
 Leszczyński Grzegorz 7/8-29; 10-22; 12-21
 Leśniak Alicja 6-10
 Lew Danuta 2-25
 Lewandowska-Pyż Małgorzata 10-10
 Lewczak Teresa 9-28
 Ludian Ewa 1-20; 3-29

 Magiera Ewa 1-24
 Maj Jerzy 7/8-4
 Majewska Maria 11-32
 Małysiak Barbara 12-23
 Margiel Bożena 7/8-43
 Marjańska-Czernik Maria 4-23
 Markowiak-Luty Celina 3-34
 Maruszczak Elżbieta 2-9
 Michałek Mirosława 2-27
 Michnal Władysław 1-23
 Milc Ludmiła 10-30
 Miluśka Jadwiga 11-28
 Mokrzycka Anna 10-30
 Mordasewicz Elżbieta 11-30
 Morzyńska Maria 1-22
 Mudło Barbara 10-23

 Nawrocka Elżbieta 9-29
 Niedziela Stanisława 5-36; 7/8-32
 Niedźwiecka Beata 9-17
 Nowak Anna Maria 1-27

 Ochmańska Hanna 7/8-38
 Ochmański Mikołaj 10-18

 Partyka Beata & 7/8-41; 10-31
 Partyka Lucyna 1-25
 Piasecka Anna 3-23
 Piórkowska Urszula 7/8-12
 Pol-Lubczyńska Elżbieta 4-28
 Poszwa Julita 6-17
 Półtorak Kystyna 2-32
 Przydacz Bożena 6-23
 Pszczołkowska Z. Lidia 11-34

 Raczyńska Ewa 6-7
 Ratajczak Łukasz 1-30; 2-33; 4-33; 5-31
 Rejmak-Trzebińska Joanna 9-31
 Rejman Zofia 7/8-43
 Rejmer-Szalla Maria 9-8
 Rezmer Urszula 10-27
 Rossienik Katarzyna 2-18; 5-24; 5-33
 Rurowicz Grażyna 4-27; 6-20
 Rzepka Elżbieta 11-29

 Sadlej Barbara 3-32
 Sadowska Jadwiga 6-16
 Skomro Marian 2-24
 Stachowska-Musiał Ewa 12-3
 Stefańczyk Elżbieta 4-3; 5-23; 6-16
 Stępniewska Dominika 1-21; 11-24
 Stopa Adam 5-12; 10-18; 11-6
 Straus Grażyna 4-11
 Sulimierski Witold 1-15
 Szlązak Roman 9-26
 Szymczak Elżbieta 10-34
 Szymorowska Teresa E. 1-8
 Szyzsko Krystyna 5-28

 Śmiech Ewa 4-32

 Tanewski Paweł 3-10
 Trella Violetta 7/8-8
 Tuk Renata 6-25
 Turowska Teresa 12-35
 Tymszan Barbara 9-33
 Tyszka Joanna 3-23

 Urban Anna 4-26
 Urbaniak Danuta 2-29

 Walczak Agata 9-18
 Walczak Beata 6-30
 Walczak Joanna 12-19
 Walczak Marian 1-11; 2-13; 4-13; 6-11; 7/8-19;
 9-12
 Walenzik Anna 7/8-27
 Wasik Maria 6-34
 Weryho Maciej 4-8
 Wiąz Ewa 2-29
 Wierny Sebastian 4-16
 Witoszyńska Dorota 12-30
 Wnuk Małgorzata 2-31
 Wojciechowska Katarzyna 7/8-8
 Wolff Katarzyna 4-11
 Woronka Hanna 6-29
 Woźny Grażyna 3-28

 Zalewska Irena 9-15
 Zasada Anna 5-22
 Zawadzka Grażyna 9-17
 Zielińska Anna 5-27
 Zybert Elżbieta Barbara 5-16
 Zych Agnieszka 6-25
 Zychowicz Małgorzata 11-11

 Żebrońska Halina 2-27

DOROTA GRABOWSKA

Nauka-Dydaktyka-Praktyka jest najdłuższą serią bibliologiczną, jaka kiedykolwiek ukazywała się w Polsce (61 tomów). W ostatnich latach wydaliśmy w jej ramach książki cieszące się dużą popularnością nie tylko w środowisku bibliotekarskim.

Polecamy m.in.:

1. **Ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych**, t. 32 (IV Forum SBP, Warszawa 15-17.10.1998). Cena 25 zł
2. **Bibliografia. Metodyka i organizacja**, t. 38 (red. Z. Żmigrodzki; 2000). Cena 47 zł
3. **Praca z użytkownikiem w bibliotece**, t. 41 (J. Wojciechowski; 2000). Cena 30 zł
4. **Biblioteki publiczne końca XX w.**, t. 44 (L. Bliliński; 2001). Cena 44 zł
5. **Zarys dziejów nauk matematyczno-przyrodniczych (dla bibliotekarzy)**, t. 45 (B. Orłowski; 2001). Cena 15 zł
6. **Dokumenty nieksiążkowe w bibliotece**, t. 46 (D. Grygrowski; 2001). Cena 39 zł
7. **Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły**, t. 50 (M. Drzewiecki; 2001). Cena 41 zł
8. **Książka i biblioteka w środowisku edukacyjnym**, t. 49 (red. E. B. Zybert; 2002). Cena 32 zł
9. **Wstęp do bibliotekoznawstwa**, t. 51 (J. Ratajewski; 2002). Cena 41 zł
10. **Klasyfikacja. Struktury nauki, piśmiennictwa i zbiorów informacyjnych**, t. 52 (B. Sosińska-Kalata; 2002). Cena 41 zł
11. **Działalność bibliotek publicznych. Standardy międzynarodowe IFLA-UNESCO**, t. 55 (red. M. Kisiłowska; 2002). Cena 15 zł
12. **Słownik encyklopedyczny terminów i języków informacyjno-wyszukiwawczych**, t. 56 (B. Bojar; 2002). Cena 45 zł
13. **Dokumenty życia społecznego w teorii i praktyce bibliotekarskiej w Polsce**, t. 53 (A. Firlej-Buzon; 2002). Cena 33 zł
14. **Idee a rzeczywistość: bibliotekarstwo pragmatyczne**, t. 54 (J. Wojciechowski; 2002). Cena 22 zł
15. **Poeci na tułaczce**, t. 57 (W. J. Podgórski; 2002). Cena 38 zł
16. **Katechizmy w Rzeczypospolitej XVI i początku XVII wieku**, t. 61 (D. Kuźmina; 2002). Cena 23 zł
17. **Biblioteki szkolne. Wytyczne IFLA-UNESCO**, t. 60. Pr. zbiorowa (red. E.B. Zybert; 2003). Cena 10 zł
18. **Książka multimedialna w Polsce**, t. 59. (B. Taraszkiewicz; 2003). Cena 32 zł
19. **Drukowany świat**, t. 63. (J. Kołodziejaska; 2003). Cena 29 zł
20. **Zawód bibliotekarza dziś i jutro**, t. 64 (Pr. zb; 2003). Cena 24 zł

Wydajemy też pozycje z klasyki polskiego bibliotekarstwa:

21. **Katalog przedmiotowy**, t. 58 (A. Łysakowski; 2002). Cena 30 zł
22. **Książka wśród ludzi**, t. 62 (H. Radlińska; 2003). Cena 30 zł
23. **Człowiek i książka**, t. 65 (J. St. Bystrzeński; 2003). Cena 19 zł

Adres: Wydawnictwo SBP, ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-335 Warszawa
Dział Promocji i Sprzedaży, 02-086 Warszawa, Al. Niepodległości 213

Zamówienia:

telefon: (0-22) 825-50-24
fax: (0-22) 825-53-49
e-mail: wyd.sbp-portal@wp.pl

Poradnik BIBLIOTEKARZA nr 1 (646), 2004

W NUMERZE

Od redaktora	2
PROBLEMY • DOŚWIADCZENIA • OPINIE	
Katarzyna Materska	3 Informacja europejska w bibliotekach publicznych a lokalne środowisko informacyjne
Aneta Firlej-Buzon	8 Jak wygląda bibliotekarka? Część druga
Zdzisław Gębolyś	12 O kaucjach i dłużnikach bibliotecznych bez emocji
PRAWO W BIBLIOTECE	
Zygmunt Sibilski	15 Dodatek funkcyjny dla bibliotekarzy
RELACJE	
<i>Świat bibliotek</i>	
Danuta Binkiewicz-Kołodziej	16 Z Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich w Anglii
<i>Komunikat</i>	
Bożena Bednarek-Michalska	19 O Internecie w Internecie!
KSIĄŻKA	
<i>Świat książki dziecięcej</i>	
Ewa Gruda	20 Poezja?... Proszę bardzo!
<i>Kalejdoskop</i>	
Bogdan Klukowski	22 Rosyjska Biblioteka Narodowa
	23 Książki, które pomogą w pracy, które warto przeczytać! Oprac. Jadwiga Chruścińska
Emilia Szydłowska	24 O dwóch jesiennych nagrodach literackich
Piotr Bierzwiński	24 115 inspirujących tekstów
BIBLIOTEKA • ŚRODOWISKO	
Barbara Budyńska	26 Biblioteki z ekonomią na ty
Małgorzata Szeremeta, Stefania Uchańska	28 Legnicka Biblioteka Pedagogiczna
Aleksandra Stachowiak	30 SBP w Lesznie
Anna Pietuch	32 Jubileusz Longina Jana Okonia w Chełmskiej Bibliotece Publicznej
WARSZTATY CZYTELNICZE	
Monika Adamczyk	34 Scenariusz zajęć teatralnych
Jadwiga Andrzejewska, Urszula Tobolska	35 Ocena jakości bibliotek, standardy organizacji i pracy bibliotek. Wybór literatury
<i>Pożegnania</i>	
Barbara Bronicz	38 Janina Piekarek (1925-2002)
Wi@domości	38

Czytelnictwo prasy fachowej nie należy do mocnej strony zawodu bibliotekarza. Oferta w tym zakresie jest różnorodna i dostosowana do poziomu i zainteresowań czytelników. Bibliotekarz ma do wyboru takie periodyki jak: „Bibliotekarz”, „Poradnik Bibliotekarza”, „Przegląd Biblioteczny”, „Zagadnienia Informacji Naukowej”, „EBIB”, „Express ZG SBP” i in. Ponadto do dyspozycji bibliotekarza jest cały szereg, sprawnie redagowanych czasopism regionalnych. Pomimo tej bogatej oferty zauważa się systematyczny spadek nakładów ww. czasopism. Fakt ten tłumaczony jest na ogół wysoką ceną poszczególnych numerów, przy jednocześnie słabym dofinansowaniu bibliotek. Ale czy tylko te dwa czynniki decydują o słabym zainteresowaniu prasą? Dużą konkurencją dla znacznej liczby czasopism bibliotekarskich jest elektroniczny periodyk pt. „Elektroniczny Biuletyn EBIB”, dostępny bezpłatnie poprzez Internet. Jego walorem jest szybkość podawanych problemów i informacji, różnorodność treści, możliwość nawiązania bezpośredniego kontaktu z każdym czytelnikiem a także stosunkowo tanie koszty jego użytkowania. Czy w tym kierunku będzie rozwijała się prasa fachowa? Rozwój czasopiśmiennictwa bibliotekarskiego mającego bogate tradycje będzie zagrożony przez działania zmierzające do podniesienia cen. Obecnie podejmowane są przez rząd próby podniesienia podatku VAT na książki i prasę, co w rzeczywistości przekłada się na wzrost cen. Tej sytuacji sprzeciwiają się wydawcy i drukarze. Podwyżka podatku vatowskiego forsowana jest pomimo zaleceń Komisji Europejskiej dotyczących utrzymania najniższych stawek VAT na prasę i książki. Stawka VAT na druk książek i prasy ma wzrosnąć z 0 do 22 proc., a sprzedaż czasopism i gazet z 7 do 22 proc. Dodatkowo mają być opodatkowane umowy-zlecenia na prace redakcyjne i o dzieło. Efektem tych działań będzie podwyżka cen czasopism nawet o 10 proc., co przyczyni się z pewnością do kolejnego spadku ich sprzedaży i w konsekwencji czytelnictwa. Jest to fakt dramatyczny, tym bardziej, iż prasę czyta tylko 30 proc. Polaków (Francuzów – 50 proc., a Niemców – 70 proc.). W tym miejscu warto przypomnieć, iż ponad połowa Polaków nie sięga po książkę, a 70 proc. nie rozumie prostego tekstu. Scenariusz zatem jest nie ciekawy – dla rozwoju nauki, edukacji i kultury. Drogie czytanie może zahamować proces rozwoju czytelnictwa.

W tej rubryce ponownie chcę wrócić do czytelnictwa naszych czasopism – w kontekście akcji zainspirowanej przez Piotra Bierezyńskiego pt. „Konkurs 30 najbardziej inspirujących tekstów”. Celem tego konkursu było ułożenie listy 30 interesujących tekstów, które ukazały się na łamach „Bibliotekarza”, „Poradnika Bibliotekarza”, „Zagadnień Informacji Naukowej” i „Przeglądu Bibliotecznego”. Zgłoszenia nadesłało aż 28 osób, które wytypowały 115 inspirujących tekstów. Pełne informacje o wynikach konkursu uzyska czytelnik pod adresem internetowym: http://ebib.wroc.pl/sbp/30_tekstow_wyniki.html. Także bieżący numer „Poradnika” podaje omówienie wyników konkursu oraz wykaz najbardziej inspirujących tekstów zamieszczonych na łamach naszego czasopisma. Inicjatywa bardzo interesująca, szkoda tylko, że objęła wąski krąg czytelników, podających nie zawsze inspirujące teksty. Sądzę, że kolejna, przyszłoroczna edycja tego konkursu powinna być kontynuowana – ze ścisłym udziałem redakcji czasopism. Udział poszczególnych redakcji powinien być bardziej aktywny, tym bardziej, że akcja ta jest promocją danego czasopisma. Podstawowym zadaniem periodyków jest informacja o zasadach, celach i nagrodach konkursu i poprzez reklamę pozyskanie większej liczby zgłoszeń i tym samym – najbardziej wartościowych tekstów. Cieszymy się, że „Poradnik Bibliotekarza” w kategorii „Najbardziej interesujące czasopismo” zdobył drugie miejsce – po „Bibliotekarzu” i naszym zamierzeniem na 2004 r. – jest nie tylko utrzymanie tej pozycji, ale także podniesienie poprzeczki. Zachęcam naszych czytelników do pisania i nadsyłania do redakcji ciekawych tekstów.

Z okazji Nowego Roku – 2004 życzymy Państwu wielu sukcesów zawodowych, poprawy kondycji polskich bibliotek i wiele szczęścia w życiu osobistym.

JADWIGA CHRUSCIŃSKA
wraz z zespołem redakcyjnym

W następnym numerze, m.in.:

- Lucjan Biliński: Zakup książek – depozyty – zamówienia publiczne
- Grażyna Lewandowicz-Nosal: Dziecko i książka – refleksje na marginesie konferencji
- Jolanta Mikołajczyk: Internetowe biblioteki dziecięce

Informacja europejska w bibliotekach publicznych a lokalne środowisko informacyjne

KATARZYNA MATERSKA

Wprowadzenie

Wśród licznych aspektów działania bibliotek publicznych w obszarze informacji europejskiej, na uwagę z pewnością zasługuje współdziałanie bibliotek ze środowiskiem.

Chodzi tu o środowisko informacyjne, w którym zapotrzebowanie na informację i wiedzę, zgłaszane przez różne kategorie użytkowników (indywidualnych, grupowych, instytucjonalnych), spotyka się z ofertą instytucji informacyjnych różnego typu.

Pojęcia „informacja europejska” używamy w szerokim znaczeniu – zarówno informacji pochodzącej z Unii Europejskiej (instytucji unijnych), jak i informacji dotyczącej instytucji wspólnotowych i obszarów ich działania, wytwarzanej i opracowywanej przez różnego rodzaju instytucje i organizacje spoza UE.

Warto zwrócić uwagę, iż w zakres pojęcia „informacja europejska”, wyznaczony przez działalność Unii, obok płaszczyzny kulturowej, włączamy przede wszystkim informację prawną, a także gospodarczą, normalizacyjną, celną, podatkową, statystyczną itp., z którą zarówno bibliotekarze, jak i użytkownicy bibliotek zetknęli się już w tzw. oddziałach informacji biznesowej czy też ośrodkach/czytelniach informacji prawnej i ekonomicznej (gospodarczej)¹, które zaczęły powstawać w bibliotekach publicznych w latach 90. ubiegłego stulecia.

Potencjał społecznego oddziaływania

Lista ośrodków w Polsce udzielających informacji o Unii Europejskiej. Wybór sporzą-

¹ Zob. np. Pomorska Sieć Ośrodków Informacji Gospodarczej i Prawnej, Oddział Informacji Biznesowej w WBP w Krakowie, Czytelnia Prawniczo-Ekonomiczna w WiMBP w Łodzi i wiele innych.

dzona przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej w lutym 2003 r. jest długa – uwzględnia kilkaset różnego rodzaju podmiotów. Adresatem wyszczególnionych działań jest najczęściej szeroka opinia publiczna, ale także małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP), środowiska lokalne, wiejskie i rolne, akademickie, nauczyciele i pedagodzy, młodzież. Wiele z tych instytucji, po referendum czerwcowym, zaprzestało prowadzenia akcji informacyjnej. Pojawiły się także nowe inicjatywy na tym polu.

Jak pokazuje praktyka, wielość i różnorodność proponowanych form i usług informacyjnych w obszarze informacji europejskiej nie wykluczyła bibliotek publicznych², w których tkwi wielki i wciąż niezbyt efektywnie wykorzystany potencjał społecznego oddziaływania. Jakkolwiek statystyki podają, iż z instytucji tych korzysta zaledwie ok. 19% ludności kraju³ (w innych państwach wskaźnik ten sięga 60-80%, np. w Skandynawii), to w skali bezwzględnej czytelnikami sieci bibliotek publicznych w 2001 r. było ponad 7 mln 436 tys. czytelników, a funkcjonująca struktura sieciowa obejmowała 8849 bibliotek publicznych (spadek o ponad 14% w ciągu 12 lat – 10 313 w 1989 r.).⁴ Zapotrzebowanie na usługi bibliotek publicznych jest spore, zwłaszcza wśród najliczniejszej grupy użytkowników, tj. młodzieży kształcącej się. Odnotowano zarówno wzrost liczby udostępnień na miejscu (z 24 793 400 w 1992 r. do 37 197 900 w 2001 r.), jak i wzrost liczby czytelników na 1 bibliotekę (z 677 w 1992 r. do 840 w 2001 r.). „Nie mamy

² W kampanii informacyjnej zabrakło formalnych zapisów włączających biblioteki publiczne w struktury informowania o Unii Europejskiej.

³ Wskaźnik ten osiąga wyższą wartość w miastach, a zdecydowanie niższą na terenach wiejskich.

⁴ Większość likwidowanych filii przypada na wieś. Dane na podstawie: *Biblioteki publiczne w liczbach 2001*. Warszawa: Biblioteka Narodowa, 2002.

zatem do czynienia z kryzysem zainteresowania książką i bibliotekami, lecz z kryzysem warunków dostępu do książki w ogóle (wysokie ceny) i bibliotek (malejąca ich liczba, brak dopływu nowości wydawniczych i starzenie się księgozbiorów, przestarzałe, manualne warsztaty informacyjne”⁵.

Informacyjne zadania bibliotek publicznych

Współcześnie biblioteki publiczne przestają „być postrzegane jako instytucje kultury umożliwiające dostęp do dziedzictwa kulturowego, a coraz częściej traktowane są jako ośrodki zapewniające obywatelowi w codziennym życiu dostęp do każdej potrzebnej informacji w każdej dziedzinie, co jest możliwe dzięki nowym technologiom, rozwojowi telekomunikacji i wirtualnie dostępnym zasobom informacji. Stąd też biblioteki publiczne włączane są w strategię rozwoju społeczeństwa informacyjnego”⁶. Podczas konferencji „Biblioteki publiczne, lokalne muzea i archiwa uczące się wzajemnie w e-Europie”, która odbyła się w dniach 13-14 marca 2003 r. w Oeiras w Portugalii, opracowano „Manifest z Oeiras. Plan działania sieci PULMAN na rzecz e-Europy”⁷, w którym określono główne założenia rozwoju bibliotek publicznych i ich rolę w czterech podstawowych obszarach: umacnianie demokracji i państwa obywatelskiego, kształcenie ustawiczne, rozwój ekonomiczny i społeczny oraz wspieranie kulturowego zróżnicowania.

W odniesieniu do problematyki europejskiej zadania sieci bibliotek publicznych można sformułować dwutorowo:

1) pobudzanie zainteresowania problematyką europejską (kształtowanie świadomości Europejczyka) – przygotowywanie przez bibliotekarzy informacji o nabytkach i innych opracowań, kartotek, baz, portali, organizowanie wystaw itd.

2) dostarczanie informacji tym, którzy przychodzą do biblioteki by wiedzieć więcej.

W ramach typowych działań informacyjnych stosuje się:

– udostępnianie czasopism i wydawnictw zwartych (także materiałów informacyjno-promocyjnych) – polskich i zagranicznych o tematyce europejskiej,

– pomoc w wyborze potrzebnych dokumentów, publikacji i opracowań, (wykorzystywanie narzędzi bibliotecznych, takich jak np. bibliografie, kartoteki, wycinki prasowe; stosowanie metod oceny i selekcji materiału),

– informowanie o źródłach informacji europejskiej – dokumentalnych (tradycyjnych i elektronicznych), instytucjonalnych, osobowych,

– odpowiedzi na zapytania (bezpośrednie lub skierowane telefonicznie, faksem, listownie bądź pocztą elektroniczną) - informacja faktyczna,

– obsługa użytkownika zdalnego (za pośrednictwem sieci komputerowych).

Inne działania w zakresie informacji europejskiej w bibliotece obejmują:

- przedsięwzięcia edukacyjne: lekcje biblioteczne, wystawy⁸, konkursy, gry dydaktyczne, seminaria, konferencje, szkolenia, warsztaty,
- tworzenie warsztatu informacyjnego, np. różnego rodzaju kompendia, leksykony, materiały informacyjno-edukacyjne, informatory, broszury tematyczne, foldery, ulotki informacyjno-promocyjne, opracowania tematyczne (*fact sheets*) itd. (na początku funkcję podręcznego warsztatu informacyjnego może spełniać tzw. półka europejska⁹),
- imprezy promocyjne – kiermasze książek, festyny, pikniki, spotkania z liderami samorządowymi, środowiskowymi (jako źródło informacji osobowej), imprezy kulturalne i sportowe, imprezy masowe,
- przygotowywanie publikacji – książki, broszury, foldery, ulotki, prezentacje multimedialne, serwisy internetowe,

⁸ Opis bardzo interesującej wystawy „Z Biblioteką do Unii Europejskiej” w BN – zob. np. E. Stefańczyk: *Z Biblioteką do Unii Europejskiej*. „Poradnik Bibliotekarza” 2003 nr 5 s. 23-24.

⁹ Tzw. półka europejska (ulożone w odrębnym, eksponowanym miejscu biblioteki książki, gazety i czasopisma, materiały audiowizualne, materiały informacyjne, ulotki – na temat UE) jest na początek jednym z najprostszycy zabiegów sygnalizujących, że biblioteka włącza się w orbitę działań na polu informacji europejskiej.

⁵ J. Maj: *Ocena aktualnej sytuacji bibliotek publicznych w Polsce*. „Bibliotekarz” 2003 nr 1. s. 3.

⁶ J. Wołosz: *Konferencja podsumowująca program PULMAN w Oeiras*. „Bibliotekarz” 2003 nr 5 s. 6.

⁷ Zob. „Bibliotekarz” 2003 nr 5 s. 2-3.

- kampanie informacyjne – konferencje, debaty publiczne.

Z podanych wyżej przykładów jednoznacznie wynika, iż współczesna biblioteka nie może ograniczać się jedynie do udostępniania materiałów bibliotecznych. Wśród zadań biblioteki na plan pierwszy wysuwa się funkcja informowania o:

- zbiorach bibliotecznych i ich treści (propaganda biblioteki i jej zbiorów),
- piśmiennictwie w ogólności (także źródłach i zasobach elektronicznych),
- metodach i technikach wyszukiwania informacji (szkolenie użytkowników),
- (innych) placówkach informacyjnych – informacja skierowująca,
- środowisku (biblioteka ośrodkiem wiedzy o regionie, propagowanie „małych ojczyzn”, itp.).

Warto zwrócić w tym miejscu uwagę na fakt, iż w pojęciu działalność informacyjna słowo działalność sugeruje aktywną, ekspansywną, inicjującą postawę bibliotekarza w upowszechnianiu informacji. Informacja „czynna” oznacza wyjście informującego bibliotekarza do użytkowników, ich miejsca pracy czy nauki. Ceni się szczególnie tzw. informację adresowaną, czyli informację tematycznie wyselekcjonowaną, zgodną z zainteresowaniami konkretnego użytkownika, jego poziomem percepcji i wiedzy.

Potrzeby środowiska – niejednorodni użytkownicy

Biblioteki publiczne działają w bardzo zróżnicowanych środowiskach i regionach – tak pod względem urbanistycznym (obszary miejskie i wiejskie), struktury zatrudnienia (np. regiony zagrożone bezrobociem), położenia geopolitycznego (bliskość granicy – euroregiony), stanu wiedzy i poziomu poparcia dla zagadnień integracji, jak i działania różnych instytucji informujących o Unii (ze względu na ich liczbę w uprzywilejowanej sytuacji jest Warszawa i inne duże miasta). Nie pozostaje to bez wpływu na działalność informacyjną sieci bibliotek publicznych, gdy idzie o dopasowanie polityki gromadzenia zbiorów i najskuteczniejszych form komunikowania do poszczególnych grup społecznych w różnych rejonach Polski (mieszkańców miast i rolników, bezrobotnych i pracujących, entuzjastów Unii

Europejskiej, jej przeciwników i niezdecydowanych itd.).

Wiedza o użytkowniku z pewnością odgrywa kluczową rolę w procesie efektywnego informowania. Statystyki biblioteczne podają, że zdecydowanie najliczniejszą grupę czytelników bibliotek publicznych (ponad 50 % – oprócz województwa śląskiego) stanowią uczniowie, a w dalszej kolejności – w zależności od województwa – niezatrudnieni, pracownicy umysłowi i studenci. Robotnicy stanowią od 4% (w woj. śląskim) do 7,9% ogółu czytelników (w woj. lubelskim), a rolnicy tylko od 0,2% (woj. śląskie) do 2% (woj. lubelskie).

Nie należy tracić z pola widzenia nowej kategorii użytkownika, tzw. użytkownika zdalnego, który korzysta z oferty informacyjnej biblioteki poprzez sieć (Internet). Stąd też wzrasta znaczenie elektronicznych informatoriów przygotowywanych przez bibliotekarzy.

Biblioteka na tle usług informacyjnych innych podmiotów

Obsługę zróżnicowanych i wciąż zmieniających się potrzeb informacyjnych podejmują różnego typu instytucje, nie tylko biblioteki. W sytuacji geometrycznego wzrostu ilości zasobów informacyjnych, niestannych trudności finansowych i lokalowych szczególnie duża rola przypada współpracy różnorodnych instytucji udostępniających informacje w środowisku lokalnym.

Biblioteki publiczne, włączając się w nurt działań informacyjnych w zakresie zagadnień europejskich muszą mieć świadomość zasad funkcjonowania wielu innych podmiotów świadczących usługi w omawianym zakresie, a w szczególności tych, znajdujących się najbliżej biblioteki i kierujących swą ofertą do tego samego środowiska lokalnego. Większość z tych instytucji specjalizuje się w wybranej tematyce, a tym samym skupia się na ściśle określonej grupie adresatów (np. rolnicy, małe i średnie przedsiębiorstwa). Wiedza: kto, gdzie, jak, komu, w jakim czasie, w jakiej formie i za ile oferuje dostęp do informacji europejskiej pozwala na ściśle dopasowanie oferty biblioteki, by wypełnić lukę informacyjną, a nie powiełać to, co zdobyło uznanie użytkownika gdzie indziej. Bibliotekarz powinien więc zlokalizować organizacje działające

w najbliższym otoczeniu biblioteki, jak również zapoznać się z produktami informacyjnymi instytucji ogólnokrajowych. Źródła instytucjonalne w interesującym nas zakresie można podzielić na trzy grupy:

– sieci ośrodków wspierane przez fundusze Unii Europejskiej (np. ośrodki dokumentacji europejskiej, ośrodki euro-info),

– organizacje finansowane przez polski rząd (np. Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, regionalne centra informacji europejskiej¹⁰, biura informacji europejskiej w urzędach wojewódzkich, urzędach marszałkowskich i innych)

– instytucje i inicjatywy pozarządowe (np. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Polska Fundacja im. R. Schumana, lokalne punkty informacji europejskiej wykorzystujące istniejącą infrastrukturę szkolnych pracowni komputerowych, szczególnie na terenach wiejskich)¹¹.

Dobra znajomość „topografii” źródeł wszelkiego typu dostępnych w danym regionie jest dziś bibliotekarzom nieodzowna. Wiedzę tę można skodyfikować w postaci tradycyjnej kartoteki teleadresowej lub w formie zestawu tzw. linków (elektronicznych adresów) do stron www wytypowanych instytucji. W ten sposób w bibliotece publicznej ogniskuje się dostęp do rozproszonych zasobów. Jest to zgodne z lansowaną koncepcją biblioteki jako *one-stop-shop*, tzn. instytucją pierwszego kontaktu, gdy idzie o zaspokajanie potrzeb informacyjnych.

Wkraczanie technologii do działalności informacyjnej bibliotek

Włączenie nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. Internetu, ogromnie przyspiesza docieranie do informacji europejskiej, której spora część (coraz większa) publikowana jest w formie elektronicznej.

Sieć daje także możliwość o wiele lepszej niż dotychczas współpracy w zakresie obsługi informacyjnej użytkowników (nie tylko z innymi bibliotekami publicznymi, lecz także ze szkołą i innymi instytucjami środowiska).

¹⁰ Lista wszystkich RCIE dostępna na stronie internetowej <http://www.cie.gov.pl>

¹¹ Więcej informacji można znaleźć na stronach www.europa.edu.pl

Wykorzystać w tym celu możemy różne aplikacje Internetu: www, pocztę elektroniczną, listy dyskusyjne, ftp (możliwość ściągania plików), a z nowoczesnych udogodnień komunikacyjnych np. bezpłatne infolinie (przykładowo w okresie przedreferendalnym: Unia bez tajemnic – portal rządowej kampanii informacyjnej 0-800 387 672, 0-800 EUROPA).

W kontekście tego o czym pisałam do tej pory, wyraźnie widać jak następuje zmiana funkcji biblioteki – z roli strażnicy wiedzy, zbiornicy dokumentów do roli providera (dostawcy) informacji. Rośnie rola organizowania dostępu do źródeł informacji wytwarzanych poza biblioteką (gotowych produktów informacyjnych). Udostępnianie niekoniecznie oznacza posiadanie źródeł na miejscu, w bibliotece. W obszarze informacji europejskiej biblioteki publiczne często operują metainformacją (informacją o informacji), nie dokumentem, gdyż olbrzymie ilości tekstów dokumentów można uzyskać np. bezpośrednio z serwerów Unii Europejskiej (w oficjalnych językach wspólnotowych), lub np. w polskiej sieci ośrodków dokumentacji europejskiej, zlokalizowanych przy niektórych polskich uczelniach.

Należy mieć nadzieję, iż siła usług dostarczania informacji w bibliotekach publicznych tkwi w tzw. wartości dodanej – w przygotowaniu informacji różnorodnej, bogatej ilościowo, zebranej z wielu rozproszonych źródeł, lecz jednocześnie informacji najbardziej wartościowej, aktualnej, wyselekcjonowanej i dostosowanej do potrzeb i możliwości klientów biblioteki.

Euro-bibliotekarze

Współczesny świat informacji jest skomplikowany i bez dobrego przewodnika łatwo można się w nim zagubić. Wytyczne IFLA dla bibliotek publicznych wskazują, że profesjonaliści, odpowiednio wykształceni bibliotekarze mają być odpowiedzialni za planowanie i zarządzanie usługami, dobór materiałów bibliotecznych i zarządzanie zbiorami, pomoc udzielaną użytkownikom, ścisłe i efektywne więzi ze środowiskiem oraz przydatność usług bibliotecznych dla społeczności lokalnej¹².

¹² Więcej zob. *Działalność bibliotek publicznych. Wytyczne IFLA/UNESCO*. Warszawa: Wydaw. SBP, 2002 <Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 55>, rozdz. 5.

Wszystkie te zalecenia znajdują odniesienie do bibliotekarzy, którzy zajmują się zarówno przygotowaniem elektronicznych serwisów, tradycyjnych kartotek, innych opracowań (np. zestawień tematycznych), jak i bezpośrednią obsługą zapytań użytkowników w zakresie informacji europejskiej.

Zdajemy sobie sprawę, iż postulaty wypunktowane poniżej brzmią nieco teoretycznie, szczególnie w przypadku placówek jednoosobowych, ale jak pokazuje życie, nie są one nierealne, o czym świadczą liczne osiągnięcia na tym polu, w bibliotekach różnych szczebli.

Do postulatów tych należą:

- dobra znajomość euro-zbiorów (tematycznych – związanych z UE w szerokim rozumieniu – tradycyjnych i elektronicznych) – w zakresie potrzebnym społeczności (grupie czytelniczej), której mają służyć,
- co najmniej ogólna orientacja w problematyce europejskiej (ma to duże znaczenie w pracy informacyjnej. Pytania użytkowników w stylu: „Szukam czegoś o UE” muszą zostać uściślone – a wiedza bibliotekarza w takich sytuacjach jest nie do przecenienia),
- stałe pogłębianie wiedzy o użytkownikach biblioteki – monitorowanie ich potrzeb, wymagań, życzeń (np. podczas rozmów z czytelnikami, poprzez analizę ich zapytań),
- stałe monitorowanie odbioru prowadzonych działań informacyjnych – dostosowywanie zakresu, formy i metody przekazu informacji do faktycznego zapotrzebowania,
- dobra znajomość środowiska lokalnego – osób i instytucji, które mogą wesprzeć działania informacyjne biblioteki publicznej,
- umiejętność wykorzystywania nowych technologii w działalności informacyjnej,
- orientacja w różnych sposobach docierania do różnych materiałów (znajomość metod i technik wyszukiwania informacji),
- szkolenie użytkowników w zakresie samodzielnego poszukiwania potrzebnych informacji (np. w Internecie),
- rozwijanie umiejętności interpersonalnych, służących dobrym kontaktom z użytkownikami i współpracy ze środowiskiem w zakresie informacyjnej obsługi,
- dbanie o wysoką jakość obsługi informacyjnej, w tym poziom etyczny (kwestie se-

lekcji materiałów, obiektywizmu i bezstronności w prezentowaniu źródeł itp.),

- predyspozycje do ciągłego uczenia się i podwyższania swoich kwalifikacji.

Permanenna edukacja bibliotekarzy odbywać się może zarówno drogą samokształcenia (np. poprzez śledzenie na bieżąco zawartości specjalistycznych serwisów europejskich – tak unijnych, jak i przygotowywanych przez inne podmioty, poprzez lekturę fachowych czasopism, wymianę doświadczeń podczas spotkań z innymi bibliotekarzami, jak i poprzez zorganizowane formy szkolenia.

Zakończenie

Działalność informacyjna bibliotek publicznych w zakresie informacji europejskiej stała się faktem. Szeroka wiedza profesjonalnych bibliotekarzy, włączenie nowych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych do tworzenia nowych produktów i usług, współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie informacyjnej obsługi użytkowników mogą w znaczący sposób podnieść jakość tego procesu.

W kontekście opisanych wyżej działań informacyjnych biblioteka publiczna jawi się jako:

- miejsce pierwszego kontaktu w poszukiwaniach informacji unijnej (*one-stop-shop*),
- ośrodek informacji dla społeczności lokalnej, której – w świecie globalnej informacji – służy przede wszystkim,
- ważny element społeczeństwa informacyjnego – daje każdemu szansę równego dostępu do informacji,
- centrum promocji informacji europejskiej – może pobudzać i kształtować zainteresowania użytkowników problematyką unijną,
- wrota sieci – w myśl tej koncepcji biblioteka z jej serwisem elektronicznym staje się bramą do wszystkich dokumentów całego świata, w czym tkwi wielka siła nowoczesnej skomputeryzowanej biblioteki.

Ogromnego potencjału drzemącego w bibliotekach publicznych nie można zmarnować.

dr Katarzyna Materska jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW

Jak wygląda bibliotekarka?

Część druga

ANETA FIRLEJ-BUZON

Publikując w „Poradniku Bibliotekarza” (2003 nr 9) tekst pt. *Jak wygląda bibliotekarka?* nie spodziewałam się, iż wzbudzi on tak wiele emocji. Informacje, które posłużyły za podstawę mojego artykułu pochodziły z sondażu ankietowego, który przeprowadzony został na 90-osobowej grupie dolnośląskich bibliotekarzy oraz studentów I roku bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego. Cel badań stanowiło ukazanie wizerunku i pracy osób zatrudnionych w bibliotekach. Spostrzeżenia na temat image’u bibliotekarzy miały być określone ich własnymi opiniami oraz uwagami studentów – przyszłych pracowników bibliotek. Respondenci wypowiadali swoje odczucia i oczekiwania na temat swojej pracy zawodowej a także indywidualnego oraz zbiorowego wizerunku bibliotekarzy. Kwestionariusz, który stanowił podstawę artykułu *Jak wygląda bibliotekarka?* podzielony został na kilka sekcji odnoszących się do opinii, wrażeń i skojarzeń z pracą i wizerunkiem bibliotekarzy. Badani opisywali również wypowiedzi, stwierdzenia oraz uwagi osób nie związanych zawodowo z bibliotekami lecz wyrażających swoje opinie na ten temat.

Analiza wyników ankiety ujawniła negatywny obraz zawodu i wizerunku osób pracujących w bibliotekach. Poszukując informacji, które dałyby możliwość porównania image’u pracowników bibliotek w innych krajach, dotarłam do sondażu przeprowadzonego przez Amerykankę Ruth A. Kenale, który potwierdził spostrzeżenia wynikające z moich badań. Okazało się, iż negatywny wizerunek bibliotekarzy i ich profesji ma charakter ponadnarodowy. Tego typu opinie wyrażają respondenci m.in. z USA, Kanady, Australii, Nowej Zelandii oraz wielu krajów Unii Europejskiej.

Stereotypy

Wydaje się, iż najwięcej kontrowersji wzbudziły informacje o wyglądzie zewnętrznym bibliotekarzy. Myślę, że znaczący wpływ na tego

typu negatywne opinie o wizerunku bibliotekarzy mają stereotypy narosłe w przeszłości wokół wyglądu przedstawicieli profesji, w czasach, kiedy obowiązujący strój stanowił fartuch oraz ortopedyczne buty. Interesujące jest przekonanie o specyficznym stylu ubierania się charakterystycznym dla całej grupy zawodowej. W powszechnym mniemaniu bibliotekarz to kobieta, której nieodłączne atrybuty stanowią: *siwy kok, okulary, niemodna szarobura spódnica i sweter oraz buty na płaskim obcasie*¹. Co ciekawe, część wypowiedzi respondentów wskazuje, iż te stereotypowe, uproszczone opinie są aktualne również w środowisku bibliotekarzy, którzy sami opisywali swój ubiór jako *nieelegancki, nieatrakcyjny oraz niemodny*. Każde z tych określeń niesie oczywiście negatywne zabarwienie oraz rodzi kolejne mity. Tak odziana pracownica może wykonywać jedynie nieciekawe, nudne zajęcia i to koniecznie przestarzalami metodami pracy.

Słonność ludzi do przenoszenia sposobu ubierania się na cechy całej grupy zawodowej odnosi się również do osobowości bibliotekarzy. Charakter bibliotekarzy określany był przez respondentów zdecydowanie pozytywnie – *uczciwi, pracowici, miłujący ład i porządek*. Jednocześnie jednak pojawiały się cechy, które wydają się być zgodne ze stereotypowym wizerunkiem „pani w koczku”, czyli np. *nieśmiałość, przywiązanie do miejsca zamieszkania oraz tradycji czy też niechęć do podejmowania ryzyka*.

Jako że stereotypy przyswajane są najczęściej w dzieciństwie, moja osobista opinia każe mi upatrywać ich korzeni we wczesnych latach szkoły podstawowej, kiedy zetknęłam się z paniami bibliotekarkami ubranymi właśnie w granatowe, brązowe lub bordowe fartuchy oraz szmaciane buty². Teżę tę należałoby jed-

¹ Wizerunek taki prezentowała np. postać pani Wiktorii – ślepnącej bibliotekarki w 92 odcinku serialu „Na dobre i na złe”. W rolę wcieliła się Maja Komorowska. [W:] <http://www.seriale.pl/news/opisy/nadob19.htm>

² Wówczas wydawało mi się, iż panie bibliotekarki ubierają się zdecydowanie gorzej niż nauczy-

nak zweryfikować i potwierdzić dalszymi badaniami w celu sprawdzenia czy więcej osób ma podobne wspomnienia i odczucia oraz czy mają one związek z funkcjonującymi stereotypami. Warto jednocześnie przyjrzeć się z uwagą wizerunkowi bibliotekarzy szkolnych i bibliotek szkolnych, ich wyposażeniu, atmosferze, sposobom działania etc.³ Bowiemy tu mogą kryć się przyczyny powodujące trwałość i niezmiennosc stereotypowych, uproszczonych, negatywnych przekonań. Wygląd zewnętrzny pracowników bibliotek szkolnych zależy oczywiście, jak wszystko co związane z osobistym wizerunkiem, od indywidualnych zapamiętań i nawyków. Jednak nie możemy zapominać, iż dzieci są ważnymi obserwatorami, wrażliwymi na styl ubierania oraz skłonni do porównywania i oceniania wyglądu osób, z którymi się stykają. Z tego powodu osoby zatrudnione w bibliotekach, zwłaszcza szkolnych, muszą mieć świadomość, iż sposób ubierania się może wpływać na eliminację lub pogłębienie negatywnego stereotypu wizerunku bibliotekarzy. Wzorce utrwalone w dzieciństwie są szczególnie trudne do wyeliminowania, stały kształtowanie wizerunku bibliotekarzy należy rozpocząć właśnie od bibliotek szkolnych, które dla wielu osób stanowią miejsce inicjacji czytelniczej. Jednocześnie nie wolno zapominać, iż część uczniów nie będzie miała okazji czy też potrzeby do korzystania w późniejszym życiu z usług innych bibliotek, w których obowiązują odmienne od charakterystycznych dla placówek szkolnych metody i narzędzia pracy. W konsekwencji ewentualny negatywny obraz nigdy nie zostanie skonfrontowany z rzeczywistością.

Ciekawe zagadnienie stanowi międzynarodowy charakter stereotypowego wizerunku, świadczący o wspólnych, niezależnych od granic korzeniach obiegowych opinii. O tym, iż wygląd bibliotekarzy wzbudza wiele kontrowersji również za granicą świadczy np.

cielki. Ankietowani w sondażu uznali natomiast, iż nauczycielki ubierają się w podobnym do bibliotekarek stylu. Uznano też, że przedstawicielki obu profesji wyglądają zdecydowanie gorzej niż: lekarki, prawniczki, pracownice banków i sekretarki.

³ Wypowiedzi części respondentów wskazują, iż w niektórych szkołach biblioteki traktowane są jako instytucje „obciążające” budżet szkoły.

strajk bibliotekarzy z Quinns Borough Public Library w Nowym Jorku, którzy 2.08.2002 r. protestowali przeciwko oficjalnemu zakazowi wkładania do pracy m.in. mini, dzinsów, sandałów oraz t-szertów⁴.

Ponad stereotypami

Przyczyn łączenia negatywnych skojarzeń z wizerunkiem bibliotekarzy należy poszukiwać analizując co najmniej kilka zagadnień. Oprócz spraw związanych z wyglądem zewnętrznym pracowników bibliotek trzeba skupić się na skuteczności sposobu przekazywania otoczeniu informacji o aktywności zawodowej osób zatrudnionych w bibliotekach. Promocja nie może odbywać się bez udziału mediów. Biblioteki powinny być zainteresowane wzbudzaniem pozytywnego zainteresowania mediów i przy tej okazji promować swoją aktywność, czyli wszystkie działania bibliotekarzy z akcentowaniem ich często wielokierunkowego przygotowania zawodowego, wysokich kwalifikacji, umiejętności komunikacyjnych, znajomości i wykorzystywania w pracy nowoczesnych narzędzi, jak również gotowości do wymuszonych przez współczesne technologie zmian sposobu pracy etc. Kreowanie pozytywnego wizerunku musi stanowić działanie priorytetowe, istotny element zarządzania biblioteką i jeśli będzie prowadzone zgodnie ze sprawdzonymi zasadami public relations, to z pewnością przyniesie pozytywne efekty w postrzeganiu bibliotekarzy oraz miejsca ich pracy.

Działania PR muszą obejmować przede wszystkim określenie tożsamości zawodowej bibliotekarzy. Można oczywiście uznać, iż przedstawiciele zawodu posiadającego tak długie tradycje nie powinni mieć problemów z określeniem tożsamości własnej profesji. Jednak w obliczu zmian, których jesteśmy świadkami musimy wskazać i wybrać albo tradycję, albo nowoczesność. Krótko mówiąc określić swoją przynależność do grupy bibliotekarzy tradycyjnych, wywołujących skojarzenia typu

⁴ Zakaz ten dotyczył również publicznego prezentowania tatuaży oraz bodypiercingu przez pracowników tej biblioteki. Sam fakt narzucania sposobu ubierania się strajkujący bibliotekarze uznali za zachętę do stereotypowego sposobu ubierania się. [Za:] <http://nydailynews.com/front/story/7899p-7262c.html>

„siwa pani z koczkim” albo też wybrać drogę bibliotekarzy współczesnych utożsamianych z działalnością osób zatrudnionych w branży IT. Wybór taki oraz zwerbalizowanie cech charakterystycznych dla każdej z powyższych grup pozwoli określić wspólne doświadczenia edukacyjne, zawodowe, charakterystyczne zainteresowania, ambicje a także oczekiwania wobec zawodu i pracy. Wskaźnikiem stopnia utożsamiania się z grupą zawodową może być np. przynależność do profesjonalnych stowarzyszeń. Z informacji, które znalazłam na stronie internetowej Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich wynika, iż w ubiegłym roku 8276 bibliotekarzy działało w 303 kołach Stowarzyszenia⁵. Tymczasem w świetle statystyk zaprezentowanych również na stronach SBP w samych tylko bibliotekach naukowych, pedagogicznych oraz publicznych zatrudnionych jest 13 156 osób⁶. Większa świadomość wspólnoty działań i celów na pewno przyczyniłaby się do poprawienia wizerunku zawodowego bibliotekarzy.

Proces kreowania pozytywnego wizerunku nie może odbywać się z pominięciem misji bibliotek oraz powinności zawodowych bibliotekarzy. Misja ta określana jest jako gromadzenie, opracowanie, udostępnianie oraz przechowywanie materiałów bibliotecznych, jednak wiadomo, iż biblioteka to coś więcej niż miejsce, w którym można skorzystać z kolekcjonowanych zbiorów. Współczesna biblioteka powinna być także placówką gromadzącą i przetwarzającą informacje o posiadanych zbiorach, udostępniającą globalnie swoje zasoby, szerzącą zdalne usługi informacyjne etc. Dzisiejsze wymagania narzucają więc nowe rodzaje działań. Określenie kierunku –

⁵ Zgodnie ze statutem członkami SBP mogą być nie tylko bibliotekarze i pracownicy informacji naukowej ale również pracownicy naukowi instytucji zajmującej się problemami bibliotekarstwa i informacji naukowej a także inne osoby związane zawodowo lub naukowo ze sprawami bibliotekarstwa i informacji naukowej. Rekord liczby członków SBP odnotowało w 1980 r., kiedy to do Stowarzyszenia należało 13 647 osób; <http://ebib.oss.wroc.pl/sbp/sbpliczby.htm>

⁶ Liczba osób zatrudnionych w bibliotekach naukowych oraz publicznych odnosi się do 2001 r., zaś pracowników bibliotek pedagogicznych dotyczy roku 1999; http://ebib.oss.wroc.pl/sbp/biblioteki_statystyka.html

tradycyjność czy nowoczesność – stanowi przyczynę pewnego dualizmu towarzyszącego bibliotekarzom od co najmniej kilku lat. Bibliotekarze, którzy wyrazili swoje zdanie w ankietach sądzą, iż otoczenie postrzega ich pracę jako zajęcie rodem z ubiegłego wieku, *nudne, nie wymagające szczególnych przygotowań, kwalifikacji czy umiejętności*. Sami zresztą badani przyznali, iż praca w bibliotece nie jest zajęciem wywołującym skojarzenia z *nowoczesnością, szybkością i informacją*. Tymczasem technologie informacyjne oraz rosnące zapotrzebowanie na informację sprawia, iż właśnie bibliotekarze powinni być utożsamiani z pracownikami upowszechniającymi informację współczesnymi technikami. Co więcej właśnie bibliotekarze winni stać na straży demokratycznego dostępu do informacji i danych przechowywanych pieczołowicie na bibliotecznych regałach, twardych dyskach czy płytach CD.

Autoocena

Kolejny problem, który wymaga rozpatrzenia oraz rozwiązania to niska samoocena bibliotekarzy. Zjawisko to wyraźnie uwidoczniło się w wypowiedziach ankietowanej grupy. Jego przyczynę należy łączyć przede wszystkim z wskazywanym przez wielu badanych niewystarczającym wynagrodzeniem za wysiłek wkładany w pracę. Sprawa płac nie stanowi przedmiotu niniejszego artykułu, jednak wiadomo nie od dziś, iż zasoby finansowe wpływają na to w jaki sposób poszczególne grupy zawodowe są oceniane przez otoczenie. Wiadomo też, iż uposażenia środowisk związanych z edukacją są ściśle uzależnione od kondycji państwa. Myślę jednak, iż warto zabrać w tej sprawie głos choćby poprzez lobbiny na rzecz bibliotek oraz zatrudnionych w nich osób. Inwestowanie w edukację nie może odbywać się bez inwestowania w biblioteki oraz zatrudnionych w nich pracowników. Być może przyczynę uposażeń należy łączyć z feminizacją zawodu⁷. Niestety zawody uzna-

⁷ Źródła opisujące historię zawodu bibliotekarza w USA wskazują, iż teoretycy, którzy przyczynili się do powstania profesji, doceniali pracę kobiet w bibliotekach. Podobno w 1893 r. Dewey zapytany o to, kto powinien kierować pierwszą szkołą bibliotekarską powstałą przy Uniwersytecie Illinois wskazał na Katherine Sharp, której

wane za typowo kobiece, z różnych przyczyn, nie cieszą się takim społecznym uznaniem, jak prace tradycyjnie przeznaczone dla mężczyzn. Źródłem tego typu skojarzeń może być np. mniejsza dyspozycyjność kobiet spowodowana zaangażowaniem w sprawy rodziny⁸. Stereotypy narosłe wokół życiowych i zawodowych ról kobiet niosą jednak za sobą poważne i przykre konsekwencje. Mniejsze, w stosunku do mężczyzn, zarobki na analogicznych stanowiskach czy też niedocenywanie kwalifikacji kobiet, to problemy wciąż czekające na rozwiązanie⁹.

Sławni i znani

Niniejszy fragment proszę potraktować jako dodatek oraz uzupełnienie tekstu z „Poradnika Bibliotekarza” nr 9/2003. Zamieszczona poniżej wycieczka osób uzupełnia podaną w poprzednim artykule listę sławnych i znanych bibliotekarzy. Głośne nazwiska mogą przydać profesji odrobinę splendoru oraz chwały. Znani poprzednicy, którzy uznali, iż praca w bi-

zastugi na polu edukacji bibliotekarzy znane są w USA do dzisiaj. Jednak w 1923 r. Charles Williamson skrytykował amerykański sposób kształcenia bibliotekarzy za „feminizację” zawodu. W tym czasie 90% słuchaczy szkół bibliotekarskich stanowiły kobiety. [W:] *A Brief history of Librarians and Image*, <http://home.earthlink.net/~cyberresearcher/history.htm>

⁸ W świetle danych zamieszczonych na stronie internetowej *Centrum Praw Kobiet* Polki właśnie z tego powodu są dyskryminowane na rynku pracy; <http://free.ngo.pl/temida/spis.htm>

⁹ Jak podaje *Centrum Praw Kobiet* „Gwarancje równej płacy za pracę o jednakowej wartości zostały zawarte *expressis verbis* tylko w Konstytucji RP (art. 33.2), brakuje natomiast odpowiednich przepisów w kodeksie pracy. W kodeksie tym znajduje się tylko ogólny zapis o równych prawach z tytułu wypełniania takich samych obowiązków (art. 11.2)”. <http://free.ngo.pl/temida/rappraca2.htm>

bliotece jest na tyle interesująca by się nią osobiście zająć, mogą również, zwłaszcza wśród studentów, wywoływać zaciekawienie zawodem. Podana w 1 części artykułu lista osób zawodowo związanych z bibliotekarstwem wymaga uzupełnienia również dlatego, że większość respondentów biorących udział w marcowym sondażu nie potrafiła wymienić nawet jednego kojarzącego się z pracą w bibliotece nazwiska. Wiedza na temat działalności prekursorów, choćby minimalna, wzmacnia poczucie zawodowej tożsamości, wartości, przynależności do grupy, która ma przecież tak długie i ciekawe tradycje. Znajomość nazwisk poprzedników może być także jednym z działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku bibliotekarzy i promocję profesji. Oprócz więc wyszczególnionych przez ankietowanych – znanych i sławnych bibliotekarzy jak: Laura Bush, Casanova, But-girl, Evelin (Rachel Weich, bohaterka *Mumii*) oraz Brooks Hatlen (James Whitmore, *Skazani na Shawshank*) proponuję uzupełnić tę listę następującymi nazwiskami: **Gottfried von Leibnitz** pracował w trzech bibliotekach: w Hanoverze, Watykanie oraz w Wolffenbuttel; **David Hume** był związany z Biblioteką Wydziału Adwokackiego w Edynburgu; **August Strindberg** był asystentem bibliotecznym w Królewskiej Bibliotece w Sztokholmie; **papież Pius XI**: przez 19 lat był członkiem Kolegium Doktorów Biblioteki Ambrożyńskiej w Mediolanie, którą następnie kierował, od 1911 r. pracował w Bibliotece Watykańskiej; **Mao Tse-Tung** pracował jako młodszy bibliotekarz w bibliotece Uniwersytetu Pekinńskiego; **J. Edgar Hoover** – pierwszym zajęciem późniejszego szefa FBI było katalogowanie w Bibliotece Kongresu w Waszyngtonie.

Aneta Firlcj-Buzon jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym Instytutu Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego

Od red. Czytelnicy „Poradnika Bibliotekarza” często postulowali o wprowadzenie na łamy czasopisma „kąćka humoru”. Zainspirowani mikołajkowym konkursem pt. „Niccodzienne, zabawne wydarzenia w bibliotece” zamieszczonym na stronie internetowej Serwisu SBP chcielibyśmy kontynuować ten pomysł w „Poradniku” – poprzez druk krótkich, zabawnych wydarzeń mających miejsce w bibliotece, związanych z biblioteką i książką, a także dowcipów o tematyce bibliotecznej. Zbliża się okres karnawału, czas zabawy, relaksu, czyli dobra pora na druk zabawnych, śmiesznych historii. Zachęcamy czytelników do podzielenia się swoimi przemyśleniami, zabawnymi historiami. Ze swej strony gwarantujemy szybkie wydrukowanie materiałów (krótkich!!!). Czekamy na Państwa teksty.

E-mail: wydawnictwo_ccbid@wp.pl z dopiskiem „Poradnik”.

O kaucjach i dłużnikach bibliotecznych bez emocji

ZDZISŁAW GĘBOŁYŚ

Dnia 1 października 2001 r. dyrekcja Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej (WiMBP) w Rzeszowie podjęła decyzję o zniesieniu kaucji w stosunku do czytelników zamieszkałych poza granicami Rzeszowa, a będących mieszkańcami województwa podkarpackiego¹. Jest to poniekąd moment historyczny, aczkolwiek nie można go zrównać w żaden sposób z np. datą implementacji komputerowego systemu bibliotecznego². Nie osłabia jego znaczenia bynajmniej fakt, że decyzja owa została podjęta w wyniku interwencji czytelników spoza Rzeszowa, którzy czuli się dyskryminowani praktyką „kaucyjną”. Dowodzi raczej odwagi kierownictwa biblioteki, wyrażającej się w odejściu od starego, wypróbowanego systemu pobierania kaucji, który, jak postaramy się tego dowieść, stanowił przez lata przysłowiową kulę u nogi, której nikt nie ważył się do 1989 r. zdjąć, a po tej dacie uznał pewnie, że tak musi być. Decyzja ta jest dowodem zaufania do czytelników, ucieleśnieniem często składanych deklaracji o liczeniu się z ich zdaniem oraz z ich życzeniami.

Zanim dowiedzimy „czarno na białym” racjonalności tego rozwiązania, słów kilka

o „sercu” biblioteki rzeszowskiej, tj. o jej Wypożyczalni Głównej, którą uczyniliśmy głównym przedmiotem naszej analizy.

W świetle sprawozdań z lat 1999-2002 widzimy, że jest to placówka ze średniej wielkości księgozbiorem, powoli, aczkolwiek systematycznie rosnącym. Tendencję wzrostową wykazują zresztą wszystkie ważniejsze wskaźniki: obrotu książki, zasobności księgozbioru oraz aktywności czytelnictwa. Nagły, blisko 20-procentowy skok liczby czytelników (pomiędzy rokiem 2000 a 2001) znajduje wytłumaczenie nie tylko w zakończeniu tworzenia katalogu komputerowego³, ale również w stopniowym rozszerzaniu dostępności do niego czytelników poprzez przekazywanie kolejnych stanowisk komputerowych⁴.

Rzeszowska biblioteka, jak pokazują szczegółowe statystyki struktury księgozbioru i udostępniania, reprezentuje w pełni model biblioteki publicznej, tj. instytucji dostarczającej swym klientom rozrywki, a także wspomagającej ich w rozwijaniu intelektualnym. Widocznym znakiem zmiany preferencji czytelnicznych jest uprzywilejowana pozycja wśród wyborów czytelnicznych – literatury popularnonaukowej. Uzupełniają tę skróconą sylwetkę rzeszowskiej biblioteki⁵, dodajmy, że prowadzi ona ożywioną działalność informacyjną, indywidualną i zbiorową (kartoteki tematyczne; lekcje biblioteczne; wystawy itp.); pracownicy biblioteki systematycznie uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego.

Wypożyczalnia Główna WiMBP nie jest oczywiście wolna od mniejszych lub większych mankamentów i problemów. Dopiero

Tabela 1.*
Wypożyczalnia Główna WiMBP Rzeszów w liczbach

Rok	Księgozbiór (wol.)	Czytelnicy	Wypożyczenia (wol.)
1999	59270	8813	103354
2000	62082	8646	127732
2001	64510	10211	145138
2002	65773	10841	154164

* Tabele opracowano w oparciu o dane z Wypożyczalni Głównej WiMBP w Rzeszowie. <http://www.wimbp.rzeszow.pl>

¹ Zob. Regulamin Wypożyczalni Głównej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie.

² Komputeryzacja Wypożyczalni Głównej WiMBP Rzeszów rozpoczęła się w październiku 1996 r. i trwała do 31.12.1999 r.

³ Pewna część czytelników opuściła bibliotekę w momencie skomputeryzowania usług bibliotecznych; dla niektórych czytelników, przynajmniej początkowo, sytuacja ta była barierą nie do przejścia.

⁴ W 2000 r. funkcjonowały tylko 2 stanowiska komputerowe, w 2001 r. – 5, a w 2003 r. już 10.

⁵ Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie według stanu na 31 XII 2002 r. posiadała 539 154 woluminów, 456 tytułów czasopism bieżących, 16 011 woluminów czasopism oprawnych oraz 31 169 jednostek zbiorów specjalnych. Bibliotekę współtworzą: WiMBP w Rzeszowie oraz 20 filii miejskich – zob. <http://www.wimbp.rzeszow.pl>

Tabela 2.
Struktura zbiorów w Wypożyczalni Głównej w 2002 r.

Ogółem	Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura popularnonaukowa
63774	26364	46	39337

Tabela 3.
Struktura udostępniania zbiorów w Wypożyczalni Głównej w 2002 r.

Ogółem	Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura popularnonaukowa	Ogółem
Na miejscu	568 (3,1%)	–	11872 (96,9%)	12240
Na zewnątrz	70963 (46,1%)	477 (0,3%)	82537 (53,6%)	153977

w 2003 r. udało się wyremontować jeden z magazynów (nr 2) oraz wymienić oświetlenia w drugim z nich (nr 3). Jak się wydaje dłużnicy biblioteki, czyli czytelnicy nieprzestrzegający regulaminu w punkcie mówiącym o obowiązku terminowego zwrotu wypożyczonych książek⁶, nie stanowią dla niej poważniejszego problemu.

Tabela 4.
Dłużnicy w Wypożyczalni Głównej WiMBP Rzeszów w latach 1999-2003

Rok	Ogólna liczba czytelników	Liczba dłużników		
		Ogółem	Miejscowi	Zamiejscowi
1999	8813	48 (0,41%)	37	11
2000	8646	7 (0,08%)	4	3
2001	10211	18 (0,17%)	14	4
2002	10841	528 (4,87%)	327	211
2003	8922	284 (3,15%)	187	97

Wręcz przeciwnie! W skali całorocznego udostępniania są oni ledwo zauważalni (0,08 – 4,9%) i jako tacy z całą pewnością nie rzutują na efektywne funkcjonowanie biblioteki, ani też nie powodują nadmiernych utrudnień w korzystaniu ze zbiorów dla innych użytkowników, jakkolwiek z punktu widzenia pojedyn-

czego użytkownika mogą być i są utrapieniem. Patrząc na tę kwestię z czysto statystycznego punktu widzenia przetrzymywanie książek nie należy do plag rzeszowskiej biblioteki. Wpatrując zaś całą sprawę pod kątem wycofania się biblioteki z pobierania kaucji bibliotecznej od czytelników zamiejscowych, teza o słuszności kaucji jako środka prewencyjnego, hamującego wzrost liczby dłużników, nie wytrzymuje próby krytyki. Wprawdzie w 2002 r. zaobserwowano znaczny przyrost dłużników, ale dotyczył on obu kategorii dłużników, tj. miejscowych i zamiejscowych. Ogólna liczba dłużników zarówno w okresie „kaucyjnym”, jak też w okresie „bezkaucyjnym” jest na tyle nieznaczna, że trudno stwierdzić, że jest to efekt stosowania kaucji bibliotecznej, tym bardziej, że przeważają wśród dłużników osoby zamieszkałe w Rzeszowie. Sądźmy raczej, że jest to zasługa samej biblioteki, jej systematycznych i uporczywych kroków zmierzających do odzyskania przetrzymywanych książek.

Czy działania WiMBP w Rzeszowie w zakresie odzyskiwania niezwróconych w terminie książek pretendują do miana oryginalnego systemu, pozostawimy do oceny czytelnikom? Na pewno nie można odmówić rzeszowskiej placówce stanowczości i konsekwencji w dochodzeniu swoich praw. Na ów system składają się kolejne, postępujące czynności:

1. Rozsyłanie upomnień pisemnych pocztą zwykłą, pierwszego po upływie 3 miesięcy od daty wypożyczenia, następnych dwóch w odstępach miesięcznych, – czyli żmudne ich przygotowywanie⁷.

2. Upomnienia telefoniczne kierowane do domu, szkoły, zakładu pracy.

3. Upomnienie pisemne (po wyczerpaniu środka poprzedniego) w formie listu poleconego.

4. Składanie wizyt w biurze adresowym, szkołach, w domu przez kierownika wypożyczalni.

5. Skierowanie sprawy na drogę sądową.

W wykazie czynności widać daleko idącą cierpliwość i wyrozumiałość biblioteki w

⁷ W rzeczywistości składa się na tą operację ciąg wielu czynności: wydruk tysięcy upomnień, ich opieczętowanie, podpisywanie, składanie, kopertowanie, zaklejanie, pieczętowanie kopert, naklejanie znaczków.

⁶ Zob. Regulamin..., op. cit.

stosunku do notorycznie uchylających się od czytelniczego obowiązku użytkowników.

Tabela 5.
Upomnienia w Wypożyczalni Głównej
WiMBP Rzeszów w latach 1999-2003

Rok	Ogólna liczba upomnień	Upomnienia według form		
		sądowe	telefoniczne	wizyty domowe
1999	2075	–	–	–
2000	3500	1	–	–
2001	2485	30	190	–
2002	2950	25	192	33
2003 I półrocze	1900	?	?	?

Najlepszym potwierdzeniem skuteczności działań biblioteki na tym polu jest zestawienie ze sobą liczby upomnień z liczbą użytkowników w odniesieniu do danego roku. Przykładowo w 1999 r. tylko 2,3% upomnień nie spotkało się z żadną reakcją. W 2002 r. nieco więcej, gdyż 17,8%. Jak sądzimy, znacznie lepiej, aniżeli upomnienia, przemawia do czytelników argument finansowy, tj. kary pieniężne za przetrzymywanie książek.

Tabela 6.
Wysokość wpływów z tytułu kary za przetrzymywanie
książek w Wypożyczalni Głównej WiMBP Rzeszów
w latach 1999-2002

Rok	Wysokość wpływów z tytułu kar za przetrzymywanie książek w zł
1999	8787
2000	11037
2001	16070
2002	21033

Póki co wykazują one tendencję wzrostową, ale duża w tym zasługa uruchomionego w 2000 r. komputerowego systemu obsługi czytelników, dzięki czemu znacznie łatwiej i szybciej przychodzi naliczanie kar oraz monitorowanie. W dłuższej perspektywie powinien zadziałać w tym względzie efekt psychologiczny. Czytelnicy zaczną wreszcie kojarzyć skutki swojej niefrasobliwości z odchudzaniem własnego portfela. Bibliotekarzom przywiązanym do tradycji pobierania kaucji bibliotecznych chcielibyśmy uświadomić, że wiążą się

z tym procederem, ciągle i pracochłonne operacje finansowe. W 2002 r. w rzeszowskiej bibliotece dokonano 843 wpłat kaucji na kwotę 46 370 zł, 839 wypłat kaucji na kwotę 46 510 zł. Jeśli zauważymy, że system pobierania kaucji został ograniczony w rzeszowskiej placówce do mieszkańców spoza województwa podkarpackiego oraz w odniesieniu do dzieł bardzo cennych, to możemy sobie tylko przypomnieć, o ile większa byłaby to suma i ogólna liczba, gdyby kroku tego nie podjęto!

Doceniając w pełni przyjęte rozwiązania nie możemy zapominać, że nie jest to kompletny bilans swoistego rachunku ekonomicznego zysków i strat związanych z egzekucją książek przetrzymywanych przez dłużników biblioteki. Musiałby on zawierać zestawienie rzeczowe skuteczności rozsyłanych upomnień, po stronie „winien” podając liczbę rozesłanych upomnień, po stronie „ma” – liczbę pozytywnych reakcji czytelników. Niezbędne byłyby zestawienia kosztów wykonanych operacji, porównujące poniesione koszty manipulacyjne w stosunku do uzyskanego zwrotu kosztów⁸. Pamiętać musimy także o kosztach pracy, czyli o czasie przeznaczonym na obsługę użytkowników. Nie można jednak traktować ich jako bezpowrotnie straconych pieniędzy, czy też jako czas stracony, czas, który można by spożytkować na inne zajęcia. Nie do przecenienia jest efekt psychologiczny uporczywego nękania opornych dłużników biblioteki. Część z nich w końcu wejdzie na drogę poprawy. Tych zaś niepoprawnych można przecież zdyscyplinować nie tylko srogimi karami, ale zawieszeniem w prawach czytelnika. Pamiętajmy w końcu, że przetrzymywanie książek to problem tak stary, jak stara jest biblioteka. Podobnie ma się rzecz z kaucjami. Dobrze by było, aby dyskutować o nich bez emocji, posiłkując się ekonomicznymi i „zdwororośdakowymi” argumentami⁹.

Zdzisław Gębołyś jest adiunktem w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Śląskiego

⁸ Tylko w 2002 r. Wypożyczalnia Główna WiMBP wydała na znaczki pocztowe z tytułu upomnień 3245 zł.

⁹ Tak właśnie to czyni Czesława Pasterska w swoim tekście zamieszczonym w „Poradniku Bibliotekarza” - Cz. Pasterska: *Kto tę książkę ukradnie...* „Poradnik Bibliotekarza” 1995 nr 11/12 s. 22-25.

Dodatek funkcyjny dla bibliotekarzy

Mam prośbę o wyjaśnienie na łamach „Poradnika” następującej wątpliwości prawnej zgłaszanej przez bibliotekarzy z terenu: czy dodatek funkcyjny, którego wysokość zgodnie z przepisami określona jest procentowo w stosunku do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego ustalonego w załączniku regulaminu wynagradzania w 2000 r. powinien być podwyższony w związku ze wzrostem minimalnej stawki wynagrodzenia w kraju (stawka najniższego wynagrodzenia zasadniczego nie uległa zmianie od 2000 r.).

G. B.

(nazwisko i adres autorki listu do dyspozycji redakcji)

* * *

Nawiązując do nadesłanego pytania, dotyczącego wysokości dodatku funkcyjnego dla bibliotekarzy, Departament Wynagrodzeń Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej uprzejmie wyjaśnia, że kwestię wypłaty poszczególnych składników wynagrodzenia należy w każdym przypadku rozpatrywać na tle przepisów płacowych obowiązujących u danego pracodawcy.

W obowiązującym stanie prawnym warunki wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury (w tym i bibliotekach) mogą być regulowane w trybie określonym w art. 77¹ i 77² *Kodeksu Pracy* tj. w drodze układów zbiorowych pracy lub regulaminów wynagradzania. Postanowienia układu zbiorowego pracy lub regulaminu wynagradzania obowiązującego w bibliotece, której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, nie mogą być jednak mniej korzystne dla pracowników niż przepisy rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury (Dz. U. Nr 45, poz. 446 z późn. zm.), wydane na pod-

stawie art. 31 ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 z późn. zm.).

W załącznikach do wymienionego rozporządzenia określone są jedynie maksymalne stawki dodatku funkcyjnego dla poszczególnych stanowisk kierowniczych w relacji do „minimalnej stawki”, którą jest – w myśl definicji tego pojęcia, określonej w § 3 rozporządzenia – minimalna stawka miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w pierwszej kategorii zaszerogowania określona w tabeli 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia tj. 610 zł (wg tabeli określonej w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 16 października 2001 r. – Dz. U. Nr 127, poz. 1396).

Departament informuje, że ww. „minimalna stawka” nie jest tożsama z minimalnym wynagrodzeniem za pracę, określanym zgodnie z przepisami ustawy z 10 października 2002 r. (Dz. U. Nr 200, poz. 1679). Określona na podstawie tej ustawy wysokość minimalnego wynagrodzenia wyznacza gwarantowany, obligatoryjny poziom wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy. W myśl art. 6 ustawy, na wynagrodzenie minimalne składają się przysługujące pracownikowi w danym miesiącu składniki wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy zaliczone zgodnie z zasadami statystyki zatrudnienia i wynagrodzeń określonymi przez GUS, do wynagrodzeń osobowych, z wyłączeniem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, nagrody jubileuszowej, odprawy emerytalno-rentowej.

Mając na uwadze powyższe Departament wyraża pogląd, że obowiązujące przepisy prawa pracy z reguły nie nakładają na pracodawcę obowiązku ustalenia minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego w analogicznej wysokości jak minimalne wynagrodzenie za pracę. Oznacza to, iż obowiązująca w danej samorządowej bibliotece, zakładowa tabela miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego może przewidywać w I kategorii zaszerogowania minimalną stawkę poniżej 800 zł, nie niższą jednak niż 610 zł.

mgr ZYGMUNT SIBILSKI

Dyrektor Departamentu Wynagrodzeń
Ministerstwa Gospodarki Pracy i Polityki
Społecznej

Z Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich w Anglii

*...Gdy jesienne przysły dni
we mgle Londyn nam się śni
z BUT „Barbara” za pan brat
pozwiędzamy sobie świat...*

Takimi słowami piosenki rozpoczynaliśmy kolejny wyjazd edukacyjny TNBSP do londyńskich bibliotek. Pierwsze dwa dni spędziliśmy w autokarze podróżując przez Polskę, Czechy, Niemcy, Luxemburg, Belgię i Francję, dalej promem z Calais do Dover aby wreszcie stanąć na angielskiej ziemi.

Objazd Londynu zaczęliśmy z przewodnikiem lokalnym, czyli panią Alicją, kobietą o niesamowitej wiedzy z zakresu architektury, historii sztuki i życia wyższych sfer – angiolką z polskim rodowodem. Tego dnia zwiedziliśmy pierwszą z wielkich bibliotek znajdującą się w Tate Britain Gallery.

Tate Gallery jest galerią malarstwa angielskiego i nowoczesnej sztuki europejskiej i amerykańskiej mieści się w neoklasycystycznym gmachu wzniesionym w latach 1894-1897. Została ufundowana przez Sir H. Tate'a wynalazcę cukru w kostkach, który ofiarował galerii swoją bogatą kolekcję malarstwa. Jest to galeria sztuki brytyjskiej i zarazem najważniejsza w Wielkiej Brytanii galeria sztuki nowoczesnej z całego świata.

Tate Gallery ma bogaty zbiór dzieł malarstwa angielskiego (m.in. W. Turnera, J. Constable'a, prerafaelitów, W. Blake'a) oraz m.in. impresjonistów francuskich: P. Cézanne'a, P. Gauguina, V. van Gogha, P. Bonnarda, H. Matisse'a, dadaistów, surrealistów oraz przedstawicieli malarstwa abstrakcyjnego, pop-artu i nowoczesnej rzeźby. Przed zobaczeniem sal wystawowych zwiedziliśmy bibliotekę stanowiącą nasz główny cel.

Jest to biblioteka Narodowej Galerii Sztuki Brytyjskiej od renesansu do dnia dzisiejszego, zajmuje ona obecne pomieszczenia od półtora roku. Od lat 70. placówka funkcjonuje jako filia Muzeum Brytyjskiego dostępna dla wszystkich i jest to też biblioteka wszystkich czterech Galerii Muzeum (2 w Londynie, w Lewerpoolu i Kornwalii). Bibliotekę finansuje państwo gdyż jest to instytucja państwowa. Na ogół jednak dzieła są daro-

wane w postaci egzemplarzy określonych dzieł lub przekazywane są pieniądze na ich zakup.

Pomieszczenia biblioteki znajdują się w podziemiach Tate Galery w linii prostej – pod poziomem lustra wody Tamizy – jak nas poinformował Krzysztof Cieszkowski, który oprowadzał nas po zbiorach i cierpliwie odpowiadał na najbardziej dociekliwe pytania.

Zgromadzenie wszystkich eksponatów w jednym miejscu było możliwe dzięki prywatnym darczyńcom.

Biblioteka zbiera katalogi aukcyjne i inne książki o artystach, plakaty, zbiory wywiadów z zapisanych na kasetach magnetofonowych, foldery z wystaw, słowem gromadzi wszystko co ukazuje się drukiem i nie tylko o artystach, ich pracach, czyli to co najbardziej interesuje kustosz, wykładawców, organizatorów wystaw itp.

O zbiorach można się dowiedzieć z katalogu w wewnętrznym Internecie.

Katalogi i książki o artystach są ułożone wg hasła – nazwiska artysty. Katalog i zbiory nie są dzielone na języki, narodowości, nie stosuje się podziału UKD. Obowiązuje układ hasłowy np. w katalogu tego co nie jest drukowane, a jest związane z artystą pod literą D jak np. Degas można zobaczyć wstążkę z obrazu artysty.

Zbierają także materiały dotyczące historii sztuki a więc listy, szkice, nuty, zdjęcia itp. mogące pomóc w organizacji późniejszych wystaw w Galerii.

Biblioteka dysponuje dwoma czytelniami – jedną ogólnodostępną, z której można korzystać sporadycznie, natomiast przy stałym korzystaniu jest konieczne przedłożenie listu polecającego ze zdjęciem i wówczas otrzymuje się stosowne zezwolenie.

Drugą czytelnię biblioteka otwiera od poniedziałku do środy i jest to sala, w której można przeglądać materiały archiwalne. Na nasze spotkanie zostały przygotowane różne egzemplarze poloników dostępnych w bibliotece, przepiękne wydanie *Opowieści Kanterberyjskich* oraz album z reprodukcjami Williama Blake'a, do którego obrazów nawiązuje w swojej twórczości Czesław Miłosz.

Po zwiedzeniu biblioteki przeszliśmy na górę do komnat z malarstwem angielskim i sztuką współczesną.

Po tych wrażeniach czekała nas jeszcze tylko przejażdżka do hotelu Lis i Gęś, który przez kolejne dni stał się naszym londyńskim mieszkaniem.

Westminster Abby, Tower of London, British Library, Madame Tussaud's

Następny dzień rozpoczęliśmy od zwiedzania opactwa westminsterskiego (Westminster Abby) – jednego z najważniejszych zabytków historii Anglii, czego zupełnie się nie dostrzega z perspektywy pędzących ulicą obok samochodów. Opactwo było świadkiem koronacji królów od Wilhelma Zdobywcy poczynając i miejscem pochówku wszystkich monarchów w ciągu pięciu stuleci. Wg słów przewodnika pochowano w nim około 4,5 tys. ludzi. Niektórzy z nich mają w posadzce opactwa upamiętniające tablice (Churchill, Darwin, Chaucer) – tylko jedna z tablic wmurowana w posadzkę i obramowana małańkimi czerwonymi kwiatami zmusza do obejścia, to tablica upamiętniająca Nieznanego Żołnierza.

Mnie zachwyciło wachlarzowe, wiktoriańskie sklepienie, XV w. Madonna z wiśniami i hebanowe, ręcznej roboty stalle. Wszyscy na pewno zapamiętali grobowiec pierwszego opata klasztoru, miejsce upamiętniające żołnierzy – polskich lotników w bitwie o Anglię, Zakątek Poctów z niezliczoną liczbą tablic upamiętniających dorobek ich życia i kaplicę Wiary Świętej z drzwiami, na których wiszą szczątki skóry złodzieja, który w XVI w. usiłował okraść opactwo.

Zamek Tower of Londyn nad Tamizą dotychczas kojarzyłam jako miejsce straceń i więzienie – teraz będzie mi przypominał królewskie klejnoty koronne, wyroby ze złota codziennego użytku i kruki z przystrzyżonymi skrzydłami by nie mogły odlecieć – legenda głosi, że wraz z ich ucieczką upadnie Tower i Anglia. I chociaż po Tower przechadzały się liczne wycieczki to wśród nich można było dostrzec oprowadzających grupy turystów żołnierzy w strojach z czasów Tudorów oraz innych przebranych w stroje epoki, którzy nie pozwalali zapomnieć, że w ten słoneczny, ciepły dzień znajdujemy się w miejscu kaźni i cierpienia.

Kolejnym punktem zwiedzania była **Biblioteka Narodowa British Library**. Ze względu na bezpieczeństwo zostaliśmy podzieleni na trzy grupy; naszą grupę oprowadzała Elżbieta Kucharska – pracownica jednego z działów na stałe mieszkająca w Londynie.

Biblioteka Brytyjska¹ powstała w 1972 r. z połączenia British Museum Library (zał. w 1753 r., z kolekcji prywatnych i króla Jerzego II), National Central Library (1916), British National Bibliography (1950), National Lending Library for Science and Technology (1961); gromadzi materiały biblioteczne w języku angielskim. Jest reprezentatywną placówką dla światowej produkcji wydawniczej. Uważana jest za krajowe centrum badawcze i koordynacyjne w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, zautomatyzowanych prac bibliograficznych i katalogowych (katalogi i karty katalogowe drukowane, na taśmach magnetofonowych i mikroformach). Jako centrum informacyjne (system BLAISE – British Automated Information Service) prowadzi od 1991 r. jedyny w świecie scentralizowany komputerowy system wypożyczeń międzybibliotecznych, także międzynarodowych; chroni prawa autorskie (copyright). W 1990 r. zbiory British Library liczyły 13 mln wol.

Aby pracować w bibliotece należy skończyć studia uniwersyteckie, nie dotyczy to pracowników technicznych. Trzon biblioteki stanowi wieża książek z kolekcji Jerzego II, księgozbiór ten jest udostępniany czytelnikom. Przestronne korytarze na I piętrze prowadziły nas do galerii ze stałymi wystawami książek, map, materiałów dźwiękowych i innych wartych obejrzenia najcenniejszych eksponatów biblioteki. Z trzeciego piętra oglądaliśmy zapierający dech widok ograniczony szybami „wiczki książek” sigającą niemal sufitu i ciągnącą się w głąb fundamentów. Stoliki, przy których znużeni czytelnicy przy kawie i posiłku odpoczywali nabierając sił do dalszej pracy i wreszcie patio z wiecznie zieloną roślinnością na dachu biblioteki skąd rozpościerał się cudowny widok na słoneczny Londyn.

Przewodniczka pokazała nam także pomieszczenia służące do opracowania książek i część magazynową skąd rozsyłane są potrzebne książki. We wszystkich pomieszczeniach, które zwiedzaliśmy można było zaopatrzyć się w foldery i inne materiały mówiące o zbiorach biblioteki, prowadzonych przez nią akcjach, wystawach zarówno tych, które się już odbyły, jak i planowanych na najbliższe miesiące. Na zakończenie podano nam informację o polskich książkach znajdujących się w bibliotekach.

Przepełnieni wrażeniami udaliśmy się do Gabinetu Figur Woskowych Madame Tussaud i Planetarium.

Galeria z woskowymi postaciami ludzi bogatych i sławnych trochę mnie rozczarowała. Co prawda było w czym wybierać – 400 postaci i z kim się fotografować, ale jak ktoś obliczył może lepiej by było przetopić wosk i wyprodukować ponad 150 tys. świc. Ogluszający łoskot muzy-

¹ Więcej informacji w tekście o Bibliotece Brytyjskiej opisującym szczegółowo zasoby biblioteki w następujących numerach „Poradnika”.

ki, migające światła, kłębiący się tłum przy co bardziej znanych postaciach - tyle zapamiętałam z sali gwiazd telewizji i sportu. W następnej sali znajdowały się postacie założycielki muzeum, młodego Mozarta, rodziny królewskiej, znanych przywódców religijnych i polityków. Dział okropności zamiast przerażać wzbudzał niesmak, a przejażdżka czarną taksówką jakkolwiek zapowiadająca niezłe atrakcje do połowy podróży jeszcze ciekawiła, ale końcówka całkowicie pozbawiona sensu rozczarowywała tak, jak i pobyt w planetarium z prezentacją nieba gwiazdzistego i planet. Wychodząc wszyscy mieli jedną uwagę - niech przyjadą i zobaczą jak to się robi w naszych polskich planetariach. Może byliśmy już trochę zmęczeni tymi wrażeniami, ale większość nas rozczarował ten punkt programu.

Oxford i British Museum

Na kolejny dzień - sobotę zaplanowano w programie zwiedzanie Oxfordu i Muzeum Brytyjskiego. Drogę do Oxfordu pani Alicja umilała nam opowieściami o angielskim systemie szkolnictwa.

Szkoły w Anglii są prywatne i państwowe. We wszystkich nauka rozpoczyna się w wieku 5 lat. W wieku 10 lat uczniów czeka pierwszy egzamin sprawdzający, w wieku 16 drugi. W wieku 18 lat uczniowie zdają nasz odpowiednik matury i wówczas należy zdać dwa przedmioty obowiązkowo z czterech. Za egzaminy otrzymuje się oceny A, B, C, D. Żeby dostać się na uniwersytet należy otrzymać 4-5 ocen A. Osiemnastolatek wypełnia dokumenty - formularze do 3 uniwersytetów, w styczniu otrzymuje odpowiedź i zaproszenie na trzydniowe spotkanie z profesorami (jest albo pisanie testu czyli egzamin albo rozmowa). Potem otrzymuje konkretną odpowiedź o przyjęciu lub nie. Egzaminacje są trudne - na jedno miejsce przypada ok. 60 kandydatów.

Każdy uniwersytet ma swoje college. Nauka w nich trwa krótko około 7 tygodni i jest przepłatana przerwą semestralną w styczniu i w kwietniu. Uczniowie studiują sami pod kontrolą asystentów profesorów. Jeżeli nie mają pieniędzy na opłacenie studiów szukają sponsorów. Oxford jest uczelnia prestiżową więc jej absolwenci są mile widziani w różnych firmach. Ta uczelnia specjalizuje się w naukach politycznych i filozofii.

Szkoły średnie rozpoczynają rok szkolny we wrześniu, a w październiku jest pierwsza tygodniowa przerwa, następna na Boże Narodzenie - 3 tygodnie, na Wielkanoc i tygodniowa przerwa w maju. Nauka w szkołach średnich kończy się 15 lipca.

Już w przedszkolu dziecko podejmuje pierwsze decyzje albo praca albo nauka. Przedszkole uczy współżycia z innymi ludźmi, tolerancji, budowania stosunków międzyludzkich, uczy obsługi komputera. Dzieci w przedszkolu otrzymują spe-

cyjnie dla nich przystosowane komputery, na których uczą się podstawowych funkcji. Jest także dużo zabaw rozwijających zmysły artystyczne, odbiór sztuki. Dzieci w przedszkolu mają zajęcia w galeriach i muzeach. Od 12 roku uczą się na normalnych komputerach. Wszystkie dzieci o godz. 13.00 jedzą w szkole posiłek, który kosztuje 50 pensów.

Biblioteki w szkołach nie są obowiązkowe, ale jeżeli są mają bardzo bogate zbiory CD, kaset magnetofonowych i książek. Wiedzę uczniowie czerpią najczęściej z Internetu. W tych najczęściej małych szkolnych bibliotekach pracują nie fachowcy. Bibliotekarze są zatrudniani jedynie w bibliotekach uniwersyteckich.

Rozpowszechnione są biblioteki dzielnicowe - rejonowe bardzo dobrze wyposażone, są bezpłatne, dostępne na ogół także w niedziele. Te biblioteki zajmują się także organizacją życia artystycznego, organizacją wernisaze itp.

Państwo finansuje część działalności biblioteki, ale gdy placówki te organizują odpłatne koncerty, występy to uzyskane fundusze są przeznaczane na funkcjonowanie biblioteki.

Następnie dojechaliśmy do Oxfordu, który Brytyjczykom kojarzy się nie tylko ze studentami ale i z fabryką samochodów.

Na to uniwersyteckie miasteczko składa się 35 college'ów. Każdy z nich ma specyficzną atmosferę, architekturę budynków z krużgankami i własną kaplicę. Zwiedzając miasteczko uniwersyteckie podziwialiśmy najstarsze z college'ów i dzięki pani przewodnik mogliśmy wejść do jednego z nich. Przez wewnętrzny dziedziniec podziwialiśmy układ architektoniczny murów, salę jadalną przygotowywaną do śniadania ze stołami wypolerowanymi na lustro bez swerwet i obrusów. Następnie przeszliśmy do kaplicy z cudownymi stallami, wachlarzowymi sklepieniami i przepięknymi witrażami w oknach.

Czekał nas jeszcze spacer i podziwianie majestatycznych budynków oplecionych dzikim winem, mieniących się czerwienią i żółcią w ten cudownie słoneczny sobotni poranek. Po drodze często mijaliśmy studentów ubranych w tradycyjne czarne stroje z nakryciami głowy spieszących na uroczyste rozdanie świadectw w towarzystwie elegancko ubranych mam i dostojnie kroczących ojców.

I znów po półtoragodzinnej jeździe znaleźliśmy się przed ogromnym, pozbawionym wdzięku pałacem Buckingham, gdzie zrobiliśmy pamiątkowe zdjęcia na próżno wypatrując ubranych w czerwone mundury i czarne niedźwiedzie czapy strażników. Londyńskimi ulicami przejechaliśmy pod katedrę Piotra i Pawła, ale z powodu remontu nie zwiedziliśmy jej. Po tych niespodziankach wreszcie dotarliśmy do Muzeum Brytyjskiego.

W ogłuszającym huku muzyki afrykańskiej – trwał festiwal kultury „Czarnej Afryki” rozpoczęliśmy zwiedzanie Muzeum od „Okragłej czytelnicy”, w której Marks stworzył „Kapitał”. Rzędy półek ze zbiorami, których znaczna część znalazła się w oglądanym przez nas British Muzeum i rzędami stolików ustawionych po środku w tym dobiegającym z zewnątrz hałasie nie zachęcała do podziwiania, tak więc wybraliśmy szybki rzut oka i poszliśmy w drugi koniec muzeum z dala od afrykańskiej muzyki.

To Muzeum należy oglądać spokojnie przez miesiąc poświęcając jego zbiorom po kilkanaście godzin dziennie. My mieliśmy kilka godzin i znów nicoceniona okazała się pomoc naszej pani Alicji, która szybko i sprawnie przeprowadziła nas po tej niesamowitej kolekcji najświetniejszego z muzeów na świecie. Kamień z Rosetty, malowidło Egipcjanina polującego na ptactwo, monumentalne granitowe i drewniane posągi, marmurowy fryz ze świątyni Apollina, rzeźby Fidiasza, egipskie mumie i Waza Portlandzka na zawsze utkwiły w mojej pamięci.

Podziękowaliśmy przeuroczej przewodniczącej za opiekę i wspaniałe przyjęcie w Londynie.

Niedziela była ostatnim dniem naszego pobytu. Po zapakowaniu bagaży udaliśmy się w podróż do Canterbury. Oczekując na wejście do katedry przeszliśmy po zabytkowych, niezwykle malowniczych uliczkach miasteczka, obejrzeliśmy mury obronne i wreszcie mogliśmy podziwiać wnętrza katedry. Później obejrzeliśmy sanktuarium Tomasza Becketa, kryptę, Wielkie Krużganki, kapitułarz i pozostałą część, której nie zdołaliśmy zobaczyć wcześniej. Potem szybki spacer do autokaru i krótka podróż do Dover, skąd promem udaliśmy się w powrotną drogę. Czekwały nas od zejścia z promu 22 godziny jazdy non stop przez Francję, Niemcy do Poznania i Warszawy.

Kolejny wyjazd edukacyjny Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich dobiegł końca pozostawiając wspomnienia, fotografie i nowe przyjaźnie.

DANUTA BINKIEWICZ-KOŁODZIEJ
nauczyciel dyplomowany
Zespołu Szkół nr 1 w Łęcznej

Komunikat

O Internecie w Internecie! „bibweb” kurs internetowy dla bibliotekarzy w Polsce

Szanowni Bibliotekarze

Zapraszamy Was do zapisywania się na internetowy kurs przygotowany specjalnie dla Was, by oszczędzić Wasz czas, pieniądze i wzbogacić Waszą wiedzę o tej informacji, które musicie posiadać, by w pełni realizować swoje zawodowe zadania. Formularz zapisu znajduje się na stronie: <http://www.bibweb.pl/>. Korzystanie z kursu jest bardzo łatwe i wygodne. Od maja br. skorzystało z niego już około 100 osób. Kurs internetowy „bibweb” został opracowany przez Fundację Bertelsmanna, Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie i Komisję Wydawnictw Elektronicznych SBP i zawiera następujące treści szkoleniowe:

Moduł 1: Podstawy Internetu

- Powstanie i rozwój Internetu
- Usługi oferowane w sieci
- Obsługa potrzebnych programów
- Podstawy pozyskiwania informacji
- Prezentacja popularnych serwisów bibliotecznych
- Obsługa poczty elektronicznej (e-mail)

Moduł 2: Systematyczne wyszukiwanie informacji w Internecie

- Strategie wyszukiwania
- Wyszukiwarki i usługi katalogowe
- Meta-wyszukiwarki
- Kryteria brane pod uwagę przy ocenie zasobów internetowych
- Poszukiwanie katalogów i transfer danych
- Prawo autorskie

Moduł 3: Planowanie i tworzenie własnej oferty internetowej

- Wprowadzenie do języka HTML oraz innych języków używanych przy tworzeniu stron WWW
 - Koncepcja i planowanie kosztów własnej oferty usługowej
 - Prawo autorskie
 - Argumenty pomocne przy pozyskiwaniu władz samorządowych i motywowanie pracowników
- Pod adresem www.bibweb.pl znajdziecie Państwo szczegółowe informacje o kursie i organizatorach. Serdecznie zapraszamy i zachęcamy.

BOŻENA BEDNAREK-MICHALSKA
Członek Zarządu BIBWEB

Świat książki dziecięcej

■ Poezja?... Proszę bardzo!

Jeszcze nie przebrzmiały fanfary obwieszcza-
jące przyznanie Małgorzacie Strzałkowskiej na-
grody im. Kornela Makuszyńskiego za *Wiersze,
że aż strach*, ilustrowane przez autorkę, a już
w księgarniach pojawiła się nowa, pięknie wyda-
na książka tej interesującej poetki *Zielony, żółty,
rudy, brązowy* – z przyciągającymi (i zatrzymują-
cymi!) wzrok ilustracjami Piotra Ғawrowicza. Jedną
i drugą można pokazywać jako przykład kunsztu
edytorskiego.

Strzałkowska weszła do literatury dziecięcej po
cichutku. Sama przyznaje, nader skromnie, że nie
spodziewała się po sobie ani talentu literackiego,
ani ilustratorskiego. Z wykształcenia jest biblio-
tekoznawcą – bibliografem. Na początku swej
kariery zawodowej pracowała w warszawskiej Bi-
bliotece Publicznej m.st. Warszawy na Koszyko-
wej, potem w bibliotece Instytutu Głuchoniemych.
Jako autorka tekstów dla dzieci debiutowała
w 1987 r. na łamach „Świerszczyka”. Potem otwo-
rzyły przed nią swoje łamy takie pisma, jak „Miś”,
„Skarb Malucha”, „Ciuchcia”. Należała do współ-
organizatorów, autorów i redaktorów świętego
„Pentliczka” (1992-1998), a także wychodzącego
w latach 1999-2000 pisma „Nasz Max”, które -
podobnie jak „Pentliczek” - stawiało sobie wyso-
kie cele, widząc w dziecku odbiorcę wymagające-
go i obdarzonego wyczulonym smakiem. Pisarka
chętnie współpracuje z wydawnictwem „endo”,
gdzie wykorzystuje się jej króciutkie teksty na
przykład na dziecięcych ubrankach. Tutaj też uka-
zały się ilustrowane przez nią *Hocki-klocki dla
każdego* - i *małego, i dużego* (1999). Nic były to
pierwsze książki Strzałkowskiej. Wcześniej nie-
odżałowany „Plac Słoneczny 4” wydał *Wierszyki
łamiące języki* z ilustracjami Elżbiety Wasiuczyń-
skiej (1996) oraz *Rym cym cym, rym cym cym,
gdzieś mi z głowy uciekł rym* (1999) z ilustracjami
Marcina Bruchnalskiego. Swoją drogą, ma autorka
szczęście do dobrych ilustratorów, nie wyłączając
jej samej, oczywiście. Ilustracje Strzałkowskiej
- to *kolaże autorki wyklejane we wtorki*, jak zwy-
kła filuternie informować czytelnika.

Kolaż to taka śmieciarska technika – czytamy
w wywiadzie udzielonym „Gazecie Wyborczej”
*trzeba gromadzić, co się da, a później robić kom-
binacje ze zdjęć, ich fragmentów, ścinków. Zwykle
na początku mam jedynie zamysł kolorów, a resz-
ta rodzi się w czasie żmudnego dopasowywania,*

*powiększania, kserowania. I za każdym razem dzie-
je się coś zabawnego (...)*¹

W technice kolażu powstały m.in. zabawne,
fantastyczne stworki z wierszowanej bajeczki
Leśne głupki, wydanej przez „Egmont” w 2000 r.

Żeby bibliografia była w miarę pełna, wspo-
mnijmy jeszcze o licznych wierszach i innych krót-
kich formach rozsianych po czasopismach, o tek-
stach piosenek, o wierszykach z morałem zbira-
nych w tomie *Rady nie od parady* (Jacek Santor-
ski & Co, 2002), a także o *Zbikowanych wierszy-
kach łamiących języki* (PTWK 2002), które, po-
dobnie jak *Wierszyki łamiące języki*, warto by po-
lecić logopedom:

*Kurkiem kranu kręci kruk,
kropłą tranu brudząc bruk,
a przy kranie,
robiąc pranie,
królik gra na fortepianie (Królik)*

W obu tomikach zawierających językowe „po-
kraczydła” Strzałkowska proponuje dzieciom za-
bawę słowem, nawiązując do tradycji dziecięcych
wylizanków, czy z lubością tworzonych słownych
deformacji lub podwórkowych rymowanek, typu
Ewka-konewka, czy Jurek-ogórek. Taka zabawa
słowem spełnia, jak wiemy, nie tylko dorazną rolę
w kontaktach rówieśniczych, ale jest także nie
uświadomionym wyrażeniem radości z powodu
oswojenia języka na tyle, by móc swobodnie
wykorzystać go w zabawie. A czymże jest zaba-
wa, jak nie spontaniczną i dającą ogromną radość
metodą poznawania świata przez dziecko... Strzał-
kowska łączy się w tę dziecięcą zabawę słowem.
Jej wiersze są bajecznie rytmiczne i dynamiczne,
łatwe do zapamiętania. Często mają konstrukcję
wylizankową. Poetka chętnie zestawia po kilka
wyrazów o podobnych kompozycjach głosek,
tworzy ciągi słowne trudne artykulacyjnie, pro-
ponuje ćwiczenia rymotwórcze.

Różnorodne figle językowe spotkać można
w całej twórczości Strzałkowskiej, w obu najnow-
szych tomikach również:

*Na wzgórzu pod Pszczyną,
nad rzeką Przebrzydłą*

¹ *Przytul stracha*. Z Małgorzatą Strzałkowską,
autorką wierszy dla dzieci, rozmawia Aneta Górnic-
ka-Boratyńska. „Wysokie Obcasy”: dodatek do „Ga-
zety Wyborczej” 21/22.09.2002.

*mieszkało w zamczysku
wrzeszczące Straszdyło (Straszdyło. Wiersze,
że aż strach!)*

*Wszędzie świeży śnieżek śnieży,
wszędzie leży śnieżek świeży...
Nie zamierza przestać wcale
A niech sobie prosi dalej... (Śnieżek. Zielony,
żółty, rudy, brązowy!)*

– chociaż wydaje się, że u Strzałkowskiej zabawy słowne bardziej służą budowaniu humoru niż nastroju. *Wiersze, że aż strach!* poza swą funkcją artystyczną mają spełnić szlachetne zadanie wychowawcze – zwyciężać dziecięce lęki, te rzeczywiste i te głęboko skrywane. Zwyciężać poprzez nazwanie, wydobyć na światło dzienne, poddać nie żartobliwej obróbce, czasami ośmieszenie, a częściej – oswojenie. Humor językowy, pospółtu z sytuacyjnym, może to udźwignąć w sposób przekonujący:

*Gdy i ty się boisz morda,
zrób od razu to, co lord –
gdy cię straszy jakaś morda,
tak jak bordo morda – lorda,
strasz ją, tak jak lord! (Bordo morda. Wiersze,
że aż strach!)*

W tomiku *Zielony, żółty, rudy, brązowy!* przeważają natomiast wiersze nastrojowe, liryczne, oddające zachwyt poetki nad pięknem otaczającego świata, zadumę nad zmienną urodą kolejnych pór roku. Stąd zdecydowanie mniej w nich słownych łamańców, choć i tu widać, że autorka z wielką wrażliwością wsłuchuje się w melodię języka i w dodatku doskonale potrafi się odnaleźć w tradycji literackiej:

*Już lato buchnęło,
zielenią już kipi,
w ogrodach już kwiaty szaleją,
już pszczoły wariują,
już pachną akacje
i ptaki ze szczęścia głupiej! (Wakacje w akacjach. Zielony, żółty, rudy, brązowy!)*

W całym tomie zastosowany został prosty zabieg antropomorfizacji. Wiosna biegnie przez miasto liżąc lody i zmienia kolorystykę świata na zielony. Lato jest sennie, czesze długie złote włosy, jesień spaceruje po ulicach w ciepłym ubraniu,

a zima grzeje sobie przy ogniu zimne dłonie, zimne czoło, nos, policzki, zimne serce, zimne skronie... Zjawiska atmosferyczne ożywiła poetka, stosując onomatopcje:

*Jesienny deszcz / kap... kap... kap...
po dachach skacze / stuk... stuk... stuk...
o rynny dzwoni / dzyń... dzyń... dzyń...
do okien puka / puk... puk... puk... (Jesienny deszcz)*

*Ziemia trzeszczy – trzask! trzask! trzask!
lód w kałużach – trach! trach! trach!
pod butami – skrzyp! skrzyp! skrzyp!
mróz straszliwy, że aż strach! (Porządna zima)*

W tak ożywionym świecie przyrody porusza się mały ludek różnorodnych żyjątek i z rzadka – postaci magicznych. Zachwyconym podmiotem lirycznym zwykle jest sama poetka, choć czasami zaciera się granica pomiędzy dorosłym a dzieckiem:

*Jest jasno i błękitnie,
a wokół łąka kwitnie,
po łące sobie hasam
i trawę mam do pasa! (Na łące)*

Autorka umiejętnie patrzy na świat oczami dziecka, odwołuje się do dziecięcej wiedzy o świecie i dziecięcej wyobraźni. Tworzy słowem swoje, tętniące życiem pejzaże, oddając bogactwo nastroju i klimat właściwy każdej porze roku. Żeby doznać analogicznych olśnień, nie trzeba nawet ruszać się z miasta – wystarczy przystanąć na chwilę w miejskim parku, czy przydomowym ogródku. Ilustracje Fąfrowicza tworzą wraz z tekstem doskonałą harmonię. Są, podobnie jak wiersze, proste i nastrojowe zarazem, bliskie dziecięcemu światu i odwołujące się do doświadczeń dostępnych każdemu. Zarówno poetka, jak i ilustrator przekazują czytelnikowi niezwykle ważną prawdę, że nawet w brzydkim miejskim domu i osiedlowej alejce można dostrzec piękno. Na przykład w księżycową noc...

EWA GRUDA

Małgorzata Strzałkowska: Zielony, żółty, rudy, brązowy! Ilustr. Piotr Fąfrowicz. Poznań: Media Rodzina, 2003.

Nie zapomnij o prenumeracie!

BOGDAN KLUKOWSKI**Rosyjska Biblioteka Narodowa**

Początek historii tej biblioteki ma ścisły związek z Polską i z osobą, która jest dla nas uosobieniem wszelkiego zła. Otóż w maju 1795 r. caryca Katarzyna II poleciła swoim poddanym dworakom i architektom rozpoczęcie budowy Imperatorskiej Biblioteki Publicznej. W ciągu dwóch dni wybrano lokalizację, zgromadzono materiały do projektu i jeszcze w czerwcu 1795 r. rozpoczęto budowę obiektu w centrum Petersburga, ówczesnej stolicy Rosji. W tymże 1795 r. Polska, przy wielkim udziale carycy, ostatecznie znikła z mapy Europy, by odrodzić się dopiero w 1918 r.

Budowa gmachu trwała prawie 20 lat, ale o zbiory starano się już wcześniej, także w związku z Polską. Latem i jesienią 1795 r. transportem konnym do Rygi a następnie drogą morską do Petersburga przewieziono z Warszawy zbiory Biblioteki Braci Załuskich. Zarobianc zbiory stały się podstawą zasobu zagranicznego biblioteki w Petersburgu. Odzyskaliśmy Bibliotekę Załuskich dopiero na mocy traktatu podpisanego w tej samej Rydze po I wojnie światowej i odzyskaniu przez Polskę niepodległości.

Trzeba przyznać, że caryca osobiście interesowała się postępowaniem nad budową biblioteki, która w jej przekonaniu miała być jednym z ważnych symboli, świadczących o potęgę Rosji. Jej wykształceni emisariusze jeszcze przed realizacją pomysłu budowy biblioteki jeździli po Europie i wynajdywali co cenniejsze zbiory książek i rękopisy znanych autorów. Wiele nabytków, zdobywanych przekupstwem i zwykłą kradzieżą pozyskano w czasie Rewolucji Francuskiej i po niej, w tym zdeponowanych także w Bastylii. Do dziś w Bibliotece Narodowej Rosji znajdują się wydzielnice zbiory francuskiego myśliciecia Woltera, którego caryca chętnie gościła na swoim dworze.

Podstawowy cel biblioteki narodowej, gromadzącej piśmiennictwo rosyjskie i o Rosji, został określony znacznie później, już po śmierci Katarzyny II i jej następcy. Po 20 latach od zakończenia budowy rozpoczęto rozbiudowę gmachu, do współpracy z dyrekcją zostali zaangażowani znani pisarze i uczeni. Biblioteka stała się rzeczywistością publiczną w drugiej połowie XIX wieku, służyła uczonej, studentom i uczniom a także ludziom wolnych zawodów, przed wybuchem pierwszej wojny światowej zgromadzone w niej zbiory liczyły już 3 mln jednostek bibliotecznych. Na początku 1914 r. zdążono jeszcze uroczyście obejść stulecie funkcjonowania biblioteki. Potem zaś była pierwsza wojna, rewolucja,

niespokojny czas międzywojenny z wielką czystką i gułagami, druga wojna światowa... Dla książki i biblioteki wiek XX okazał się z jednej strony przełomowy, z drugiej zaś tragiczny. Tak było na Świeckim, tak też było i w Rosji, w Związku Radzieckim i Federacji Rosyjskiej. W dwudziestolecie międzywojennym powstawały w wielu krajach biblioteki narodowe, rosyjska publiczna została oficjalnie nazwana narodową dopiero w 1976 r., jej funkcję, nazwę i lokalizację w dalszym ciągu w Petersburgu potwierdziły dekrety prezydenta Jelcyna i uchwały rosyjskiego parlamentu po 1990 r.

Dopiero w okresie postradzieckim udało się dobudować nowe magazyny i czytelnie, biblioteka działa w składzie konsorcjum największych europejskich bibliotek naukowych, obsługując corocznie półtora miliona czytelników, którym udostępnia co roku 14 mln książek i innych dokumentów bibliotecznych. Poza standardowymi komórkami organizacyjnymi biblioteki narodowej w jej strukturze funkcjonują m.in. instytut badań genealogicznych, zakłady badawcze związane z historią i współczesnością książki i bibliotekoznawstwa.

Według danych na 1 stycznia 2003 r. biblioteka dysponowała prawie 33,5 mln jednostek, w tym książki i broszury stanowiły nieco ponad 14 mln egzemplarzy. W zbiorach było prawie 10 mln czasopism i wydań ciągłych oraz prawie 4 mln dokumentów normatywnych i technicznych. W całości zbiorów ponad 6 mln jednostek stanowiły edycje w językach obcych.

Biblioteka posiada prawie 1800 miejsc w czytelniach, rejestruje rocznie ponad 14 mln wypożyczeń, z jej stron internetowych korzysta rocznie ponad 7 mln użytkowników.

W swoich zbiorach biblioteka posiada wiele rękopisów, z których najcenniejszymi są papiirusy greckie, pochodzące z IV w. nowej ery. Zbiory biblioteki były wzbogacane o średniowieczne cymelia staroruskie i południowoślowiańskie, inkunabuły i starodruki znajdujące się w posiadaniu arystokracji rosyjskiej do rewolucji październikowej, wiele cennych jednostek pochodzących z dawnych i obecnych darów, znajdujących się dotychczas w zbiorach duchowieństwa i zakonów prawosławnych. Do tego mnóstwo manuskryptów z Europy Zachodniej, muzykaliów, zbiorów kartograficznych.

Jest z czego korzystać, na dodatek RBN posiada dużo katalogów w formie elektronicznej, z których niezmiernie pożytecznym jest katalog alfabetyczny piśmiennictwa rosyjskiego za lata 1725-1998. Do tego dochodzą tematyczne i lokalne bazy danych – online i na dyskach. Dobrze, że tak dużo zasobów ma Rosyjska Biblioteka Narodowa. I dobrze, że po wiekach uczyliźniwała się technika pozyskiwania zbiorów. ■

Książki, które pomogą w pracy, które warto przeczytać!

Komputeryzacja i informacja elektroniczna w bibliotekach publicznych. Materiały z ogólnopolskiej konferencji „Automatyzacja bibliotek publicznych”. Miedzeszyn 20-22 listopada 2002 r. Red. Elżbieta Górską. Warszawa: Wydaw. Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2003 – 215 s.; il. <Propozycje i Materiały>. 57.

Polskie bibliotekarstwo nie może pochwalić się tak wysokim stopniem zaawansowania w zakresie komputeryzacji i automatyzacji jak biblioteki publiczne USA, W. Brytanii, Niemiec, krajów skandynawskich. Polskie biblioteki publiczne znajdują się w innej sytuacji organizacyjnej i finansowej, znajdując oparcia zazwyczaj we własnej aktywności i we własnym otoczeniu. Niniejsze wydawnictwo obejmuje materiały z V konferencji SBP nt. automatyzacji bibliotek publicznych. 15 opracowań usystematyzowano w 4 częściach: 1) Problemy komputeryzacji, 2) Informacja elektroniczna, 3) Projekty realizowane i 4) Bibliografie regionalne. Lektura tej publikacji pozwoli na orientację i ocenę stanu komputeryzacji i automatyzacji w bibliotekach publicznych.

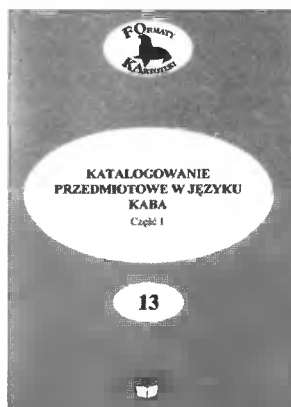
Bożena Boryczka: Praktyczny przewodnik po Internecie dla bibliotekarzy. Bydgoszcz-Warszawa: Oficyna Wydaw. Branta, 2003 – 196 s.; il. + CD.

Dostęp do Internetu otwiera przed bibliotekarzem nieograniczone możliwości korzystania z ogromnych zasobów informacji. Internet jest coraz powszechniejszy w bibliotekach polskich. W tej sytuacji do podstawowych zadań bibliotekarza należą umiętności: sprawne poruszanie się w sieci, szybkiego dotarcia do potrzebnych źródeł, selekcji i oceny wyszukanej informacji. Publikacja pełni rolę przewodnika (podręcznika) po Internecie, wprowadzając w jasny i przystępny sposób w świat Internetu. Praca składa się z 6 rozdziałów: 1) Poznajmy Internet, 2) Zdobywamy, oceniamy i przetwarzamy informacje, 3) Komunikujemy się, 4) Prezentujemy bibliotekę, 5) Wykorzystujemy zasoby Internetu w pracy z czytelnikiem, 6) Wykaz ciekawych stron WWW. Publikacja prezentuje możliwości wykorzystania zasobów sieci, zasady ich oceny i sposoby przetwarzania, ułatwiając sprawne poruszanie się po Internecie i szybkie dotarcie do poszukiwanych źródeł. Omawia sposoby prezentacji bibliotek, przedstawia zastosowania Internetu w pracy z czytelnikami. Zawiera bogaty zbiór edukacyjnych i bibliotekarskich zasobów sieciowych. Poradnik przeznaczony jest dla bibliotekarzy, zwłaszcza bibliotek publicznych, szkolnych, pedagogicznych. Do publikacji dołączona jest płyta CD.

Teresa Głowacka: Analiza dokumentu i jego opis przedmiotowy. <Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Centrum NUKAT Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie>. Warszawa: Wydaw. SBP, 2003 – 96 s. <Formaty. Kartoteki. 13. Katalogowanie przedmiotowe w języku KABA. Cz. 1.>

W Polsce najpowszechniej znanymi i użytkowanymi językami hasel przedmiotowych są jhp Biblioteki Narodowej i jhp KABA. Niniejsza pozycja stanowi pierwszą część podręcznika katalogowania w języku hasel przedmiotowych KABA – zaplanowanego w zamyśle cdytorskim jako cykl kilkunastu publikacji. Jest pierwszym sensu stricto podręcznikiem z tego zakresu. Jego podstawowym celem jest ułatwienie osobom zainteresowanym opanowania trudnej sztuki katalogowania przedmiotowego. Część pierwsza tego cyklu poświęcona jest analizie dokumentów w aspekcie wykorzystania jej w procesie katalogowania przedmiotowego. W pracy omówiono zagadnienia analizy (w tym identyfikacji przedmiotu, ich własności i aspektów), przykładu charakterystyki słownej w języku KABA, opis samego języka. Poruszone tezy podparte są 30 przykładami. Cennym uzupełnieniem cz. 1 jest zestawienie bibliograficzne nt. języka hasel przedmiotowych KABA.

JADWIGA CHRUŚCIŃSKA

O dwóch jesiennych nagrodach literackich

Najważniejszą polską nagrodą literacką (a przynajmniej najbardziej spektakularną) jest obecnie NIKE. Od 1997 r. regularnie, każdego kolejnego października, literackiej publiczności zostaje zaprezentowany tytuł „książki roku”. Wcześniej, podczas majowych targów książki w Warszawie następuje ogłoszenie 20 nominacji, spośród których w okolicach września wyłoniona zostaje finałowa siódemka. Fundusz nagrody (sponsorewanej przez NICOM Consulting Ltd. oraz „Gazetę Wyborczą”) jest wysoki – autor „książki roku 2002” otrzymał czek na 100 000 zł – a i jej prestiż stale wzrasta. Nic dziwnego, jurorami są tu uznani intelektualiści i artyści (skład jury jest płynny), z prof. Marią Janion jako przewodniczącą, co gwarantuje wiarygodność idei przedsięwzięcia, określanej jako „promocja literatury polskiej”. Cykliczna procedura przyznawania nagrody NIKE jest pilnie śledzona i szeroko komentowana przez media – nadaje to wydarzeniu charakteru masowości i zapewnia dostarczenie informacji o książce do szerokiej rzeszy potencjalnych czytelników. Wygranym w tej konkurencji jest więc nie tylko autor docenionego dzieła, ale i jego wydawca.

5 października 2003 r. podczas uroczystej gali w Teatrze Stanislawowskim poznaliśmy nazwisko laureata edycji NIKE za rok 2002. Został nim poeta Jarosław Marek Rymkiewicz. Symboliczny czek w imieniu autora odebrała Renata Lis z niedużego, ale ambitnego wydawnictwa Sic! Trzeba tu nadmienić, że zwycięski *Zachód słońca w Milanówku* nie był jedynym tomem poetyckim obecnym w ścisłym finale, a co ciekawe – najpoważniejszą konkurentką Rymkiewicza była Julia Hartwig ze zbiorem wierszy zatytułowanym „Błyski”, wydanym również przez Sic! Z kolei nagroda czytelników przypadła Dorocie Masłowskiej za jej *Wojnę polsko-ruską pod flagą biało-czerwoną* (Lampa i Iskra Boża).

Zachód słońca w Milanówku znalazł się także w finałowej siódemce innej ważnej nagrody literackiej – imienia Józefa Mackiewicza. Jej druga edycja została rozstrzygnięta 9 października 2003 r., parę dni po ogłoszeniu NIKE. Nagroda im. J. Mackiewicza dotyczy literatury szczególnie realizującej słowa patrona: „Jedynie prawda jest ciekawa”. I tutaj zasiada szacowne jury – z Markiem Nowakowskim na czele, jak również przewidziana jest niebagatelna gratyfikacja finansowa (7 tys. dolarów). Wyznaczniki kwalifikujące (a raczej dyskwalifikujące) książki do tej nagrody określił rok temu jeden z jurorów, Kazimierz Orłoś: *Nie będą, jak sądzę, brane pod uwagę książki oderwane od życia, wymyślone, nie-*

*prawdziwe. (...) Nie będziemy nagradzać książek, których autorzy są poprawni politycznie, wypowiadają utarte sądy lub są jednostronni w tym sensie, że nie dostrzegają argumentów i faktów wysuwanych przez stronę przeciwną¹. Zgodnie z owymi wytycznymi w roku ubiegłym nagrodzono pracę Władysława i Ewy Siemaszków pt. *Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na ludności polskiej Wołynia 1939-1945* (von borowiecky). W roku bieżącym uhonorowano dwutomowy zbiór dokumentów – *Ejszyszki. Kulisy zająć w Ejszyszkach, epilog stosunków polsko-żydowskich na Kresach, 1944-1945* Marka Jana Chodakiewicza (Frona), autora nominowanego do tej nagrody również w jej pierwszej edycji. Chodakiewicz został odznaczony za *dokumentalizm w stylu Mackiewicza* oraz *dążenie do prawdy nawet wbrew niesprzyjającym okolicznościom*². Dodatkowo, wyróżnienia otrzymali: Cezary Michalski za debiut powieściowej *Siła odpychania* (WAB) oraz Maciej Urbanowski za tom esejów literackich *Oczyszczenie* (Arkana).*

Tego typu nagrody stanowią ważny element życia literackiego – z jednej strony są dowodem uznania dla nierozpieszczanych (bo niekomercyjnych!) autorów, z drugiej – pomagają czytelnikowi wyłowić z natłoku produkcji wydawniczej wyjątkowo wartościowe (a niekoniecznie wypromowane) pozycje. Jakkolwiek mamy prawo nie zgadzać się z werdyktami jurorów, to musimy przyznać, że mówienie o książkach w kategoriach sportowej rywalizacji budzi w nas ducha kibica i każe nam typować własnych faworytów. Być może w ten sposób szlachetna dyscyplina – czytanie zyskuje również nowych zawodników?

EMILIA SZYDŁOWSKA

pracownik naukowy
Instytutu Książki i Czytelnictwa BN

¹ K. Mastoń: *Stąpać twardo po ziemi*. „Rzeczpospolita” nr 150 z 29.06.2002 r.

² Z uzasadnień jurorów ogłoszonych podczas konferencji prasowej w dn. 9.10.2003 r.

115 inspirujących tekstów

Wyniki konkursu (115 INSPIRUJĄCYCH TEKSTÓW zgłoszonych przez 28 osób) dedykuję redaktorom wymienionych czasopism bibliotekarskich. Przede wszystkim jednak dedykuję działaczom Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Staram się zrozumieć przyczyny dla których tak niewiele członków SBP, w tym stowarzyszeniowych zarządów (a więc stowarzysze-

niowej pierwszej linii ????) wzięło udział w tym konkursie. Taki brak aktywności to nic nowego.

Tłumaczę to sobie następująco:

a) nie pozwolił na to brak czasu (choć konkurs trwał 2,5 miesiąca). Rozumiem – bez ironii, że może być trudno wykroić z codziennego dnia pracy choć kilka minut na takie INSPIRACJE (nie mówiąc już o przeznaczeniu na to tzw. czasu wolnego). Przecież działalność Stowarzyszenia nie ogranicza się do śledzenia serwisu internetowego SBP (a dzień pracy nie zaczyna i nie kończy się wpisaniem adresu ebib.oss.wroc.pl);

b) tematykę konkursu oceniono jako niepozważną, a udział w nim za stratę cennego czasu;

c) nagrody – niespodzianki zadziały „odstraszająco”, cóż to za niespodzianki, cóż to za nagrody; przewidywano, że będą to, tak jak w dotychczasowych konkursach – książki Wydawnictwa SBP czy też CD-ROM prezentujący skarby Biblioteki Narodowej;

d) konkurs uznano za zbyt trudny, gdyż wymagał po pierwsze sięgnięcia przynajmniej do kilkunastu numerów przynajmniej jednego z bibliotekarskich tytułów, zastanowienia się co w nim miało dla danej osoby istotne czy też jakiegokolwiek znaczenie;

e) niektórych zapewne odstraszyło to, iż należało podać opisy bibliograficzne inspirujących tekstów (a tu rodziło się pytanie bez odpowiedzi – a jak ten opis bibliograficzny powinien wyglądać?);

f) uznano, że konkurs nie dotyczy działaczy, gdyż działacz sam dla siebie jest inspirujący. Zwyctężyła krótka decyzja – to konkurs dla szeregowców;

g) nie brano udziału w konkursie ze skromności, bo przecież za inspirujące uznaje się własne teksty, a odpowiedź na pytanie o teksty brakujące – to już naprawdę wymagało zastanowienia;

h) udział wymagał sięgnięcia do tytułów, które być może nie były w zasięgu ręki, należałoby specjalnie wypożyczać je z magazynu lub z innego działu – taki wstyd i może po bibliotece poszłaby wieść, że X czy Y wypożyczył(a) „Przegląd Biblioteczny”, „Bibliotekarza” z 2001 i 2002 r., co się za tym kryje, pewnie nie ma co robić i nudzi się;

i) część działaczy nie wzięła udziału w konkursie, gdyż przygotowywała się do Forum SBP w Nałęczowie. A po Nałęczowie – przeżywanie inspirujących osiągnięć nałęczowskiego FORUM i nałęczowskiej konferencji nie pozwoliło na zatopienie się w inspirujących tekstach. Przeżywanie inspirujących wrażeń ze zwiedzania Kozłówek okazało się silniejsze;

j) niektórzy zajrzeli do Statutu SBP, do par. 12 Członek zwyczajny zobowiązany jest do: ...i stwierdzili, że udział w takich konkursach nie mieści się w obowiązkach członka SBP;

k) udział w konkursie uznano za słaby element potwierdzenia stowarzyszeniowej, zawodowej aktywności.

Alc oczywiście, to co napisałem dotyczy tylko niewielkiej grupy działaczy SBP. Pozostali o niczym nie wiedzieli, gdyż nie mają dostępu do Internetu, a jak mają to nie zaglądną z zasady czy też niewiedzy do aktualności serwisu EBIB i do internetowego serwisu SBP, przeczyli informację w „Expresie ZG SBP” (nr 7/8 był rozdawany m.in. podczas Forum w Nałęczowie) i w 10 numerze „Poradnika Bibliotekarza”.

Podobnie jak działacze, ocenili udział w konkursie ci szeregowi członkowie SBP, którzy o nim wiedzieli. Zdają sobie sprawę, że część autentycznie zapracowanych bibliotekarzy nie miała czasu ani ochoty powracać do tego co, ktoś wydrukował i co może było przeczytane. Część uznała udział w konkursie za coś wstydliwego. Przeglądając prasę fachową, zastanawiać się co było inspirujące. To prawie jak zboczenie. Ponadto październik, listopad i kolejne miesiące to dla wielu okres SBP-owskiego uspienia. Niektórzy obudzą się w marcu, kwietniu, przed majem, przed Dniem Bibliotekarza i Bibliotek. Okażą wówczas swoją aktywność. Bo to i okazja do pokazania swojej aktywności i że już najwyższy czas, aby otrzymać przynajmniej medal „W dowód uznania”. Okres uspienia rozciąga się także na tych, którzy wiedzieli o konkursie i mają już „W dowód uznania” (żeby tylko na tym medalu poprzestać), ale uznali, że nie przystoi brać udziału w konkursie.

Bibliotekarze nie należący do SBP uznali, że to zabawa nie dla nich, że i w ten sposób potwierdzą swoją wolność, niezależność od stowarzyszeń, partii politycznych i innych grupowych przedsięwzięć.

Również pracownicy naukowci instytutów i katedr bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, również uznali, że konkurs nie jest do nich adresowany. Nie wzięli udziału również z wielu takich samych powodów co członkowie SBP. Szkoda, że swoimi opiniami o inspirujących tekstach nie podzieliło się ze środowiskiem przynajmniej kilku pracowników naukowych uniwersyteckich katedr, instytutów. No tak, ale skoro – również ze skromności – nie chcieli wymienić własnych tekstów (jeżeli były) – to w jakim celu dana osoba miałaby wskazywać inne teksty i robić reklamę komuś innemu. Okazji do wskazania inspirujących tekstów nie wykorzystali również wykładowcy CEBID i jego filii. Można oczywiście zakładać, że wszystko co się ukazało w tym okresie było inspirujące, ale takie twierdzenie to tylko wymówka. Wszystko, czyli nic.

Aby skończyć, szkoda, że konkurs nie stał się okazją do pokazania internetowej aktywności, do udowodnienia przydatności bibliotekarskich pu-

blikacji. Jeżeli dla kogoś nie biorącego udziału w konkursie wyniki są dziwne lub niereprezentatywne – odpowiem tak – bądź nadal taki aktywny a będziesz dziwił się coraz częściej. Ale presje kieruj do siebie.

PIOTR BIERCZYŃSKI
wiceprzewodniczący ZG SBP,
redaktor internetowego serwisu SBP

Wyniki konkursu 30 Najbardziej Inspirujących Tekstów – w skrócie

Na konkurs „30 najbardziej inspirujących tekstów” nadeszło zgłoszenia zaledwie 28 osób, które za inspirujące uznały 115 tekstów. Za najbardziej inspirujące czasopisma uznano: 1) „Bibliotekarz”, 2) „Poradnik Bibliotekarza”, 3) „Zagadnienia Informacji Naukowej” i 4) „Przegląd Biblioteczny”. Jako najbardziej inspirujących autorów uczestnicy konkursu uznali: Andrzej Gawrońskiego, Jarosława Misiaka, Bożenę Bednarek-Radwańską, Jana Wołosza, Stefana Kubowa, Bolesława Horwórkę i in. Lista najbardziej inspirujących tekstów jest dosyć długa i w związku z tym trudna do zamieszczenia na łamach „Poradnika”. W tej notce podamy tylko inspirujące teksty zamieszczone w „Poradniku”.

Po dwa wskazania: G. Bilaska: *Trudne pola dialogowe*. 2002 nr 2; M. Walczak: cykl *Człowiek w świecie mediów* 2003 od nr. 1; Po I wskazaniu: L. Biliński: *Bibliografia Zawartości Czasopism do wzięcia od zaraz...* 2002 nr 4; L. Błaszczak: *Czy można rzucić okiem*. 2003 nr 1; E. Gruda: *Nobel ze wspomnień serdecznych utkany*. 2002 nr 6; R. Grygowska: *Treści edukacji czytelnicy i medialnej w testach dla gimnazjalistów*. 2003 nr 3; J. Jasińska: *Jak przybliżyć uczniom cenne pozycje literatury dziecięcej*. 2002 nr 12; E. Kwiecińska-Pawłowska: *Wigilia szkolna*. 2001 nr 12; E. Kobierska-Maciuszko: *Budownictwo biblioteczne a potrzeby czytelników niepełnosprawnych*.

2002 nr 7; J. Kołtun: *Wakacyjna lokomotywa z wierszami Juliana Tuwima*. 2002 nr 7/8; E. Kotowicz: *Biblioteka - serce naszej szkoły*. 2003 nr 5; P. Kowolik: *Ulubione czasopisma i komiksy oraz motywy ich czytania przez uczniów szkoły podstawowej*. 2002 nr 10; T. Kruszewski: *Książka w życiu uzależnionych od narkotyków (na podstawie badań własnych)* 2002 nr 11; K. Kuźmińska: *Prawo biblioteczne*. Stała rubryka w „PB”; A. Leśniak: *Książka to drogowskaz na krętych ścieżkach życia, czyli parę słów o biblioterapii*. 2003 nr 6; E. Majrzak: *Impreza szkolna z okazji Dnia Ziemi*. 2002 nr 7; St. Mazur: *Dziennikarze czytają dzieciom*. 2002 nr 7; St. Niedziela: *Czytelnicy Roku, czyli o promocji czytelnictwa dzieci i młodzieży*. 2003 nr 7/8; St. Niedziela: *Edukacja czytelnica rodziców i dzieci w bibliotece dziecięcej*. 2002 nr 4; A. Piechnik: *Jak przybliżyć uczniom najcenniejsze pozycje literatury dziecięcej w dobie kultury audiowizualnej*. 2002 nr 12; A. Smoleńska: *Zmienne losy komiksu*. 2002 nr 7/8; J. Szocki: *Biblioteka szkolna w procesie edukacji medialnej i czytelnicy*. 2001 nr 10; M. Szymanowicz: *Dziennikarskie ABC*. 2002 nr 2; E. Śmicch: *Idzie wiosna. Impreza biblioteczna*. 2002 nr 4; D. Swierczyńska-Jelonck: *Wybory czytelnicy dzieci i młodzieży*. Cz 1-2. 2002 nr 4 i 5; M. Walczak: *Wirtualny świat telewizji*. 2003 nr 2.

Nagrodę za zgłoszenie w 1 terminie swoich propozycji wylosowała Grażyna Bilaska z Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kłodzku i stały współpracownik „Poradnika Bibliotekarza”. Ponadto nagrody otrzymali: Małgorzata Walczak z Biblioteki Szkoły Podstawowej nr 1 w Brodnicy, Monika Bartosińska z Biblioteki Instytutu Fizyki Molekularnej PAN w Poznaniu, Anna Komerda z Biblioteki Głównej Politechniki Wrocławskiej.

Czytelnicy „PB” mogą zapoznać się z pełnymi wynikami konkursu na stronie internetowej Serwisu Internetowego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich: ebib.oss.wroc.pl/sbp/30_tekstow_wyniki.html.

Wyniki zebrał i oprac. Piotr Bierczyński.
Skór redakcji.

BIBLIOTEKA • ŚRODOWISKO

Biblioteki z ekonomią na ty

11 listopada br. w gmachu Biblioteki Narodowej w Warszawie odbył się finał konkursu *Wakacje – z ekonomią na ty*. Było to podsumowanie już II edycji, zorganizowanej przez Narodowy Bank Polski i Bibliotekę Narodową.

Propozycja udziału w konkursie została skierowana do powiatowych bibliotek publicznych w całym kraju. Biblioteki powiatowe starały się o dotacje Narodowego Banku Polskiego (do 5000

zł) na realizację działań obejmujących edukację ekonomiczną gimnazjalistów i uczniów szkół średnich, zmierzających do rozbudzania zainteresowań młodzieży problematyką ekonomiczną, przede wszystkim racjonalnym gospodarowaniem pieniędzmi oraz funkcjonowaniem instytucji rynku finansowego, w tym NBP. Dotacje NBP można było przeznaczyć na różnego rodzaju działania – prelekcje, filmy, wystawy, wycieczki, kon-

kursy, quizy i turnieje wiedzy, gry symulacyjne, a także pobudzające przedsiębiorczość zadania praktyczne. Wszystkie te działania zostały ocenione przez jury złożone z pracowników Narodowego Banku Polskiego i Instytutu Książki i Czytelnictwa BN.

Wśród tegorocznych laureatów znalazło się 10 bibliotek. Nagrodzono: Miejską i Powiatową Bibliotekę w Brodnicy, Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną im. Janusza Korczaka w Dobrym Mieście, Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Golubiu-Dobrzyniu, Powiatową Bibliotekę Publiczną w Wieruszowie, Miejską Bibliotekę Publiczną im. Cypriana Kamila Norwida w Złotowie, którym przyznano dotacje po 10 000 PLN z przeznaczeniem na uzupełnienie własnego księgozbioru (w szczególności z zakresu bankowości oraz funkcjonowania banku centralnego) i/lub zakup sprzętu komputerowego dla biblioteki powiatowej oraz premię w wysokości 2000 PLN dla osoby koordynującej projekt w każdej z bibliotek.

Wśród wyróżnionych znalazły się Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej, Chełmska Biblioteka Publiczna, Hławskie Centrum Kultury i Sportu, Biblioteka Miejska, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie, Powiatowa Biblioteka Publiczna „Pod Atlantami” w Wałbrzychu, które otrzymały dotacje po 2000 PLN na uzupełnienie księgozbioru.

Ponadto Biblioteka Narodowa ufundowała laureatom roczną prenumeratę czasopisma „Nowe Książki”.

Pomysł ogłoszenia konkursu wśród bibliotek publicznych powstał w ubiegłym roku z inicjatywy Narodowego Banku Polskiego. Ze względów merytorycznych i organizacyjnych musiało to być precyzyjnie wyodrębniona grupa bibliotek. Założonych kryteriów nie spełniały np. biblioteki gmin wiejskich (uznane za zbyt dużą grupę) albo biblioteki działające tylko w jednym województwie (przyjęcie takiego kryterium terytorialnie ograniczałoby dobór placówek).

Organizatorom zależało, aby konkurs przebiegał sprawnie i z jednorazowej imprezy mógł przekształcić się w cykliczną. W wyniku licznych konsultacji uznano, że biblioteki powiatowe są instytucjami odpowiadającymi postawionym kryteriom, takim jak wielkość instytucji, a więc odpowiednie zaplecze kadrowo-organizacyjne, kompetencje pracowników, zakres zadań wyznaczający ścisłą współpracę z bibliotekami w terenie. Ale nie tylko. Uważaliśmy, że kierując propozycję współpracy do bibliotek powiatowych, tym borykającym się bardzo często z wieloma problemami, najczęściej finansowymi damy szansę wyraźniejszego zaznaczenia swej obecności w lokalnych środowiskach. Będą one mogły wykazać się wobec swoich organizatorów (tj. samorządów po-

wiatowych), zaprezentować się przed innymi instytucjami działającymi w lokalnym otoczeniu, także bibliotekami w powiecie. Nie ukrywamy, że tym samorządom, które nie podjęły jeszcze decyzji o utworzeniu bibliotek powiatowych (31,5% powiatów ziemskich!), chcieliśmy podpowiedzieć, że warto to zrobić. Biblioteki powiatowe są niezbędne dla lokalnego środowiska, potrafią nie tylko prowadzić atrakcyjne formy pracy z czytelnikiem, ale też z powodzeniem zabiegać o przydział dotacji i wygrywać w konkursach o zasięgu ogólnopolskim. Warto podkreślić, że dla niektórych bibliotek powiatowych dwukrotnie ubiegających się o dotację na realizację swych zamierzeń pieniądze z nagród były jedynymi przeznaczonymi na zakup nowości w 2002 i 2003 r.

Ubiegłoroczny przebieg I edycji konkursu pokazał, że nasze wstępne założenia okazały się trafne. To przede wszystkim duży sukces samych bibliotek powiatowych, ale również – nieskromnie mówiąc organizatorów – ponieważ formuła konkursu i jego adresat sprawdziły się. Pracownicy Departamentu Komunikacji Społecznej NBP, którzy organizują wiele edukacyjnych przedsięwzięć skierowanych do różnych grup społecznych oraz instytucji kultury i oświaty, z szacunkiem i uznaniem wypowiadali się o swych nowych partnerach – bibliotekarzach. Podkreślali, że bardzo dobrze odnaleźli się w nowej sytuacji występowania o grant, że szybko uczą się trudnej sztuki prezentacji. Ich zdaniem bibliotekarze są kreatywni w proponowaniu różnych form pracy, rzetelni w rozliczaniu, przeprowadzaniu i dokumentowaniu swych działań, po prostu profesjonalni, w tym co robią. Ta bardzo dobra ocena sprawiła, że zapadła decyzja o kontynuowaniu współpracy.

Parę słów należy poświęcić uczestnikom tegorocznego konkursu. Choć w porównaniu z ubiegłym rokiem (60 zgłoszeń z bibliotek powiatowych i 30 przyznanych dotacji) do konkursu zgłosiło się mniej, bo 40 bibliotek, to wysoki poziom przedstawionych projektów sprawił, że przyznano również 30 dotacji. Termin realizacji przedsięwzięcia (lipiec, sierpień) z jednej strony zniechęcił niektóre biblioteki do uczestnictwa w konkursie, z drugiej pokazał, że wiele w „trudnych warunkach”, kiedy nie można liczyć na współpracę ze szkołami, bardzo dobrze poradziło sobie z konkursowymi zadaniami. W ocenie jury, ale także w ocenie władz lokalnych było to dodatkowym atutem. W wielu miastach biblioteki były jedynymi, czynnymi latem instytucjami kultury, czym zyskiwały sobie wiele sympatii i przychylności wśród samorządowców.

W tym roku najbardziej aktywne były biblioteki z województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, śląskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego, w ubiegłym roku do czołówki nale-

zało jeszcze województwo łódzkie. Najwięcej zgłoszeń (3/4) nadeszło z bibliotek realizujących zadania dla powiatów ziemskich, ale różnorodność placówek była ogromna. W konkursie udział wzięły duże biblioteki miejskie, z miast grodzkich i małe z gmin wiejskich, pełniące funkcje ponadlokalne; biblioteki z wieloletnią tradycją i powstałe niedawno, np. w styczniu 2002 r. Liczyła się inwencja, atrakcyjność projektu, zasięg jego oddziaływania (premiowane było dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców), współpraca z władzami samorządowymi, bibliotekami gminnymi oraz innymi instytucjami lokalnymi, a także umiejętne, pomysłowe, wyczerpujące podsumowanie, czyli atrakcyjna prezentacja zrealizowanego programu. Szansę na wygraną miała każda biblioteka powiatowa.

Podsumowując, warto podkreślić korzyści wynikające z udziału w konkursie zarówno dla bibliotek, jak i środowisk, w których były rozgrywane.

Biblioteki powiatowe zaproponowały odbiorcom wiele różnorodnych form uczestnictwa od tradycyjnych wykładów, warsztatów, pogadanek, prelekcji po zajęcia pod hasłem *Z ekonomią na wesoło*, uwzględniające okres wakacyjny. Były więc wycieczki, festyny, spotkania w plenerze. Każde z tych przedsięwzięć miało jednak konkretny cel – edukację ekonomiczną. Tajniki trudnej wiedzy ekonomicznej najmłodszy zdobywali podczas zajęć w bibliotece (często osadzanych drożdżówkami, batonikami, lodami), przygotowując wystawy tematyczne, graficzne projekty monet, kart płaćniczych, kart bankomatowych, uczestnicząc w konkursach. Swoje wrażenia dzieci przyniosły później do *Wakacyjnego kalendarza*, czy *Skarbonki Malucha*. Starsi wykazywali wiele inwencji i aktywności podczas zajęć przygotowujących do dorosłego, zawodowego życia. Tworzyli np. własne, wirtualne firmy, przygotowując, przy pomocy pracowników odpowiednich

instytucji ich podstawy organizacyjne i finansowe, uczyli się zasad poruszania na wolnym rynku, zachęcali kolegów do kupna wytworzonych przez siebie towarów. *Twój biznes – twój pomysł na sukces*, *Biznes plan w teorii – biznes plan w praktyce*, *Moja wakacyjna firma*, *Możliwości jest wiele* to tytuły projektów przygotowanych przez młodzież. Niektóre biblioteki propozycję zajęć dla młodzieży poprzedziły diagnozą sytuacji na lokalnym rynku pracy i doszły do wniosku, że najlepiej pomogą młodzieży, organizując (zresztą przy jej aktywnej pomocy) *Punkt Informacji Ekonomicznej* – miejsce, w którym młodzi ludzie będą otrzymywali praktyczne wskazówki, zwłaszcza ubiegający się o pierwszą pracę.

Dla bibliotek powiatowych uczestnictwo w konkursie *Wakacje – z ekonomią* na ty to kolejne, ważne doświadczenie. Jak mówiły bibliotekarki, udział w konkursie stał się okazją do promowania bibliotek w środowisku, nawiązywania partnerskich kontaktów z władzami samorządowymi, instytucjami lokalnymi. Z taką opinią w pełni należy się zgodzić. Można tylko wyrazić życzenie, by także na co dzień w lokalnych mediach o bibliotekach pisano i mówiono równie często, jak w czasie trwania konkursu.

W oficjalnym komunikacie Narodowego Banku Polskiego czytamy: *We wszystkich przedsięwzięciach tegorocznego konkursu udział wzięło ok. 18 000 uczniów. Zaangażowanych zostało 180 szkół i blisko 300 instytucji publicznych i przedsiębiorstw (starostwa powiatowe, urzędy miasta, urzędy pracy, urzędy skarbowe, banki komercyjne, biura maklerskie, firmy prywatne, stowarzyszenia, fundacje). Odbyło się ponad 180 różnych imprez o charakterze edukacyjnym.*

Tak było w tym roku. A jak będzie w przyszłym?

BARBARA BUDYŃSKA

Instytut Książki i Czytelnictwa BN

Prezentacje
bibliotek

Legnicka Biblioteka Pedagogiczna

Dzieje Legnickiej Biblioteki Pedagogicznej w jej 50-letniej działalności są ściśle powiązane z rozwojem szkolnictwa na Ziemi Legnickiej. Szybki rozwój sieci szkół i konieczność dokształcania zawodowego nauczycieli, po zaprzestaniu działań wojennych, spowodowały potrzebę zorganizowania bibliotek pedagogicznych – specjalistycznych placówek przeznaczonych przede wszystkim dla nauczycieli uzupełniających swoje wykształcenie. Potrzeba powołania bibliotek w powiatach stała się problemem ogólnokrajowym,

przed którym stanęło ówczesne Ministerstwo Oświaty. Rozwiązanie problemu powołania pedagogicznych bibliotek powiatowych powierzone Kuratorium Okręgów Szkolnych i Pedagogicznym Bibliotekom Wojewódzkim. Dnia 1 lutego 1952 r. została założona biblioteka pedagogiczna w Legnicy, a jej ówczesny księgozbiór to szafa z książkami w Wydziale Oświaty Powiatowej Rady Narodowej. Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa, której pierwszym kierownikiem był Jan Engelmajer, nie prowadziła samodzielnie polityki za-

kupów. Zaopatrywana była centralnie przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką we Wrocławiu, która prenumerowała również czasopisma i pokrywała ze swego budżetu wszystkie inne wydatki, łącznie z wynagrodzeniem pracowników.

W latach 1959-1967 biblioteka miała swoją siedzibę w Oddziale Powiatowym Związku Nauczycielstwa Polskiego, w budynku przy ul. Jaworzyńskiej 2. Następnie Pedagogiczną Bibliotekę Powiatową przeniesiono do budynku przy ul. Jordana 17. Rok 1974 to kolejna przeprowadzka, tym razem do pomieszczeń Domu Nauczyciela przy ul. A. Zawadzkiego 7b.

Na przestrzeni piętnastu lat, czyli od roku 1960 do 1975 biblioteka stała się jedną z najlepszych na Dolnym Śląsku, zdobywając uznanie Wydziału Oświaty w Legnicy, kierownictwa Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej we Wrocławiu, a przede wszystkim czytelników. Lata 1961-1967 charakteryzują się staraniami o podniesienie jej rangi w środowisku nauczycielskim poprzez zwiększenie księgozbioru oraz prowadzenie różnych form działalności. Dokonuje się uzupełnienia dokumentacji bibliotecznej, sukcesywnych zakupów, zwłaszcza nowości poszukiwanych przez czytelników. Są to książki głównie z dziedziny pedagogiki, psychologii i metodyki. Dokonuje się selekcji księgozbioru, wykreślając pozycje zdezaktualizowane, prenumeruje się czasopisma naukowe, co stało się podstawą do założenia przyszłej kartoteki zagadnikowej. W okresie owych minionych 15 lat dla rozwoju biblioteki największe zasługi przypisać należy Józefie i Marianowi Kisielom.

Zmiany w podziale administracyjnym kraju spowodowały powołanie w Legnicy szeregu instytucji typu wojewódzkiego. Z dniem 31 sierpnia 1975 r. również Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna została przekształcona na Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką, która w swojej strukturze organizacyjnej posiadać będzie oddział cztery filie, mieszczące się w: Głogowie, Jaworze, Lubinie i Złotoryi. Nowe, zwiększone zadania biblioteki spowodowały konieczność usytuowania placówki w lokalu, w którym w pełni można by rozwijać działalność dydaktyczno-usługową. Doniosłym wydarzeniem dla biblioteki było więc uzyskanie w 1978 r. samodzielnego budynku przy ówczesnej ul. Lenina 9. Przeprowadzono remont i adaptację budynku dla potrzeb biblioteki siłami warsztatów szkolnych Technikum i Zasadniczej Szkoły Budowlanej w Legnicy. Biblioteka zyskała przestronne magazyny, dużą czytelnię i wygodne pomieszczenia umożliwiające znaczne rozszerzenie działalności oraz doskonalenie form pracy, które zostały już sprawdzone i zaakceptowane przez czytelników (wypożyczenia na zewnątrz, udostępnianie zbiorów na miejscu, pomoc instruktażową nauczycielom bibliotekarzom

bibliotek szkolnych, rozbudowywanie warsztatów informacyjnego i usług informacyjno-bibliograficznych). Dalsze lata były okresem doskonalenia działalności placówki. Zakończony został etap organizacyjny biblioteki jako placówki wojewódzkiej. Przystąpiono do realizacji nowych zadań. W zakresie uzupełniania zbiorów rozpoczęto gromadzenie zbiorów specjalnych. Postawiono na wieloegzemplarzowe uzupełnianie zbiorów, zwłaszcza pozycji objętych kanonem lektur obowiązujących na studiach. Doskonalono warsztat informacyjno-bibliograficzny. Przestronne magazyny nie na długo jednak okazały się wystarczające dla ciągle wzbogacającej swój księgozbiór biblioteki, która znowu stanęła przed problemem konieczności powiększenia swych pomieszczeń. Tym razem uczyniono to poprzez dobudowanie do głównego budynku przybudówki, dzięki której uzyskano 240 m² powierzchni magazynowej. Ciężkie, wymagające trudu i dużych nakładów finansowych prace remontowo-budowlane trwały w latach 1990-1994.

Rok 1995 biblioteka rozpoczęła w nowych, pięknie wyremontowanych pomieszczeniach, które zaspokajają jej potrzeby do chwili obecnej i miejmy nadzieję, że jeszcze przez dłuższy okres czasu wystarczy miejsca na rozrastający się księgozbiór, który z powodu trudności finansowych rozrasta się obecnie w tempie zwolnionym.

Przełomową datą dla organizacji biblioteki był styczeń 1994 r., kiedy to – w myśl rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 czerwca 1993 r. w sprawie organizacji i zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych i w oparciu o statut ramowy – opracowano nowy statut legnickiej biblioteki pedagogicznej, która otrzymała nazwę Biblioteka Pedagogiczna w Legnicy. Również od stycznia 1994 r. Biblioteka Pedagogiczna w Legnicy, decyzją Kuratora Oświaty, stała się samodzielnie finansującą jednostką, prowadzącą także obsługę finansowo-księgową swoich filii. Jako biblioteka wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna w Legnicy zasięgiem swojej działalności objęła cały obszar przydzielonego do Legnicy województwa. W poszczególnych latach zarządzana była przez: Jana Barana 1975-1988, Antoniego Korzeniowskiego 1988-1992, od 1992 po dzień dzisiejszy – Stefanię Uchańską.

Los, niczym fortuna, kołem się toczy. W styczniu 1999 r. nowy podział administracyjny kraju odbiera Legnicy statut województwa, a biblioteka pedagogiczna – po ponad 20-letniej samodzielności – ponownie zostaje wcielona administracyjnie w strukturę biblioteki wrocławskiej. Obecnie nosi nazwę **Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Oddział w Legnicy**. Nie jest to najszczęśliwszy czas dla legnickiej biblioteki, gdyż w przeciągu jednego roku odłączono od struktury Biblioteki Pedagogicznej w Legnicy filie: ja-

worską, złotoryjską i głogowską, które przeszły pod zarząd samorządów terytorialnych.

Przez te wszystkie lata legnicka biblioteka pedagogiczna nie tylko rozbudowywała swoją siedzibę, ale również doskonaliła się pod względem organizacyjnym i merytorycznym. W myśl obowiązującego statutu **legnicka biblioteka pedagogiczna jest placówką specjalną, służącą potrzebom oświaty i wychowania w zakresie kształcenia, samokształcenia i doskonalenia nauczycieli oraz wychowawców, a także studentów i innych osób zainteresowanych sprawami nauczania oraz wychowania. Swoimi zbiorami i warsztatem informacyjnym ma za zadanie wspierać poczynania innowacyjne nauczyciel, ułatwiać im realizowanie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.**

Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna Oddział w Legnicy prowadzi swoją działalność w oparciu o **wydziały: gromadzenia i opracowania zbiorów, udostępniania zbiorów i informacyjno-bibliograficzny.** Zbiory biblioteki, które w chwili obecnej liczą ponad 70 000 wol. gromadzone są głównie pod kątem potrzeb nauczycieli, zwłaszcza studiujących i doskonalących się zawodowo, a także studentów przygotowujących się do zawodu nauczycielskiego. Zawierają literaturę z zakresu pedagogiki i psychologii a także dzieła popularnonaukowe, związane z przedmiotami nauczania w szkołach różnego typu. Ponadto obejmują wybitne dzieła literatury pięknej, a także literaturę regionalną i bibliotekarską. Wartość zbiorów biblioteki podnoszą pieczołowicie gromadzone i opracowywane czasopisma, głównie pedagogiczne oraz wspomagające proces nauczania i wychowania.

Pierwszeństwo w korzystaniu ze zbiorów biblioteki mają nauczyciele wszystkich typów szkół i placówek oświatowo-opiekuńczych. Ponadto korzystać mogą pracownicy kulturalno-oświatowi, administracji szkolnej, studenci wyższych uczelni i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

Biblioteka pedagogiczna w Legnicy udostępnia swoje zbiory drogą wypożyczeń, na miejscu w czytelniku, a także poprzez wykonywanie odbitek kserograficznych materiałów potrzebnych czytelnikom. Prowadzi również działalność informacyjno-bibliograficzną, ułatwiającą czytelnikom poszukiwania materiałów na wybrany temat. Działalność tę biblioteka prowadzi w oparciu o ciągle rozbudowywany i doskonalony warsztat informacyjno-bibliograficzny, na który składają się: księgozbiór podręczny, katalogi: alfabetyczny, systematyczny, przedmiotowy, a także kartoteki: zagadnieniowe czasopism, pisarzy polskich i obcych, życiorysów i recenzji.

W chwili obecnej problemem staje się szybkość w dotarciu z informacją do czytelnika. Chcąc sprostać tym zadaniom biblioteka od 1996 r. rozpoczęła starania o komputeryzację biblioteki. Dzięki pozyskaniu przychylnych sponsorów – między innymi KGHM „Polska Miedz” S.A. – już w 1997 r. całkowicie skomputeryzowano wydział gromadzenia i opracowania zbiorów, który buduje bazę katalogową całości zbiorów biblioteki. Włączenie biblioteki w strukturę Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej włączyło ją jednocześnie w prace nad realizacją powstającego *regionalnego systemu informacji pedagogicznej* w oparciu o *zintegrowany komputerowy program biblioteczny ALEPH*.

Z nowym rokiem szkolnym 2002/2003 czytelnicy mogą już korzystać z komputerowej bazy zawartości czasopism. Mają również zapewniony dostęp do Internetu.

Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu. Oddział w Legnicy oddaje całkowicie swoje zbiory, formy działalności na usługi jej użytkowników: nauczycieli, studentów i wszystkich związanych z oświatą, kształceniem, uczeniem i wychowaniem.

MAŁGORZATA SZEREMETA
STEFANIA UCHAŃSKA

Czy działalność koła może być atrakcyjna?

SBP w Lesznie

Leszczyński Oddział Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Lesznie skupia 4 koła: w Goścyniu, Kościanie, Lesznie i Rawiczu. Największym jest koło leszczyńskie, liczące 74 członków; są wśród nich bibliotekarze bibliotek publicznych i innych sieci. Tylko w 2003 r. do koła SBP w Lesznie zapisało się 15 nowych członków.

Zarząd Koła stara się, aby szeroki wachlarz propozycji organizowanych imprez kierowany był nie tylko do członków SBP, ale również do bibliotekarzy niestowarzyszonych, pracujących w różnych sieciach.

Od 1997 r. jestem przewodniczącą Zarządu Koła i pragnę podzielić się naszymi doświadczeniami

przedstawiając zrealizowane w tym czasie projekty. Mam nadzieję, że niektóre zarządy kół w kraju potraktują je jako propozycje do swych planów pracy.

Całą działalność koła SBP w Lesznie można ująć w następujące bloki tematyczne:

- wyjazdy i spotkania szkoleniowe,
- działania merytoryczne,
- propozycje ciekawych spotkań,
- działania mające na celu integrację środowiska.

W ramach wyjazdów i spotkań szkoleniowych zorganizowaliśmy: wycieczkę ph. „Szlakiem Mazurka Dąbrowskiego” (Brodnica, Manieczki, Winna Góra). Następnie wycieczkę do Poznania (Kościół św. Wojciecha, Muzeum Pracownia Józefa Ignacego Kraszewskiego, Biblioteka Uniwersytecka, Muzeum Literackie Henryka Sienkiewicza). W 2000 r. odbyło się zebranie połączone z prezentacją Gminnej Biblioteki Publicznej w Krzemieniu, w jej nowych pomieszczeniach. Spotkanie ph. „Biblioteki leszczyńskich szkół wyższych” miało na celu zapoznanie bibliotekarzy z uczelniami i bibliotekami miasta. Zwiedziliśmy Wyższą Szkołę Marketingu i Zarządzania w Lesznie. W tym roku zorganizowaliśmy zebranie otwarte dotyczące udziału dwóch naszych członkiń w 69 Konferencji Ogólnej IFLA w Berlinie. Zwiedziliśmy również nowe pomieszczenia Archiwum Państwowego w Lesznie.

Wspólnie z Zarządem Oddziału przygotowaliśmy wyjazd na Śląsk (Lubiąż, Rogowo Opolskie, Chorzów, Biblioteka Śląska, Biblioteka Terapeutyczna w Katowicach, Pszczyna).

Dużą wagę przywiązujemy do udziału w pracach merytorycznych macierzystej placówki i podejmowania samodzielnych działań w tym zakresie.

W 1989 r., kiedy Biblioteka prezentowała wystawę z cyklu „Twórcy i dzieła literatury polskiej” w plakacie, członkowie koła przygotowali ekspozycję zatytułowaną „Wyspiański w kręgu Wesela”. Kontynuujemy (po poprzednim Zarządzie) opracowywanie kolejnych zeszytów „Katalogu książek mówionych” dla osób starszych, niedowidzących i niewidomych. Włączamy się w organizację imprez bibliotecznych, m.in. w 1999 r. współuczestniczyliśmy w organizacji obchodów światowego Dnia Książki (wykład A. Stachowiak nt. „Ochrona zbiorów bibliotecz-

nych”). W ubiegłym roku zainaugurowaliśmy cykl spotkań prezentujących prace naukowe bibliotekarzy z powiatu leszczyńskiego. Agnieszka Wojciak prezentowała pracę podyplomową pt. „Działalność wydawnicza w Lesznie od 1939 r.”).

W kwietniu 2003 r. miała miejsce promocja albumu pt. „Poznański dziennik Derwicha”.

Na życzenie naszych członków proponujemy bibliotekarzom różne spotkania. Na uwagę zasługują zorganizowane:

w 2000 r.:

- spotkanie ze stażystami z Batouri w Kamerunie;

- pierwsze z cyklu spotkań z parlamentarzystami. Odbyło się spotkanie bibliotekarzy z posłem SLD Ryszardem Haynem.

w 2001 r.:

- kolejne, z cyklu spotkań z parlamentarzystami. Dwa spotkania z senatorem RP Zbigniewem Kulakiem;

- spotkanie z Anette Wiedemann i Holgerem Uske – twórcami z Niemiec zawodowo związanymi z książką.

w 2003 r.:

- spotkanie z psychologiem nt. „Jak traktować czytelnika kłopotliwego i agresywnego”.

Ale bibliotekarze lubią również się bawić. Wspaniała atmosfera panowała podczas spotkania na leszczyńskiej kregielni. Rozegrano wówczas m.in. turniej systemem play – off. Atrakcyjne okazało się również spotkanie w wigwamie należącym do Nadleśnictwa Włoszakowice. Zaproponowaliśmy wówczas uczestnikom zabawy, śpiewy, tańce i pieczenie kielbasek.

Udana była wycieczka do Wrocławia na wystawę „Andy Warhol: amerykański mit” oraz do Teatru Polskiego na spektakl Raya Cooneya „Okno na parlament”.

W najbliższej przyszłości Zarząd Koła SBP w Lesznie planuje kontynuację wymienionych spotkań cyklicznych, współorganizację wyjazdu szkoleniowego do Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, zorganizowanie warsztatów dla nauczycieli bibliotekarzy i dwa spotkania integracyjne.

ALEKSANDRA STACHOWIAK
przewodnicząca Koła SBP w Lesznie

Już w sprzedaży – książka Doroty Grabowskiej pt. **Katalogowanie alfabetyczne zbiorów bibliotecznych. Wybór problematyki**. Warszawa: Wydaw. CEBID, 2003 – 185 s. Cena 39 zł

Zamówienia
fax: (22) 822-43-46,
e-mail: dystribucja_cebido@wp.pl

Jubileusz Longina Jana Okonia w Chełmskiej Bibliotece Publicznej

26 lutego 2003 r. w sali konferencyjnej Chełmskiej Biblioteki Publicznej odbyły się uroczystości jubileuszowe związane z 75. rocznicą urodzin i 60. pracy literackiej wybitnego poety i prozaika – Longina Jana Okonia. Współorganizatorami jubileuszu, obok Chełmskiej Biblioteki Publicznej, byli: Chełmskie Towarzystwo Naukowe, Chełmskie Towarzystwo Regionalne, Wydawnictwo TAWA (wydawca nowej edycji *Opowieści Niedźwiedziego Grodu*), Związek Literatów Polskich Oddział w Lublinie. Na spotkanie przybyło ponad stu zaproszonych gości, wśród których nie zabrakło przedstawicieli władz województwa, miasta Chełma i Lublina, wielu instytucji oraz stowarzyszeń.

Spotkanie jubileuszowe prowadziła Agnieszka Muszyńska, zastępca dyrektora ChBP. Sylwetkę Longina Jana Okonia przybliżył dr Stanisław Rogala, autor publikacji poświęconej życiu i twórczości pisarza, będącej jednym z pięciu, promowanych podczas spotkania, wydawnictw. Prelegent zaprezentował uczestnikom spotkania poezję i prozę jubilata, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku lirycznego i westernowego. Stanisław Rogala zaprezentował również czwarte uzupełnione wydanie *Opowieści Niedźwiedziego Grodu*, zbiór aforyzmów zatytułowanych *Dwie struny*, napisanych przez Longina Jana Okonia i Marię Janinę Okoń oraz dwie książki autorstwa zmarłej żony pisarza (zbiór fraszek pt. *Krawędzie* i esejów pt. *Książki i ludzie*). Wszystkie promowane publikacje można było zakupić podczas trwania jubileuszu i otrzymać osobisty autograf od jubilata.

Po odczytaniu kilku wierszy autorstwa Longina Jana Okonia nastąpił kluczowy moment przekazywania okolicznościowych listów z najlepszymi życzeniami dla zacnego jubilata, wręczania kwiatów i prezentów. Poeta został nawet obdarzony wierszem, po uprzednim jego publicznym zaprezentowaniu, napisanym specjalnie na okoliczność jubileuszu przez emerytowanego dyrektora jednego z chełmskich banków. Pisarz otrzy-

mał wiele wyrazów uznania i sympatii. Wzruszony jubilat podziękował wszystkim zebranym, powiedział również kilka słów o początkach swojej przygody z literaturą, swoich zamiłowaniach regionalnych i etnograficznych oraz planach na przyszłość.

Wszyscy uczestnicy jubileuszu skosztowali pysznego urodzinowego tortu, ofiarowanego przez jedną z chełmskich cukierni oraz wzniesli toast lampką szampana za zdrowie jubilata.

Uroczystość jubileuszowa Longina Jana Okonia

Jubileuszową galę uświetnił wernisaż ekspozycji poświęconej życiu i twórczości Longina Jana Okonia, zatytułowanej „Wędrowki po ziemi rodzinnej (...)”. Na wystawie zgromadzono wiele artykułów prasowych i książek, traktujących o życiu i twórczości jubilata, dorobek krytyczno-literacki, prozatorski i poetycki, obejmujący zarówno tomiki liryczne, jak i wiersze zamieszczone w antologiach. Całość uzupełniały ekslibrisy, kilka prac dyplomowych o twórczości L. J. Oko-

nia, afisze ze spotkań autorskich, fotografie i listy. Niewątpliwą atrakcją ekspozycji były pamiątki indiańskie. Pisarz jest znawcą i miłośnikiem tradycji oraz kultury pierwotnych ludów Ameryki. Obok powieści z cyklu indiańskiego na wystawie można było podziwiać efektowną fajkę pokoju, zwaną kalumetem, torbę z plemienia Mohawków, służącą do przechowywania tytoniu do fajki lub talizmanów, wampum symbolicznie informujący o braterstwie krwi, a także tykwę do napoju herba mate, wytworzoną przez urugwajskich Indian.

Po uroczystym otwarciu wystawy, którą można było oglądać do 14 kwietnia 2003 r., bohater uroczystości rozdawał autografy oraz udzielił wywiadu jednemu z chełmskich tygodników. Longin Jan Okoń, mimo wielu sukcesów artystycznych i zasług, pozostaje osobą niezwykle skromną, z którą współpraca jest prawdziwą przyjemnością. Twórczość i działalność pisarza była inspiracją do powstania dwunastu prac dyplomowych. Jego biografie znajdują się w ponad dwudziestu publikacjach, słownikach i leksykonach, w tym w co najmniej trzech anglojęzycznych (*Dictionary of International Biography, International Authors and Writers, Men of Achievement*). Pisarz, który po kilkunastu latach zamieszkiwania w Lublinie powrócił do Chełma, na swej rodzinnej ziemi kojarzony jest przede wszystkim jako autor zbioru chełmskich legend, będących szkolną lekturą, zatytułowanych *Opowieści Niedźwiedziego Grodu*.

Uroczystość była wyjątkowo udana, stanowiąc z pewnością wydarzenie w życiu kulturalnym miasta. Jubileusz był przygotowywany długo i starannie, poprzedziły go intensywne działania promocyjne. W lokalnej prasie ukazało się kilkanaście artykułów informujących o przedsięwzięciu, o podwójnym jubileuszu mówiono dwukrotnie w regionalnej audycji „Niedźwiadek” na antenie Radia Bon Ton. W jednej z audycji, obok pracownika Chełmskiej Biblioteki Publicznej, udział brał sam jubilat, który opowiadał o swej drodze literackiej, pasjach, marzeniach i artystycznych planach.

Jubileusz mógł się odbyć dzięki życzliwości sponsorów, którzy wsparli finansowo i merytorycznie działania pracowników Chełmskiej Biblioteki Publicznej.

Chełmska Biblioteka Publiczna przygotowała również konkurs radiowy poświęcony życiu i twórczości Longina Jana Okonia w ramach cyklu imprez nawiązujących do obchodów Dni Chełma. Konkurs, zatytułowany „Wędrówki po ziemi ro-

dzinnej (...)” Czy znasz życie i twórczość Longina Jana Okonia?”, odbył się w czwartku na antenie Radia BON TON. Laureaci zostaną uhonorowani zestawami nagród książkowych ufundowanych przez Chełmską Bibliotekę Publiczną i Longina Jana Okonia, opatrzonych autografem pisarza.

Longin Jan Okoń urodził się we wsi Świrczów w Chełmskim. W Chełmie mieszkał od drugiego roku życia. Działalność artystyczną rozpoczął jako piętnastoletni chłopiec; przygotowywał przedstawienia teatralne i pisał patriotyczne wiersze, które były wywieszane na murach okupowanego miasta i publikowane w konspiracyjnych czasopiśmiech.

Przez wiele lat pracował w oświacie. Był współorganizatorem i wieloletnim członkiem Zarządu Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Chełmskiej oraz redaktorem wydawnictwa ciągłego pt. *Ziemia Chełmska*. Longin Jan Okoń z zamiłowania jest działaczem społecznym, etnografem, a przede wszystkim animatorem życia kulturalno-literackiego.

Pisze i wydaje tomiki poetyckie (m.in. *Lzy serca, Nuty wieczorne, Barwy dni, Łowienie świtu, Mroki ziemi*), małe formy prozatorskie inspirowane głównie legendami i opowieściami ludowymi (*Opowieści Niedźwiedziego Grodu, Miłość silniejsza niż śmierć, Niezwykłe dzieje pięknej Anny, Imiona miłości*) oraz powieści cyklu indiańskiego (*Tecumseh, Czerwonoskóry generał, Śladami Tecumseha, Przekleństwo Inków, Płonąca przemia, Przełęcz grozy*).

Longin Jan Okoń jest również autorem wielu recenzji, artykułów i szkiców krytycznych, broszur o tematyce regionalnej i druków ulotnych. Jest inicjatorem poważnych przedsięwzięć społecznych, oświatowych i kulturotwórczych, które na trwałe wrosły w dzieje regionu chełmskiego i Lubelszczyzny.

Jubilat jest Kawalerem Orderu Uśmiechu, honorowym członkiem Międzynarodowego Ruchu Obrony Praw Indian i Polskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Indian, członkiem Nauczycielskiego Klubu Literackiego im. J. Czechowicza oraz lubelskiego Oddziału Związku Literatów Polskich (w latach 1995-1998 był prezesem). L. J. Okoń był również założycielem i wieloletnim przewodniczącym Chełmskiej Grupy Literackiej „Pryzmaty”. Jest posiadaczem wielu odznacznień państwowych oraz odznak resortowych i regionalnych, a także kilku nagród literackich. Łączny nakład jego książek wyniósł blisko 3 mln egzemplarzy.

ANNA PIETUCH
Chełmska Biblioteka Publiczna

Scenariusz zajęć teatralnych

Od kilku lat jestem opiekunką szkolnego teatru ECHO działającego przy bibliotece. Moja praca z teatrem polega nie tylko na przygotowaniu przedstawień na coroczne „Przeglądy Teatralne” odbywające się w Lublinie, ale przede wszystkim na pracy doskonalącej warsztat aktorski moich wychowanków. Na zajęciach wykorzystuję różnorodne formy pracy oparte na metodach aktywnych, które obfitują w ciekawe nowatorskie rozwiązania i wyzwalają w uczniach kreatywność i otwartość. Różnorodne ćwiczenia dykcyjne, oddechowe, ruchowe, taneczne doskonalą warsztat małego aktora. Scenariusz z zakresu budowania emocji zabarwieniem głosu będzie pomocny nauczycielom i bibliotekarzom pracującym z grupami teatralnymi.

Temat: Budowanie emocji

Czas lekcji: 45 min.

Strój ucznia: nic krępujący ruchów, luźny, sportowy.

Sala lekcyjna: krzeselka i stoliki odsunięte pod ścianę, tak aby stworzyć dużo wolnej przestrzeni.

Cel zajęć:

- uświadomienie dzieciom co to są emocje,
- nauka wyrażania emocji w różny sposób,
- rozbudzenie twórczej aktywności,
- rozwijanie wyobraźni i pomysłowości,
- rozwijanie współpracy w grupie.

Część wstępna lekcji

Czas trwania: 10 min.

Ćwiczenia ruchowe

Cel: rozluźnienie całego ciała, przygotowanie ciała do działania.

Dzieci stoją w okręgu i wykonują ćwiczenia

- wymachy rąk i nóg przy niekontrolowanym chodzie,
- pajacyki,
- wyskoki w górę,
- żabki.

Ćwiczenia oddechowe

Cel: nauka prawidłowego oddychania.

Dzieci wykonują ćwiczenia w lekkim rozkroku:

- ręce podnosimy do góry nabierając nosem powietrze do płuc, przytrzymujemy oddech na 2 sekundy,
- opuszczamy ręce, pochylamy się i wypuszczamy powietrze ustami jednocześnie mruczając,

- ręce podnosimy do góry nabierając nosem powietrza do płuc, przytrzymujemy oddech na 7 sekund,
- opuszczamy ręce, pochylamy się i wypuszczamy powietrze ustami i wypowiadamy swe imię kilka razy na jednym wydechu.

Ćwiczenia narządów mowy

Cel: uelastycznienie narządów mowy

Dzieci siadają na krzesłkach ustawionych w kręgu i wykonują razem ćwiczenia.

- Ba – be – by – ba – be
- Pa – pe – py – pa – pe
- Wa – we – wy – wa – we
- Fa – fe – fy – fa – fe

Ćwiczenia polegają na przerysowaniu wyrazistości, tak by każdą głoskę można było odczytać z ruchu warg.

Połączenie głosek należy wypowiadać wolno, potem coraz szybciej i na jednym wydechu.

Część główna zajęć – Budowanie emocji

Czas trwania: 25 min.

Cel:

- zapoznanie dzieci z terminem – emocja, stan emocjonalny,
 - uświadomienie uczniom w jaki sposób można wyrażać emocje,
 - kształtowanie umiejętności wyrażania swoich stanów emocjonalnych odpowiednich do sytuacji.
- Nauczyciel zapytuje dzieci co to są emocje i w jaki sposób można je wyrażać. Dzieci odpowiadają na pytanie, dyskutują między sobą. Nauczyciel naprowadza uczniów na poprawny tok myślenia.

Ćwiczenie: budowanie emocji na samogłoskach

Każde z dzieci wyraża emocje na danej samogłosce.

- E – niezadowolenie
- U – zdziwienie
- O – strach
- A – odpczynek
- I – pytanie

Ćwiczenie: budowanie emocji na całym zdaniu

Nauczyciel pisze na tablicy dowolne zdanie (najlepiej znane już z zajęć dykcyjnych)
np.: Szarc skrzypce strzaskał mistrz.

Dzieci losują karteczki, na których zapisane są emocje jakie mają wyrazić w tym zdaniu (np.: smutek, radość, strach, duma, rozpacz).

Ćwiczenie wykonują wszyscy uczniowie.

Ćwiczenie: budowanie emocji na tekście

Nauczyciel rozdaje dzieciom teksty J. Brzechwy – „Lis”, „Dzik”, „Żubr”. Uczniowie mają za zadanie interpretować teksty w różnych wybranych przez siebie stanach emocjonalnych.

Dzieci zgadują jakie emocje zaprezentował kolega.

Ćwiczenie: „Rozmowa telefoniczna”

W ćwiczeniu biorą udział 2 osoby, reszta grupy jest obserwatorami. Dwóch uczniów otrzymuje kopertę z pewnym zdarzeniem: „Prosisz koleżankę o pożyczenie książki. Bardzo ci na niej zależy. Koleżanka kategorycznie ci odmawia. Jesteś bardzo zła na nią, mówisz jej kilka nieprzyjemnych słów. Wywiązuje się kłótnia”.

Dwóch uczniów ma za zadanie zaprezentować powyższą historię rozmawiając ze sobą (nie używając słów) liczbami i cyframi np.: 123, 23456, 45,2 ...itd. Zadaniem grupy jest śledzenie „rozmowy” i odszyfrowanie emocji jakie prezentowała jedna osoba a jakie druga.

Zakończenie zajęć

Czas trwania: 10 min.

Cel:

- podsumowanie zajęć,
- sprawdzenie zrozumienia przez uczniów tematu lekcji,
- rozluźnienie atmosfery.

Nauczyciel prowadzi z uczniami rozmowę dotyczącą wyrażania emocji w życiu codziennym i na scenie.

Dzieci wymieniają pozytywne i negatywne emocje posługując się przykładami. Uczniowie wiedzą, że emocje można wyrażać głosem, całym zdaniem, tekstem. Nauczyciel podsumowuje zajęcia i zaprasza dzieci do ćwiczenia ruchowego na zakończenie lekcji.

Ćwiczenie: taniec na siedząco

Dzieci i nauczyciel siedzą na krzeselkach w kręgu. Nauczyciel pokazuje elementy ruchowe jakie wykonuje się w czasie austriackiego tańca pt.: „Sip Simon”. Następnie włącza kasetę z muzyką. Nauczyciel „tańczy” razem z dziećmi.

Po zakończeniu zabawy nauczyciel dziękuje dzieciom za zajęcia i zaprasza na następną.

MONIKA ADAMCZYK

nauczyciel bibliotekarz

opiekunka szkolnego teatru ECHO

ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE

Ocena jakości bibliotek standardy organizacji i pracy bibliotek (wybór literatury)

Ocena jakości bibliotek

1. Adamska Alina: **Działania marketingowe w bibliotece szkolnej** // „Poradnik Bibliotekarza”. – 2002, nr 5, s. 28

2. Andrejów-Kubów Anna, Podgórska Małgorzata: **Konferencja nt. marketingu i jakości usług bibliotek niepaństwowych szkół wyższych** // „Bibliotekarz”. – 2002, nr 9, s. 24-26

3. Andrzejewska Jadwiga: **Bibliotekarstwo szkolne : teoria i praktyka**. – Warszawa, 1996. – T.2. s. 146-163: Ocena pracy biblioteki szkolnej

4. Barecki Grzegorz: **Książnica Kopernikańska w Toruniu nagrodzona certyfikatem zgodności systemu zarządzania jakością ISO 9001** // „Poradnik Bibliotekarza”. – 2003, nr 7/8, s. 37-38

5. Ciesielska Mirosława, Schramm Magdalena: **Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Gdańsku w świetle opinii i oczekiwań czytelników** // „Bibliotekarz”. – 2002, nr 3, s. 20-22

6. Cybulska Lucyna: **Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu** // „EBIB. Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy”. – 2003, nr 5 [Dokument elektroniczny]

<http://cbib.oss.wroc.pl/2003/45/cybulska.php>
Ankieta badająca jakość świadczonych usług w opinii klientów biblioteki.

7. Czajkowski Franciszek: **Długoterminowa strategia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu – podstawą efektywnych usług dla klienta** // „Bibliotekarz”. – 2003, nr 1, s. 19-24

8. Dągiel Grażyna: **Ocena funkcjonowania biblioteki szkolnej** // „Poradnik Bibliotekarza”. - 1993, nr 9, s. 25-29
9. Franas-Mirowska Urszula: **Efektywność działań biblioteki w ocenie użytkowników Biblioteki Filii Kieleckiej WSP w Piotrkowie Trybunalskim** // „Bibliotekarz”. - 2000, nr 5, s. 11-13
10. Ganińska Halina: **Biblioteka w okresie przemian – jakość i efektywność usług informacyjnych** // „Zeszyty Naukowe Politechniki Poznańskiej, Humanistyka i Nauki Społeczne”. - 2001, z. 50, s. 47-55
11. Głowacka Ewa: **Koncepcja biblioteki jako „uczące się” organizacji** // „Zagadnienia Informacji Naukowej”. - 1999, nr 2, s. 80-87
12. Głowacka Ewa: **Marketing w bibliotece a kompleksowe zarządzanie jakością usług bibliotecznych** // „Przegląd Biblioteczny”. - 2001, z. 4, s. 347-355
13. Głowacka Ewa: **Problematyka zapewnienia jakości (Quality Assurance) w bibliotekoznawstwie i informacji naukowej** // „Bibliotekarz”. - 1999, nr 1, s. 11-17
14. Głowacka Ewa: **Studium zastosowania kompleksowego zarządzania jakością (TQM) w bibliotekoznawstwie i informacji naukowej**. - Toruń, 2000
15. Gmerck-Biniak Gabriela: **Mierzenie jakości pracy biblioteki szkolnej** // „Biblioteka w Szkole”. - 2002, nr 10, s. 4-5
16. Huczek Marian: **Jakość obsługi w bibliotece** // „Finanse, Zarządzanie, Inżynieria”. - 1999, nr 4, s. 66-72
17. **Jakość pracy bibliotek pedagogicznych w województwie kujawsko-pomorskim** / oprac. L. Wojciechowska [i in.] // „Bibliotekarz”. - 2001, nr 9, s. 19-20
18. Kmiecik Anna: **Międzynarodowa konferencja nt. zarządzania przez jakość w bibliotece akademickiej** // „Bibliotekarz”. - 2001, nr 3, s. 21-22
19. Kubów Stefan: **Jakość usług w Bibliotece Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji we Wrocławiu w świetle ankiety** // „EBIB. Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy”. - 2002, nr 3 [Dokument elektroniczny] <http://cbib.oss.wroc.pl/2002/32/kubow.php>
20. Machalska-Garbacz Anna: **Problem jakości usług bibliotecznych i informacyjnych w światowym piśmiennictwie bibliotekoznawczym** // „Przegląd Biblioteczny”. - 2000, z. 4, s. 281-289
Kryteria oceny i metody pomiaru jakości usług bibliotecznych.
21. **Marketing i jakość usług bibliotek akademickich : Ogólnopolska IV Konferencja Bibliotek Niepublicznych Szkół Wyższych**. Wrocław, 9-11 maja 2002 r. / pod red. S. Kubowa. - [Dr. Wrocław], [2002?]
22. **Międzynarodowa konferencja : zarządzanie przez jakość w bibliotece akademickiej, Bydgoszcz-Gniew 10-13 września 2000 r.** / red. Lidia Derfert-Wolf, Bożena Bednarek-Michalska // „EBIB. Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy” [Dokument elektroniczny] <http://cbib.oss.wroc.pl/matkonf/atr/indcxpl.html>
23. Mróz Izabella: **Jakość w bibliotece** // „Biblioteka w Szkole”. - 2002, nr 10, s. 1-3
Biblioteka szkolna.
24. Papierska Wiesława, Tomkiewicz Barbara: **Hospitacja biblioteki : poradnik dla dyrektora szkoły** // „Biblioteka w Szkole”. - 1992, nr 1, dod. s. 25
25. **PN-ISO 9000-1. Normy dotyczące zarządzania jakością i zapewnienia jakości : wytyczne wyboru i stosowania**. - Warszawa, 1997
26. Rekowska Maria: **Usługi bibliotek akademickich a marketing** // „Przegląd Biblioteczny”. - 2000, z. 3, s. 159-164
27. Różańska-Smołeńska Danuta: **Przeciętna polska biblioteka szkolna : Arkusz Samooceny Pracy Biblioteki (w szkole podstawowej)** // „Biblioteka w Szkole”. - 2002, nr 5, s. 8-9
28. Sawosz Maria: **Kilka uwag na temat tworzenia standardów jakości pracy** // „Biblioteka w Szkole”. - 2003, nr 3, s. 1-3
Biblioteka szkolna.
29. Sobielga Jolanta: **O potrzebie baz danych i wskaźników efektywności bibliotek** // „Przegląd Biblioteczny”. - 2002, z. 3, s. 205-212
30. Stoma Grażyna: **System Zarządzania Jakością wg ISO 9001 w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie** // „Biblioteka w Szkole”. - 2003, nr 1, s. 1-2
31. Szydek Wiesława: **Projekt ankiety „Uczeń jako użytkownik biblioteki szkolnej”** // „Biblioteka w Szkole”. - 2002, nr 3, s. 10-11
32. Tomicki Andrzej, Wanicka-Ćwiek Renata: **Hospitacja pracy biblioteki szkolnej** // „Dyrektor Szkoły”. - 1995, nr 1, s. 5-6
33. Wójcicka Elżbieta, Włodarz Agata: **Propozycja pomiaru klimatu biblioteki szkolnej : ankieta : Oceń bibliotekę** // „Biblioteka w Szkole”. - 1998, nr 6, s. 22-23
34. **Zarządzanie biblioteką : najnowsze kierunki w bibliotekarstwie brytyjskim : wybór tekstów** / red. I. Kemp, T. Wildhardt. - Warszawa, 1998
Dotyczy bibliotek akademickich.
35. Zybort Elżbieta Barbara: **Biblioteka szkolna – biblioteką jakości** // „EBIB. Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy”. - 2002, nr 31 [Dokument elektroniczny] <http://cbib.oss.wroc.pl/2002/31/zybort.php>
36. Zybort Elżbieta Barbara: **Jakość w pracy biblioteki szkolnej**. W: **Książka i biblioteka w środowisku edukacyjnym** / pod red. E. B. Zybort. - Warszawa, 2002. - s. 42-75

37. Zybert Elżbieta Barbara: **Problemy jakości w działalności bibliotek szkolnych i publicznych dla dzieci i młodzieży : 68 konferencja generalna IFLA** // „Bibliotekarz”. – 2003, nr 1, s. 14-19

Standardy organizacji i pracy bibliotek

1. Andrzejewska Jadwiga: **Bibliotekarstwo szkolne : teoria i praktyka**. – Warszawa, 1996. – T. 1. – s. 48-92: Organizacja biblioteki

2. **Bibliotekarstwo** / pod red. Z. Żmigrodzkiego. – Wyd. 2 uzup. i rosz. – Warszawa, 1998. – s. 359-361: Unifikacje i normalizacje w bibliotekarstwie

3. **Biblioteki szkolne : wytyczne IFLA/ UNESCO** / tł. E. B. Zybert, M. Kisilowska. – Warszawa, 2003

4. Biliński Lucjan: **Wskaźniki funkcjonalności bibliotek (na marginesie projektu normy ISO 11620)** // „Bibliotekarz”. – 2002, nr 10, s. 6-9

5. Drzewiecki Marcin: **Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły**. – Warszawa, 2001. – s. 43-132: Standaryzacja jako narzędzie planowania usług bibliotecznych i informacyjnych dla systemu szkolnego

6. **Działalność bibliotek publicznych : standardy międzynarodowe IFLA-UNESCO** / Red. M. Kisilowska. – Warszawa, 2002

7. Grabowska Dorota: **Międzynarodowe wytyczne dla bibliotekarstwa szkolnego**. W: **Książka i biblioteka w środowisku edukacyjnym** / pod red. E. B. Zybert. – Warszawa, 2002. – s. 76-101

8. Kubów Stefan: **Standardy dla bibliotek naukowych** // „EBIB. Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy”. – 2002, nr 7 [Dokument elektroniczny]

<http://cbib.oss.wroc.pl/2001/25/kubow.html>

9. Maj Jerzy: **Standardy – czyli co i po co?** // „Bibliotekarz”. – 2001, nr 12, s. 2-5

10. Maj Jerzy: **Wokół standardów dla biblioteki powiatowej początku XXI w. W: Samorządowe biblioteki powiatowe – projekcje i realia : materiały z Ogólnopolskiej Konferencji, Jedlnia Letnisko 20-22.09.2000 r.** – Warszawa, 2000. – s. 101-106

11. Sobielga Jolanta: **Informacja dla zarządzania biblioteką – kilka uwag na marginesie**

Normy ISO-11620: 1998 (E) // „Bibliotekarz”. – 2003, nr 7/8, s. 25-27

12. Sobielga Jolanta: **Teraźniejszość i przyszłość standaryzacji** // „Bibliotekarz”. – 2002, nr 12, s. 5-7

13. **Standardy jakości pracy biblioteki szkolnej** / oprac. E. Aleksandrowicz-Gąsior [i in.] // „Nowe w Szkole”. – 2002, nr 1, dod. s. I-IV

14. **Standaryzacja kosztów w bibliotekach publicznych : materiały z ogólnopolskiej konferencji Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Chelmska Okuninka 19-21.09.2002 r.** / red. W. Sulimierski. – Warszawa, 2003

Relacja z konferencji : Sulmierski Witold: **Standaryzacja kosztów w bibliotekach publicznych** // „Poradnik Bibliotekarza”. – 2003, nr 1, s. 15-16

15. Staniów Bogumiła: **Cele i zadania nowoczesnych bibliotek szkolnych w świetle najnowszych amerykańskich standardów** // „Acta Universitatis Wratislaviensis, Bibliotekoznawstwo”. – 1995, z. 19, s. 139-143

16. Staniów Bogumiła: **Problemy standaryzacji w bibliotekarstwie szkolnym** // „EBIB. Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy”. – 2002, nr 4 [Dokument elektroniczny] <http://cbib.oss.wroc.pl/2002/33/staniow.php>

17. Staniów Bogumiła: **Standardy dla bibliotek szkolnych w USA i w Europie** // „Biblioteka w Szkole”. – 2001, nr 6, s. 1-7

18. Staszewska Bogusława: **Współczesne standardy dla bibliotek szkolnych** // „Przegląd Edukacyjny”. – 2001, nr 1, s. 12

19. Tomkiewicz Barbara: **Zasady organizacji biblioteki szkolnej w gimnazjum** // „Biblioteka w Szkole”. – 1999, nr 10, s. 29

20. Wojciechowski Jacek: **Standardy: tak i nie** // „Bibliotekarz”. – 2002, nr 10, s. 3-6

21. Wołosz Jan: **O standardach dla bibliotek publicznych** // „Bibliotekarz”. – 2001, nr 11, s. 3-7

22. Wołosz Jan: **Standardy europejskie w dziedzinie bibliotekarstwa. W: Polskie bibliotekarstwo w perspektywie wejścia do Unii Europejskiej** / Red. M. Szyszko. – Warszawa, 2001. – s. 16-28

Dotyczy bibliotek publicznych.

JADWIGA ANDRZEJEWSKA
URSZULA TOBOLSKA

DO AUTORÓW

Redakcja uprzejmie prosi Autorów nadsyłających teksty do druku o podawanie następujących danych:

1. Imię i nazwisko
2. Data i miejsce urodzenia
3. Imiona rodziców
4. Adres zamieszkania
5. Adres urzędu skarbowego

6. Nr PESEL
7. Nr NIP
8. Miejsce pracy i funkcja
9. Numer konta bankowego

Prosimy o podpisywanie tekstów, dołączonych zdjęć i dyskietek.

Pożegnania

Janina Piekarek (1925-2002)

14 października minęła pierwsza rocznica śmierci Janiny Piekarek. I chociaż czas leczy rany, trudno jest nam o niej zapomnieć, ponieważ była człowiekiem wyjątkowym. Wielka kultura osobista, elegancja, wspaniały barwny język, umiejętność przelewania na papier swoich myśli i spostrzeżeń, Jej listy czyta się jak opowieści. Ogromne poczucie humoru, dzięki któremu mogła zachować do siebie dystans, życzliwa i służąca pomocą i radą innym, to tylko niektóre Jej wspaniałe cechy charakteru.

Urodziła się 4 grudnia 1925 r. w Jeżowie powiecie Brzeziny. Tam też ukończyła Szkołę Powszechną. W latach 1939-1945 uczęszczała do Średniej Szkoły Handlowej w Piotrkowie Trybunalskim. Następnie były studia polonistyczne na Uniwersytecie Łódzkim, które ukończyła w 1950 r. bez tytułu magistra. Przez rok pracowała w Rokietnicy koło Poznania w Liceum Wodno-Melioracyjnym. W latach 1951-1955 uczyła języka polskiego w Technikum Rolniczym w Witkowie powiecie Gniezno. Od września 1955 r. do września 1964 r. pracowała w Technikum Ogrodniczym i Żeńskiej Szkole Rolniczo-Gospodarczej w Kościelcu powiecie Koło. Od 1 września 1964 r. do 30 czerwca 1970 r. pracowała w Zespole Szkół Ogrodniczych w Mieczysławowie powiecie Kutno, gdzie była nauczycielką przedmiotów humanistycznych i prowadziła bibliotekę szkolną.

W latach 1970-1976 była dyrektorem Biblioteki Pedagogicznej w Skierniewicach. W styczniu 1980 r. została dyplomowanym nauczycielem bibliotekarzem. Od 1976 r. do emerytury w 1985 r. była kierownikiem Działu Udostępniania Zbio-

rów w tejże bibliotece. Chociaż tak naprawdę Jej praca z książką w bibliotece rozpoczęła się dopiero w 1964 r. uważam, że nadawała się do tej pracy jak nikt inny. Ogromna znajomość literatury, szerokie zainteresowania, wspaniały kontakt z czytelnikiem to tylko niektóre z Jej zalet. Przez lata pracy wychowała całe rzesze młodych ludzi a ja czuję się wyróżniona i zaszczyconą, że miałam to szczęście pracować z p. Janką. To ona przygotowała mnie do wykonywania tego wyjątkowego zawodu, spowodowała, że polubiłam tę pracę i wykonuję ją do dziś.

Za wybitne osiągnięcia zawodowe i społeczne otrzymała wiele nagród Kuratora Oświaty i Wychowania, Ministra Oświaty i Wychowania oraz Złoty Krzyż Zasługi (1977).

Pochowana została w grobie rodzinnym w Jeżowie.

BARBARA BRONICZ

Wi@domości

Konkurs pt. „Biblioteka – lokalne centrum informacji kultury i edukacji” – rozstrzygnięty

● Dnia 15.12.2003 r. odbyła się w Sali Darczyńców Biblioteki Narodowej uroczystość wręczenia nagród laureatom konkursu „Biblioteka – lokalne centrum informacji, kultury i edukacji” zorganizowany przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Bibliotekę Narodową, Polską Izbę Książki oraz tygodnik „Przegląd”. Celem konkursu była promocja bibliotek nowoczesnych, wzorowo zorganizowanych i prowadzących aktywną działalność w środowisku lokalnym. W konkursie wzięły udział miejskie i miejsko-gminne biblioteki zgłoszone przez organizatorów (samorządowców), instytucje współpracujące (szkoły, domy kultury) użytkowników. Do konkursu zgłosiło się 30 bibliotek. Na podstawie przysłanych materiałów komisja pod przewodnictwem Janiny Jagielskiej przyznała nagrody następującym bibliotekom:

- 1 miejsce – Miejska Biblioteka Publiczna w Sopocie
- 2 miejsce – Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Dębnie
- 3 miejsce – Miejska Biblioteka Publiczna w Jaśle

– Wyróżnienia otrzymały następujące placówki: Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynie, Miejska Biblioteka Publiczna w Słupsku, Gminna Biblioteka Publiczna w Przechlewie.

– Nagrodzone biblioteki otrzymały dyplomy, książki, kalendarze. Nagrodą dla najlepszej biblioteki będzie reportaż o jej działalności zamieszczony w tygodniku „Przegląd” oraz roczna prenumerata tego czasopisma, a dla dwóch kolejnych – reportaż

w „Poradniku Bibliotekarza”. Serdeczne gratulacje od redakcji „Poradnika”. Szerzej o idei konkursu, jego przebiegu – w następnych numerach „Poradnika”. (*J. Ch.*)

Odnaczenia dla wykładowców z Holandii

● Na wniosek dyrekcji Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego Prezydent Rzeczypospolitej odznaczył wykładowców Hogeschoole IJssland Deventer (Holandia) Jana Verhoevena i Adriana Borggreve Krzyżami Kawalerskimi Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

Obaj wykładowcy wnieśli bogaty wkład we współpracę naukową pomiędzy Polską a Holandią, w szczególności na polu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

Jan Verhoeven i Adrian Borggreve wielokrotnie przyjeżdżali na wykłady do IInISB UW, czynnie pracowali przy wspólnej realizacji międzynarodowych programów Unii Europejskiej (TEMPUS, Socrates-Erasmus, Leonardo Da Vinci), wspierali polskich naukowców i studentów przebywających w Holandii.

Ceremonia dekoracji odbyła się 19.11.2003 r. w Sali Złotej Pałacu Kazimierzowskiego (Uniwersytet Warszawski). Aktu wręczenia odznaczeń dokonał Podsekretarz Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, prof. dr hab. Tadeusz Szulc, w obecności Rektora Uniwersytetu, prof. dr hab. Piotra Węgleńskiego.

*Michał Zajac
IInISB UW*

Pierwsza rocznica NUKAT-u

● Uniwersytet Warszawski i Dyrekcja Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie zorganizowała w dniu 15.12.2003 r. uroczystość z okazji 10-letnia Centralnej Kartoteki Hasł Wzorcowych i pierwszej rocznicy powstania Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT.

Prowadzony przez Centrum NUKAT w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny NUKAT jest tworzony metodą współkatalogowania przez polskie biblioteki naukowe. Obecnie współkatalogowanie realizuje ok. 650 bibliotekarzy z 38 bibliotek użytkujących 5 systemów zintegrowanych (Alph, Horizon, ProLib, Q-Series, Virtua).

Katalog NUKAT jest pierwszym w Polsce źródłem gotowych rekordów do budowania katalogów lokalnych, dostarcza informacji o zasobach polskich bibliotek naukowych, wpływa na oszczędność i szybką katalogowanie dokumentów, likwidację dublowania pracy oraz jest podstawą tworzenia w skali kraju systemu spójnych danych poddających się automatycznej modyfikacji.

Idea katalogu centralnego NUKAT zastępuje jak najszersze poparcie i upowszechnienie w polskich środowiskach związanych z nauką i kulturą. Tej idei służyła organizowana w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie uroczystość.

*Rektor UW
prof. dr hab. Piotr Węgleński*

Standardy w bibliotekach polskich

● Była to kolejna konferencja poświęcona standardom w bibliotekach polskich – w aspekcie wzorców i doświadczeń Unii Europejskiej – zorganizowana w Warszawie w dn. 11.12.2003 r. przez ZG Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i Bibliotekę Narodową. Licznic zgromadzeni uczestnicy tej narady wysłuchali 5 referatów nt. Standardy dla bibliotek szkolnych i publicznych (M. Kisilowska, E. B. Zybort); O próbach wyznaczania standardów dla polskich bibliotek naukowych (K. i A. Jazdonowicz); Standardy dla bibliotek dziecięcych i młodzieżowych (G. Lewandowicz); Propozycje wyposażenia bibliotek polskich w technikę komputerową (E. Górska); Potrzeby, możliwości i propozycje standardów dla bibliotek publicznych (J. Wołosz). Istnicie pilna potrzeba zorganizowania Zespołu ds. Standardów – pod auspicjami ZG SBP, który podejmie praktyczne działania w zakresie opracowania standardów dla polskich bibliotek publicznych, będących ważnym elementem społeczeństwa informacyjnego. W tych działaniach konieczne jest wsparcie finansowe MK oraz organizacyjne i merytoryczne – ze strony wojewódzkich bibliotek publicznych.

(J. Ch.)

ZAPROSILI NAS...

- „Tęcza Tydzień”, Restauracja „U Lautreca” i Wydawnictwo EUROPA na uroczystą promocję książki Lidii Stanisławskiej pt. *Gwiazdy w anegdocie 2* z karykaturami Jacka Frankowskiego. Restauracja „U Lautreca” w Warszawie. 28.11.2003 r.
- Biblioteka Narodowa do *Salonu Pisarzy* na spotkanie z Katarzyną Kotowską i Ewą Nowacką. 3.12.2003 r.
- ZG Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Biblioteka Narodowa na konferencję pt. „Standardy w bibliotekach polskich”. Biblioteka Narodowa. 7.12.2003 r.
- ZG Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Biblioteka Narodowa, Redakcja „Przeglądu” na uroczyste podsumowanie konkursu pt. „Biblioteka - centrum informacji, kultury i edukacji”. Biblioteka Narodowa 15.12.2003 r.
- Rektor Uniwersytetu Warszawskiego i Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie na uroczystość z okazji 10-letnia Centralnej Kartoteki Hasł Wzorcowych i pierwszej rocznicy powstania Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT. Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie. 15.12.2003 r.
- Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Koło Miejskie w Lublinie na Wicczór Hiszpański. Filia MBP nr 9 w Lublinie. 16.12.2003 r.
- Dyrektor Biblioteki Narodowej na doroczne spotkanie świąteczne oraz uroczystość wręczenia dyplomów przyznawanych Przyjaciołom i Meccenasom BN. 16.12.2003 r.

Za zaproszenia dziękujemy!

**X Jubileuszowy Ogólnopolski Konkurs
Literacki im. Zdzisława Morawskiego
Gorzów Wielkopolski, 2003 r.**

I. Organizatorzy

Klub Myśli Twórczej „LAMUS” w Gorzowie Wlkp.
Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wlkp.

II. Cele konkursu

- odkrywanie talentów i pozyskiwanie wartościowych utworów literackich;
- inspirowanie i popularyzowanie twórczości literackiej;
- stwarzanie piszącym możliwości szerszej prezentacji twórczości;
- upamiętnienie postaci jednego z wybitnych literatów gorzowskich;
- promowanie miasta Gorzowa i środowiska twórczego.

III. Zasady uczestnictwa

1. Konkurs ma charakter otwarty, mogą wziąć w nim udział zarówno członkowie związków twórczych, jak i osoby nie zrzeszone.
2. Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest nadsłanie utworów literackich w jednej lub obu kategoriach: poezja – do 3 utworów, proza (krótkie formy prozatorskie: nowela, opowiadanie i in.) – 1 utwór.

3. Organizatorzy nie ograniczają tematyki prac; mile widziane będą teksty inspirowane twórczością Z. Morawskiego i o tematyce gorzowskiej.

4. Nadesłane utwory nie mogą być przed rozstrzygnięciem konkursu publikowane ani nagradzane w innych konkursach.

5. Prace konkursowe (wyłącznie w maszynopisie, w 4 egzemplarzach) opatrzone godłem, należy nadsyłać pod adres: KMT „LAMUS”, ul. Sikorskiego 5, 66-400 Gorzów Wlkp. z dopiskiem „KONKURS LITERACKI”. Nazwisko, imię i dokładny adres autora należy umieścić w osobnej kopercie, opatrzonej tym samym godłem.

IV. Terminy

Termin nadsyłania prac upływa z dniem 31 marca. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród ma miejsce w maju.

V. Nagrody

1. Laureaci konkursu otrzymują nagrody pieniężne, w każdej kategorii, w wysokości:

– I nagroda – 2000 zł; II nagroda – 1500 zł;
III nagroda – 1000 zł; wyróżnienia – 500 zł

2. Jury może dokonać innego podziału nagród.

3. Utwory nagrodzone zostaną opublikowane w wydawnictwie literacko-artystycznym „LAMUS”. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo pierwszeństwa druku, bez honorarium dla autora.

VI. Postanowienia ogólne

Wszelkich informacji o konkursie udziela KMT „LAMUS”, tel. 0-95 722-67-96.

Poradnik BIBLIOTEKARZA

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
Ukazuje się od roku 1949

Komitet Redakcyjny: Elżbieta Barbara Zybert (przewodnicząca), Mirosława Majewska (sekretarz), Sylwia Błaszczyk, Wiesława Borkowska-Nichthaus, Andrzej Kempa, Bogdan Klukowski, Grażyna Lewandowicz, Robert Miszczuk, Anna Skubisz, Barbara Stępniewska

Redaktor naczelny: Jadwiga CHRUŚCIŃSKA tel. (22) 822-43-49 wew. 18, 0505-078-945; e-mail: wydawnictwo_cbid@wp.pl; cbid@supermedia.pl

Sekretarz redakcji: Dorota GRABOWSKA tel. (22) 552-02-26, 0600-505-662; e-mail: dgrabo@wp.pl

Redaktor techniczny i opracowanie graficzne: Elżbieta MATUSIAK tel. (22) 827-52-96

Projekt graficzny okładki i piktogramów: Agata LIPNICKA

Honoraria autorskie: Małgorzata Konowrocka tel. (22) 825-54-25

Współpracują z redakcją: Lucjan Biliński, Grażyna Bilka, Lidia Błaszczyk, Ewa Gruda, Małgorzata Kisiłowska, Bogdan Klukowski, Krystyna Kuźmińska

Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
00-335 WARSZAWA, ul. Konopczyńskiego 5/7, tel./fax 827-52-96
Dyrektor Wydawnictwa – Janusz NOWICKI
Konto SBP: Millennium BIG Bank Gdański S.A. Oddział 040 Warszawa
701160 2202 0000 0000 2814 5355

Skład i łamanie: Hawryszko Renard. Druk i oprawa: Zakład Poligraficzny PRIMUM s.c., Kozcerki 17a, 05-825 Grodzisk Mazowiecki. Nakład: 7050 egz. ISSN 0032-4752. Indeks 369594.

Czytają nas

największe biblioteki.

Chcesz wiedzieć dlaczego?

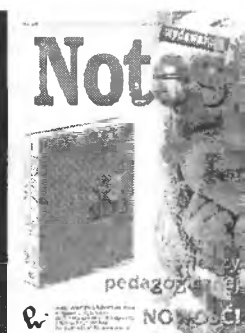
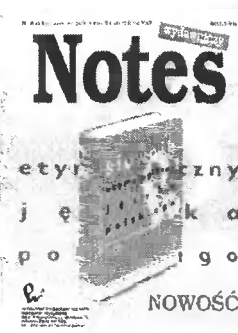
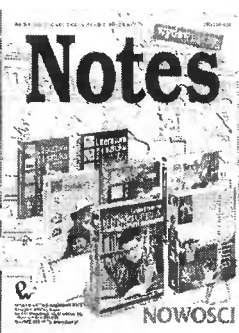
Wyślij list lub e-mail,
a otrzymasz bezpłatny egzemplarz
„Notesu Wydawniczego”

Notes Wydawniczy

Ul. Grzybowska 37a

00-855 Warszawa

redakcja@eNotes.pl

Notes wydawniczy

Najlepiej zapisany wśród notesów

Jadwiga Kołodziejska: „Drukowany świat”. Warszawa: Wydaw. Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2003 - Str. 140. Cena 29 zł

Pomysł napisania tej książki powstał w związku z prowadzonym przez autorkę wykładem monograficznym. Celem jej jest przekazanie problemów współczesnego bibliotekarstwa na tle ogólniejszych zjawisk społecznych, w których działa biblioteka (gospodarka, komunikacja społeczna, kultura). To, co się dzieje wokół biblioteki i to, co dla niej charakterystyczne nie tylko określa teraźniejszość, ale determinuje przyszłość – tak pisze J. Kołodziejska we wstępie do tej interesującej i niezwykle pobudzającej do myślenia pracy.

Seria FO-KA

Absolutna nowość:

tom 13. Część I. **KATALOGOWANIE PRZEDMIOTOWE W JĘZYKU KABA**, str. 96, cena 21 zł

Od dawna oczekiwany podręcznik katalogowania, którego autorami są zarówno twórcy jhp KABA, jak i praktycy na co dzień katalogujący przedmiotowo w tym języku. Pierwsza część podręcznika zawiera opracowanie T. Głowackiej „Analiza dokumentu i jego opis przedmiotowy”. Następne części podręcznika będą dotyczyły:

- osoby jako przedmiotu dokumentu,
- katalogowania dokumentów z dziedziny sztuki, filozofii, religii, historii, archeologii, socjologii, pedagogiki, literatury, medycyny, prawa etc.

Jest to wielkie przedsięwzięcie nad realizacją którego czuwa prof. Jadwiga Woźniak.

Zachęcamy uzupełnić swoje zbiory:

- tom 1. **JĘZYK HASEŁ PRZEDMIOTOWYCH KABA**. Stan obecny i perspektywy rozwoju, str. 106, cena 15 zł
- tom 4. **HASŁA OSOBOWE, KORPORATYWNE I TYTUŁOWE**. Zasady sporządzania rekordów kartoteki haseł wzorcowych, str. 136, cena 20 zł
- tom 5. **FORMAT USMARC REKORDU KARTOTEKI HASEŁ WZORCOWYCH**. Zastosowanie w centralnej kartotece haseł wzorcowych, str. 74, cena 15 zł
- tom 7. **FORMAT USMARC REKORDU BIBLIOGRAFICZNEGO DLA KSIĄŻKI**, str. 204, cena 28 zł
- tom 8. **JĘZYK HASEŁ PRZEDMIOTOWYCH KABA**. Zasady tworzenia słownictwa, str. 208, cena 32 zł
- tom 9. **FORMAT MARC 21 REKORDU ZASOBU**, str. 116, cena 22 zł
- tom 10. **FORMAT MARC 21 REKORDU BIBLIOGRAFICZNEGO DLA WYDAWNICTWA CIĄGŁEGO**, str. 172, cena 27 zł
- tom 11. **FORMAT MARC 21 REKORDU BIBLIOGRAFICZNEGO DLA DOKUMENTU DŹWIĘKOWEGO**, str. 208, cena 31 zł
- tom 12. **FORMAT MARC 21 REKORDU BIBLIOGRAFICZNEGO DLA DOKUMENTU ELEKTRONICZNEGO**, str. 224, cena 32 zł

Adres: Wydawnictwo SBP, ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-335 WARSZAWA

Zamówienia: telefon: (0-22) 825-50-24, fax: (0-22) 825-53-49

e-mail: sprzedaz_sbp@wp.pl

Prowadzimy sprzedaż odręczną i wysyłkową książek, czasopism i druków (gotówka, przelew).

Nasze konto: MILLENNIUM, NR 70 1160 2202 0000 0000 2814 5355

Naszą najważniejszą serią wydawniczą jest „NAUKA-DYDAKTYKA-PRAKTYKA”

Jest to najdłuższa seria bibliologiczna jaka kiedykolwiek ukazywała się w Polsce (63 tomy). W ostatnich latach wydaliśmy w jej ramach książki cieszące się dużą popularnością nie tylko w środowisku bibliotekarskim. **Polecamy m.in.:**

1. **Ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych**, t. 32 (IV Forum SBP, Warszawa 15-17.10.1998). Cena 25 zł
2. **Bibliografia. Metodyka i organizacja**, t. 38 (red. Z. Żmigrodzki; 2000). Cena 47 zł
3. **Praca z użytkownikiem w bibliotece**, t. 41 (J. Wojciechowski; 2000). Cena 30 zł
4. **Biblioteki publiczne końca XX w.**, t. 44 (L. Biliński; 2001). Cena 44 zł
5. **Zarys dziejów nauk matematyczno-przyrodniczych (dla bibliotekarzy)**, t. 45 (B. Orłowski; 2001). Cena 15 zł
6. **Dokumenty nieksiążkowe w bibliotece**, t. 46 (D.Grygowski; 2001). Cena 39 zł
7. **Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły**, t. 50 (M. Drzewiecki; 2001). Cena 41 zł
8. **Książka i biblioteka w środowisku edukacyjnym**, t. 49 (red. E. B. Zybert; 2002). Cena 32 zł
9. **Wstęp do bibliotekoznawstwa**, t. 51 (J. Ratajewski; 2002). Cena 41 zł
10. **Klasyfikacja. Struktury nauki, piśmiennictwa i zbiorów informacyjnych**, t. 5 (B. Sosińska-Kalata; 2002). Cena 41 zł
11. **Działalność bibliotek publicznych. Standardy międzynarodowe IFLA-UNESCO**, t. 55 (red. M. Kisilowska; 2002). Cena 15 zł
12. **Słownik encyklopedyczny terminów i języków informacyjno-wyszukiwawczych**, t. 56 (B. Bojar; 2002). Cena 45 zł
13. **Dokumenty życia społecznego w teorii i praktyce bibliotekarskiej w Polsce**, t. 53 (A. Firlej-Buzon; 2002). Cena 33 zł
14. **Idee a rzeczywistość: bibliotekarstwo pragmatyczne**, t. 54 (J. Wojciechowski; 2002). Cena 22 zł
15. **Poeci na tułaczce**, t. 57 (W. J. Podgórski; 2002). Cena 38 zł
16. **Katechizmy w Rzeczypospolitej XVI i początku XVII wieku**, t. 61 (D. Kuźmina; 2002). Cena 23 zł
17. **Biblioteki szkolne. Wytyczne IFLA-UNESCO**, t. 60. Pr. zbiorowa (red. E.B. Zybert; 2003). Cena 10 zł
18. **Książka multimedialna w Polsce**, t. 59. (B. Taraszkiewicz; 2003). Cena 32 zł
19. **Drukowany świat**, t. 63. (J. Kołodziejska; 2003). Cena 29 zł

Wydajemy też pozycje z klasyki polskiego bibliotekarstwa:

20. **Katalog przedmiotowy**, t. 58 (A. Łysakowski; 2002). Cena 30 zł
21. **Książka wśród ludzi**, t. 62 (H. Radlińska; 2003). Cena 30 zł
22. **Człowiek i książka**, t. 65 (J. St. Bystron; 2003). Cena 19 zł

Adres: Wydawnictwo SBP, ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-335 Warszawa
Dział Promocji i Sprzedaży, 02-086 Warszawa, Al. Niepodległości 213

Zamówienia:

telefon: (0-22) 825-50-24
fax: (0-22) 825-53-49
e-mail: sprzedaz_sbp@wp.pl

WYDAWNICTWO SBP JEST DLA WAS

WYDAWNICTWO

SBP

Nowa seria Wydawnictwa SBP

WYDAWNICTWO

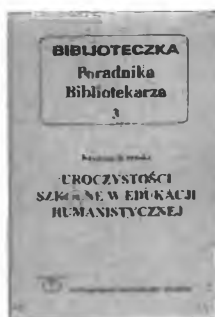
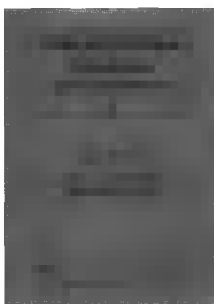
SBP

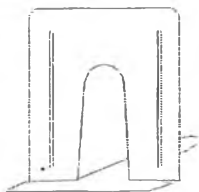
BIBLIOTECZKA Poradnika Bibliotekarza

Obejmuje publikacje metodyczne przeznaczone do wykorzystania w praktycznej działalności bibliotekarza, zwłaszcza w bezpośredniej pracy z dziećmi. Prezentuje materiały nowe, nie zamieszczane na łamach „Poradnika”. Autorami serii są bibliotekarze praktycy.

- **Scenariusze wystaw t. 1** – Ccłina Markowiak-Luty. Cena 12 zł
- **Praca z aktywnym bibliotecznym t. 2** – Izabela Żukowska. Cena 5 zł
- **Uroczystości szkolne w edukacji humanistycznej t. 3** – Krystyna Barańska. Cena 22 zł
- **Edukacja czytelnicza i medialna t. 4** – Jadwiga Andrzejewska. Cena 9,50 zł
- **Edukacja czytelnicza. Wybór konspektów t. 5** – Praca zbiorowa pod red. Doroty Grabowskiej. Cena 24 zł

IMTABOR
Akcesoria biblioteczne

- **podpórki do książek** - różne wielkości
- **listwy informacyjne** - na półki, na regały
- **rozdzielacze** - alfabetyczne, do kartotek
- **skrzyneczki do kartotek** - drewniane
- **dowolne akcesoria na zamówienie**

skontaktuj się z nami - prześlemy bezpłatną ofertę!

tel./fax: **032-269 30 63**, 0609 928 150

e-mail: imtabor@neostrada.pl, 41-200 Sosnowiec, ul.Stroma 26

WARUNKI PRENUMERATY „PORADNIKA BIBLIOTEKARZA” I „BIBLIOTEKARZA”

„RUCH” S.A

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są tylko na okresy kwartalne. Cena prenumeraty krajowej na I kwartał 2004 r. wynosi 24 zł, a cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100% wyższa od krajowej.

1. Prenumerata krajowa:

- Przedpłaty na prenumeratę przyjmują jednostki kolportażowe „RUCH” S.A właściwe dla miejsca zamieszkania. Termin przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną do 5 każdego miesiąca poprzedzającego okres rozpoczęcia prenumeraty.

2. Prenumerata zagraniczna:

- Wpłaty przyjmuje jednostka „RUCH” S.A Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy na konto: PEKAO S.A IV O/ Warszawa 68124010531111000004430494 lub kasa Oddziału.
- Informacji o warunkach prenumeraty udziela ww. Oddział - 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33. Tel: (prefiks) (0-22) 53-28-731, 53-28-816, 53-28-819, 53-28-820,
- infolinia 0-800-1200-29, w internecie <http://www.ruch.pol.pl>
- **Adres do korespondencji:** „RUCH” S.A O.K.D.P., ul. Jana Kazimierza 31/33, 01-248 Warszawa

POCZTA POLSKA

1. Przyjmowanie przedpłat od prenumeratorów, we wszystkich urzędach pocztowych w całym kraju w terminach:

- a. do 25 listopada – na prenumeratę realizowaną od 1 stycznia następnego roku,
- b. do 25 lutego – na prenumeratę realizowaną od 1 kwietnia bieżącego roku,
- c. do 25 maja – na prenumeratę realizowaną od 1 lipca bieżącego roku,
- d. do 25 sierpnia – na prenumeratę realizowaną od 1 października bieżącego roku.

2. Urzędy pocztowe właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora przyjmują przedpłaty odpowiednio:

- a. do 30 listopada – na prenumeratę realizowaną do stycznia następnego roku,
 - b. do końca lutego – na prenumeratę realizowaną od 1 kwietnia bieżącego roku,
 - c. do 31 maja – na prenumeratę realizowaną od 1 lipca bieżącego roku,
 - d. do 31 sierpnia – na prenumeratę realizowaną od 1 października bieżącego roku.
- Przedpłaty na prenumeratę są przyjmowane przez listonoszy i doręczycieli (od osób niepełnosprawnych w miastach) od wszystkich mieszkańców wsi i małych miasteczek gdzie dostęp do urzędu pocztowego jest utrudniony.
 - Prenumerata prasy obejmuje pełne okresy kwartalne.
 - Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów wpłat.
 - Zaprenumerowane egzemplarze są doręczane do miejsca zamieszkania prenumeratora lub jego siedziby bez pobrania dodatkowych opłat.

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Prenumeratę można również zrealizować w **Dziale Promocji i Sprzedaży Biura ZG SBP**, Al. Niepodległości 213, 02-086 Warszawa, tel. (0-22) 825-50-24, fax: 825-53-49, e-mail: sprzedaz_sbp@wp.pl

WYDAWNICTWO

**DO WSZYSTKICH TYCH,
KTÓRZY SIĘ KSZTAŁCĄ LUB DOSKONAŁĄ**

WYDAWNICTWO

Życzymy Wam sukcesów. Pamiętajcie o tym, że:

WYDAWNICTWO SBP

jest dla Was. Publikujemy większość literatury, która będzie potrzebna w trakcie studiów. Autorami tych książek są Wasi obecni i przyszli wykładowcy, sprawdzeni dydaktycy i naukowcy. Co roku wydajemy kilka pozycji książkowych z myślą o studentach. Także dla Was wydajemy:

CZASOPISMA

BIBLIOTEKARZ. Indeks 352624. Miesięcznik o charakterze fachowym i naukowym. Ukazuje się od 1929 r. Czasopismo wydawane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich oraz Bibliotekę Publiczną m.st. Warszawy.

PORADNIK BIBLIOTEKARZA. Indeks 369594. Miesięcznik instrukcyjno-metodyczny. Ukazuje się od 1949 roku. Czasopismo wydawane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

ZAGADNIENIA INFORMACJI NAUKOWEJ. Od 1993 roku czasopismo jest wydawane przez Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, jako półrocznik.

WYDAWNICTWO

Dział Promocji i Kolportażu
02-086 Warszawa
Al. Niepodległości 213
tel. (0-prefiks-22) 825-50-24

WYDAWNICTWO

Pod tym adresem i telefonem
przyjmujemy zamówienia pisemne lub telefoniczne.
Także faksem **fax (0-prefiks-22) 825-53-49**

Oferujemy Państwu sprzedaż wysyłkową oraz sprzedaż odręczną w dwóch punktach: Warszawa: – ul. Konopczyńskiego 5/7 oraz w Dziale Promocji i Kolportażu Al. Niepodległości 213.

Staramy się – zważywszy na status materialny środowiska bibliotekarskiego – utrzymywać ceny na poziomie niskim i średnim a część pozycji wydajemy na zasadzie *non profit*. Z każdym rokiem nasza oferta jest bogatsza.

WYDAWNICTWO

**KUPUJĄC U NAS WSPIERASZ
POLSKIE BIBLIOTEKARSTWO**

WYDAWNICTWO

